

ס פ ר

לקוטי מהרצ"א

על

תורה נ"ך ומגלת אסתר

ודברים נחמדים על ש"ס

מאת

כבוד הרב הגאון הקדוש המפורסם ע"פ תצל נחזריו סיקרים
והקדושים אספקלריא המאירה מנורה העוזרת ליום חלקי
קדוש ועסור מן צבי אלימלך שפירא זלוקללה"ס חזק"ק דינאב
נעמי"ס בני יששכר, אגרא דכלה, דרך פקודיך, רגל ישראל,
מעין גנים, מגיד תעלומה, וה' ברכה, חדושי מהרצ"א,
הוספות מהרצ"א, כלי הרואים, אגרא דפרקא, דרך עדותיך,
ריח דודאים, ועוד אשר נכחונים :

כתבי קודש אלו ניתנו לי נמחנה נחת ככד הנחצר סיה כ"ק
אדמו"ר הרב הגדול חזק"ק המפורסם וכי' כקס"ט מוסי'
מאיר יהודא שפירא סליע"ח חזק"ק באקאווסק וסולאחיס
לאור צניעה רנה [ויחזר הדברים יצאו נסקדעמי'] :
אחי הקטן אברהם בן לא"ח הרבני מחסיד המופלג מ'
גדליהו ארום כ"י מפ"ק פרעמישלא :

איסור השנת גבול ידוע ומלכותא דארעא כמלכותא דרקיע .

האי סהדותא

כתבי קדש מאת הרבנים הצדיקים הקדושים (שליט"א) [וצוק"ל]

מבני הגאון הקדוש איש אלקים אדמו"ר מרן דויד שפירא וצוקלה"ה זי"ע מדינאוו
בעמ"ס צמח דוד. בהגאון המחבר הקדוש וצללה"ה.

כ"ה

לידידי החסיד המיפלג יראת ד' אוצרו כש"ת
מוהר"ר אברהם נ"י.

מכתבך הגיעני ובדבר מבוקשך שאשלח לך
שטר מתנה על הדפסת הספר
לפליאה הוא בעיני. הלא כבר אמרתי לך
כמה פעמים איך שאני נותן לך זכות הדפסה
במתנה גמורה רק אחר גמר הדפסה תחזיר
לי הכתב ידי קדשו של אא"י וצללה"ה. גם
מה שבדעתך ליקח הסכמות מגדולי זמנינו
כבר כתבתי לך אשר אין מהצורך לעשות
הוצאות עבור זה כי באם היה הכתב מאיזה
תלמיד מתלמידי היה צורך בהסכמות
מהחשש שמא לא דייק וגמיר מפומא דרביה
אבל לא כן כאשר היא כתב ידי קדשו כאשר
גם אני מכיר כתב אבי זקני וצללה"ה
ונפל לי לחלקי ולגורלי מעובון אבי
וצללה"ה. הש"י יצליח דרכך ותראה לגמור
גם הלקוטים על הש"ס כי דברים נחמדים
מאד המה.

ידידך דו"ש חפץ הצלחתך
הק' מאיר יהודא שפירא

ב"ה יום א' פרשת קרח שנתרמ"ה פה בלאזוב.
החיים והשלום וכל טוב לכבוד ידידי הרבני
המיפלג ומופלג בתורה וביראה חסיד ועניו מושלם
במעלות כ"ש מפואר מוה' אברהם נ"י לעד.

יקרת מכתבך עם הספר לנכון השגתי.
אבל לא אוכל לכיין דעתך מהמבוקש
שאבוא בעצמי בכתב ידי ממש בספר כתוב
וחתום על התשובה. מה כוונתך בזה. אם
רצונך שיהיה מכתבי נחשב בתורת הסכמה.
גלוי וידוע שמעולם לא עלתה זאת על
מחשבתי כלל וכלל לבא בהסכמתי על
חיבורים. כמה וכמה אנשים מכובדים השכימו
לפתחי עם חיבורים ודרשו זאת מאתי
ומשכתי ידי מזה. וכן לא אעשה בל"נ. ובפרט
על חיבור מן כ' אא"י וצוקלה"ה אין מהצורך
לזה כי כמה וכמה חיבורים יקרים ונפלאים
יצאו מבית הדפוס ונפוצו ע"פ תבל וזלת
שום הסכמה. ואולי דעתו שיהי' ביד ידידי
תודע נאמנה מאתי שהחיבור הלז הוא מכתב
יד הקדושה של אא"י וצוקלה"ה. וכי יהודה
ועוד לקרא. הלא המכתב ם יצאו מת"י כ'
אחי הרב הקדוש שליט"א מביקאווסק. שהוא
נתן לידידי במתנה. ומסתמא המה בחזקתן
שהוא כתב יד של אא"י וצללה"ה זי"ע. ומה

גם שתבנית אותיותיו הק' ניכרים להחסידיים הראשונים. וכולם יעידון ויגידון עליו כתבניתו.
בכל זאת אני אשיב לך מפני הכבוד שהשגתי לנכון אך צלח רכב על דבר אמת והשי"ת
יהא בעזרתך ותצליח במ"י בזה ובכל הענינים תעלה על במתי הצלחה. קיצור הדבר כל
עשיתך תהי' בידיעת ובהסכמת כ' אחי הרה"צ מביקאווסק שליט"א אשר נהא אהלו במח
שלכם. ועליו אני סומך. וחזלת זה אין מן הצורך לך כלל.

ידידו דו"ש"ט באהבה ומבקש הצלחתך עדי ועד.
צבי אלימלך שפירא מבלאזוב.

לזה"ע שאינם בני תורה לריבין לרפואות
נזעזעים משא"כ ישראל :

וזה שבעז סוף התורה נחמילתה לעיני
כל ישראל בראשית צדק חלקים .
צדק בראשית רפואות תעלה ותוצאות
חיים :

ב' ישרצו המים שרץ נפש חיה. הנה
תיצת חי' מיותר וחי' די' לסימור
סרץ נפש . ומדקאמר חי' צדק כדע דגם
להדומם ולומח ים נפש רק שאינה חי' .
וכאן נהחדש צריחה נפש חי' :

ג' ישרצו המים שרץ נפש חיה. דרשו
חיל זה רוחו של אדם"ר. ועסיק
ספטו זה . דודאי תמקחא חינו יולא מדי
פסוטו :

ואפ"ר להיות דמיון תצת שר"ץ.
אכל [סוף] לרע צד"ת שרץ
נפש חי' . ר"ת צד"ת משי"ח שהוא רוחו של
אדם"ר :

והנה חי' הנדחה הזאת ציוס החמשי
שהיא כנר חלק החמשי שאז
הוא עיקר המשיח אז דוקא כצדק רוחו של
אדם"ר הוא מלך המשיח . וימחז בשר"ץ
נפש חי' . הם החומות הסולטניס צלף
החמשי . וכדעו צהעלם צד"ת משי"ח :

וג"כ ר"ת שג"ח . הוא שומר נפשות
חקידיו . שגחחו חלק מן הליך
הגדול [לשומר] אה עמו שה אחד צד
סנעים זאבים :

והנה תראה המים . ר"ת השם מלך
מלך

[גיל] לקשר סוף התורה נחמילתה
לעיני כל ישראל בראשית ברא
אלהים דהנה כתב מן האג"ל נמלח
[ציקור חולים] יכוין להמשיך לו יוד כי
חולה צד"ת מ"ש ימסוך לו רפואה מסער
הגוף והמטכה הזאת הוא מן [היור שנסם]
סכנצד :

וכתב הרב צב' צרכ"ע להיות מנחם
צד"ת תתק"ג מיני חולאים הם
על סוכאי ישראל מנין [תוצאות] (והנה)
צשראל תולדות חיים ע"י התורה ממשיכין
היור :

והנה בראשית התק"ג עס
אות"י (כי מצאנו תולדות חיים)
עין עס צדצרי סרצ סמירנו זה נחמילתו
ציוס ראשית מעשיו יח"ש היינו צדאס הסנה
אזו חומרים וסמך (היינו אות יו"ד מסמך)
נורא על כל מה שברא"ת הוא תתק"ג
בראשית צלל יו"ד אכל אות יו"ד מסמך
נחמסך נתיצת בראשית אז היא תוצאות
חיים עכ"ד צקלח תוספות דצרים סכנצנו :

ובזה יוכח לנו מה שהקשו צפקוק ויאמר
אם שמוע וכו' כל המחלה אשר
שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני
י"י רופאך והקשו כיון שלא תצא ממחלה
מה לורך לרפואה :

ולפי הכ"ל יחזי שאמר אם שמוע
תשמע למלות התורה הנה אני
י"י רופאך סכנצ צדאחי רפואות כל דבר
והשלמה כל סרון צדאחי התורה . ואיכ

והנה המדות בכללותן הנה עשה קלות. אהבה ויראה והתפארות ונצחון והודי' והתקשרות. וכ"א כלול מכולם הנה ל"ו מין אליה (עין זכוותה הארז"ל בפסוק על אליה חני צוכי) וכשהא"ר [שלם] בכל הקטות חזי מחגלה עליו [כבוד] מלכותו ית"ש סוד מדה המלכות שנק' אלקים : **ועב** חמלא גם צפ' זו (פ' נח) חכר ג"ח ל"ו פעמים מין אלה [תשלום] פיעור קומתו בכל המדות והקלות: **וין ש** אליה חולדות נח ג"ח. נח חוליד נח היינו פיעור קומתו מין אליה החכר צפרסה זו. כי חש לדיק חמים ה". השלים פיעור קומתו לגמרי ע"כ את האלקים [מלכות שמים] שההלך נח. ונחלא ה" שלם בכל ז' ימי הצנין. ע"כ ס"י יראוי שמועט ית' צנין העולם :

פרשת לך

ו' לך לך עפ"י מה דקיי"ל בחשרי כולדו חזות. הנה חזרתם ס"י צן ע"ה זלחתו מחקן. סנה כפי הכרחם ס"י זס ג"כ בחשרי. ובהשקרי שולע חות ל' מן י"ב פשוטות כידוע. וזאפשר ליה לו ללכת בחשרי ציוס ד' צצצוע שצו שולע חות ד' מן בג"ד כפר"ת כידוע. חו לך לך שילך בחשרי ציוס ד' צצצוע והוא צדק אפסר. ולא קצלתו זה. ואין לי צות שום רח" : **ח' ב'**. ואעשך לגוי וכי יס לפרע חעשה חותך צעלמך לגוי גדול . סיהיו כלולים צו כל תשמוח סעחידין להחכלל צקודס :

ט' ג'. ואברך מברכך ומקללך אאר. חיינס יונתן. ואברך ית כהג"א וכו' לבלעם וכו' אילוש ויקטלונין לפתגם דחרב. פ"י כחא עפ"י קצלתו. משום דקט' למה צמצרכים אער לשון רבים מברכך. וצקללס אער לשון יחיד ומקללך. ע"כ פירס על

מלך ימלך כי י"י מליך י"י מליך י"י [ימליך] צג"י משי"ח. שחז ית' צטל כח נחיש שחז מלכותא דקט"א השורלס עלי חצל והס"י ימלך לעולם ועד :

י' ב"א ויברא אלהים את התנינים. כאמר צתן בריא"ה לא ילירס ועס". וגם חול"ל כפשוטו ויולילו חמים חו וישרלו חמים חת סחכנס וכו' :

אך לפי דרשת ח"ל יונח סדרשו שחז לויחן וצ"ז. הנה זה עשה הס"י צעלמו כציכול ולא השפיע הכח להמים. להיוחס מוככים לקעודת חלדיקים לעחיד לצח ליום שכולו שצת. וכציכול חכנה לקעודת שצת מל"ה צו יוחר מצטלוחו כי חא דר"ז מלח סצינעא :

ונאמר בריאה לא ילירס ועס"י יונח ג"כ עפ"י קצלת ח"ל חנינים חקר כח"צ. שרחה כציכול שחין העולם עחק"ס. וסרג חת חנקנה. וכצר ידעה שחלילה לוחר סיכוי רלון. לוח קאמר לשון צריחס המורה על מחשצת. כי עש"י חוא צח" דבור. ותיצירה קול. ובריאה מחשבה וע"כ אחר ויבר"א. שהמחשצת סיהס כך לצרוח ג"כ חנקנה ולהרגס ולעלחס ללדיקים :

ה' את "התנינים" הגדולים "ואת . ר"ח שס אהוה גושפינקא דחחס צ" סע"ח וחרעא. את השמים וחא חארץ : **ג' ע"פ** דכחצ הרמיע צמאמרי השצחות דסעעודה של לויחן חס"י ממולעח צין עוה"ז וצין עוה"צ. כענין כל דצר ממולע שחז [יוחר לא ס"י כחוצ המלצה"ד] :

פרשת נח

י' אלה תולדות נח וכו'. הדקדוקים ידועים. וסנה ידוע כל עיקר לדקה סאדס לכך כנרס לחקן מדוחיו עיד והלכת בדרכיו :

פ' וירא

יג וירא אליו. י"ל עפ"י מה שכתבו הפוסקים כשנשתנה שם האדם קודם [שלשים יום] לא מיקרי איחזוק השם [השני ע"כ] לא אמר וירא י"י אל אברהם כי עדיין לא ה' שלשים יום ולא איחזוק השם אברהם :

יד ו. קמח פולת. דרזני חז"ל פלג לעונות למאכל וקמח לכסות הקדירה לשאוב מזוהמא. הנה ה"י לו להקדים פלג לקמח. כאן רמז לה. הקליפה קודמת לפרי וילא ישמעאל תחילה לשאוב מזוהמא דכספא. והח"כ ילא יחזק נקי כסלה :

וגם לא אמר קמח ופלג זכדי שלא לחזרם. כי לא יירש בן האמה וכו' ונכון הדבר. עפ"י דרזני חז"ל בן תעשה כאשר דברת. לזר דבר ד"ת ליד לך. ורמז זה לשמה :

ותראה כי אחר המילה שוב לא נזכר רק בן האמה כי נחגלה לו הקוד שהיה שאב זוהמא הערלה :

טו אונקלוס. קימחא דסולתא וכן חייבס יונתן. הנה לפי דרזיהם קמח מיוחד. אפשר לפי"ז הזכיר לה קמח זג" פס"ח להזכירם שלא תחמץ העיסה וגם קמח זג" נצ"ח. דהנה אמרו רז"ל שזכות זה זכו זכו למן. והנה נצ"ח והו"ד נק' שחקים ששם שוחקים מן ללדיקים :

טז ז'. ושוב. ה' קמץ. סימן. שמואל מליא בחירא רהט ואשבח חובמא. הסיון הזה נקבלתם. שמואל הנביא צעודו נער בן שתי שנים מלא חכמה ופסק הדין לפני עלי שאין לריבין כהן לשחיטת הקרבן כמו שדרשו חז"ל. ע"כ נמסר כך נקבלה הגם שהוא שלא כסדר. כי רהט היא סימן לדין. והוא תלשטן

על סכמים ועל להצדיל כלעם : **ומה** שנקיים ויקמלונין לפתגם דהרב. הוא ג"כ לחזן למה לא אמר ומקללך חקלל ואמר אאר. כענין המלקע חללים לקוללן מן חילין נסבין נק' אורה כלשון חז"ל מלא אורה וסלו :

יז וי. וירד אברהם מצרימה לגור שם כי בבר וכו'. ומתחילי לחזן יחור לשון. לגור ש"ם וגם יחור ב"י בב"ד וכו'. דכזר נאמר צהחלת הפקוק ויהי רעב וכו' :

אבל הוא לחזן. אה אברהם. דקשה חלה הס"י למה לו ללכת אל חרץ. והא"ך ילא מצלי רשות הלא חמלא אשר נח סה"י סגור צהנה לא ילא מצלי רשות. וע"כ אמר ב' חירוליס א'. לגור שם. שלא ירד להשתקע חלה לגור שם לפי שמה ודעו לחזור ב'. כי בבר הרעב בארץ. וס"י סכנת כפשות. וצכנת כפשות אין לדקדק אם [הוא צרפות] כי כזר מלוויים ועומדים עפ"י החורם וחי בהם. ומי שלום על השנה הוא ליה וכו' : **יא** ויהי כאשר הקריב וכו'. ה"י מלער אה עלמו כאשר הקריב וכו' סה"י מלער על שהולך ללאת מן חרץ :

יב י"ג. מ'. אם השמאל ואימנה. עיין דרש"י סה"י ראוי לינקד ואימנה צפה (כמו שכתב ואישמאלה) וננקד צלירי (רבה דרש"י ז"ל הביא לו חזר חבל טעמא צעי) :

ונראה דרמז נכאן צהינת ואימנה עיין פשוטה לקבל 'שנים' :

והנה לירי היא כיקוד בינ"ה חשיבה. ורמז זה ללוי. כשאמר לו הפרד וכו'. ע"כ ראה שהולך דרך לא [טוב ע"כ] גם רועיו ומשרתיו נעשו רשעים כי מושל מקציב וכו' ורמז לו שהיועץ פשוטה לקבל שנים :

הראשון. והחזון ג"כ למע נמסר צ' תיבות
שמואל מלי"א [ולא] סגי צמד
יך ד'. אונקלוס והוא משמש
עילויהון. דלי עומד כפשוטו לא
ילדק עליהם. ע"כ פירושו שימוש.
והמשמש מוסיף המאכלים ע"ג ראשיהם
ילדק עליהם. ותיצח עומ"ד. דפירושו
שימוש כלמד צג"ש לעמ"ד לשרת. וגם
הוסע צ"כ העומ"ד לפכך. ונמסר הדבר
צע"פ. להורות ללהורה שצע"פ לריכין
שימוש ח"ח:

וזה ג"כ צאפשר כוונת יונתן והוא
משמש קדמיהון. סימנשו קודם
לשימוש המלאכים. והעד בהברא"ם
(באברהם) ביום עשות י"י ארץ ושמים.
ציוס ראשון. ח"כ סימנשו קודם:

י ואינן יתבין תחות וכו'. לפי מה
ספרשתי. והוא משמש קדמיהון
סימנשו קודם לפני י"י. ח"כ מאי האי
תחת העץ. הכה צע"כ לריך לסוף והמה
יושבים תחת וכו' ולפי"ז הוא נמסר
צחרגוס תורה שצע"פ ולא צכת. להיות
דאינו סייך יציצה צמלאכים דנק' עומד
קריצה על חד מן קאמייא. אלל להיות
שהי כעה צעולס העש"י. דתמן מקנכל
מלכות תורה שצע"פ. קוד באשה קראה
מ"ש. כענין יציצה צחפלה של יד ילדק
להם צכאן לשון יציצה. ע"כ והמ"ה
יושבי"ם נמסר צע"פ. הן. והסס העוז
יכפר ויהי"ר שלא יאמר פינו דגר שלא
כרנו:

ב' מ'. באה"ל. וקמין הב'. והקמין
הוא צמקוס הד"א דה"ל למימר
צחאהל. ו"ק כ"א כלול מכלס. צג"י
אה"ל והנוק' המקצלת נק' אהל. הכה
האהל. היינו נוק' ד' אחרונה המתחצרת
לקליות וכשהיא אשת חיל עמרת צעלה.
הכה צמקוס הד"א יונח כיקוד הקמין.
נקודת בחר:

והנה לכל הצחי הנעשים צנצנה
מרומים. מרמים הלדקים
צעוה"ז. והכה שאלת המלאכים א"ה שרה
אשתך. צחיה צחי' היא כעה מצח"י של
מלכות שמים ויאמר הנה באהל. ונכתרה
הד"א וצאה צמקומה כיקוד הקמין לרמו
שהוא

הראשון. והחזון ג"כ למע נמסר צ' תיבות
שמואל מלי"א [ולא] סגי צמד
יך ד'. אונקלוס והוא משמש
עילויהון. דלי עומד כפשוטו לא
ילדק עליהם. ע"כ פירושו שימוש.
והמשמש מוסיף המאכלים ע"ג ראשיהם
ילדק עליהם. ותיצח עומ"ד. דפירושו
שימוש כלמד צג"ש לעמ"ד לשרת. וגם
הוסע צ"כ העומ"ד לפכך. ונמסר הדבר
צע"פ. להורות ללהורה שצע"פ לריכין
שימוש ח"ח:

וזה מקראו ח"ל לעיקר טעמי תורה
שצע"פ סימנשו כענין שאמרו קרא
ושכה ולא שימש ח"ח. היינו טעמי הנז'.
להצין דבר מח"ד לדמות מלחל למלחל ע"י
הטעמים להוליד הלכות חדשות. ע"כ מה
סנך צחורה צכת צומ"ד. שצומד על
עמדו ואינו הולך מדגל לדרגל נק' צחורה
שצע"פ שימוש והכהן לו מהלכים צין
העומדים. הן הדבר היעז.

יח יונתן. ונסיב לוואי שמין וחלב
(היינו השומן הנלווה אל החלב) ובר
תורי דעבד עולימא תבשילין וסדר
קדמיהון באורח הלכת בריית עלמא:
הנה צענה ההכנה לא נאמר להכין
חמאה וחלב. וצענה הקידור
נאמר ג"כ חמאה וחלב. הכה חל"ב רמו
לחם"ד. וצער קומקא גבורה:

והנה קדר צריחת העולם. תחלה עלה
צמחשנה לצרחו צמה"ד. וראה
שאין וכו' וסיפק מדה"ר והקדימו למח"ד.
והנה חזרה מדה החסד השולט
ציוס הראשון מששח י"צ והמלאכי

נצלו צכ"י יוס הגבורה וסדין:
והנה כשאזנה משמש למלאכים כראה
ח"ו שומת החסד כפוף למדה"ד.
הכה הורה חזרה הדבר צחכתו לא לוח
להכין רק בש"ד קומקא. כענין עליות
המחשנה דע"צ. וצקידורו לפניהם. הוא

הם היו נקראים זקנים. ולפי התרגום יש לפרש [לא מלאחי יוחר המלצח"ד]:

פ' חיי

כג א'. במפרים המדויקים ויהיו כחטף פחה. הנעל מנח"י חרצס " להשיג אפו על הספרים המדויקים. עפ"י כללי דקדוק :

ואני אומר קבלה היתה צידם כענין כמה דברים היוצאים מן הכלל וכבר כתבנו טעמים ע"ז :

ויל עוד דהניקוד צג" ב"ן. להורות דקכ"י הוי" חיי שרה וצחגיע עיתה שנה למקורה ומחלצתה מלכות שמים. שהיא שם ב"ן כנרדע :

כד "ויהיו חיי" שרה ר"ת צג" שד"י ס"ת צג"י אה"י סוד תח"ת הממים :

כה ב'. בקרית ארבע. חירגס צתרגוס ירושלמי בקר יתן דגובריא חיינו צעיר של הענקים והכוונה ארבע. ארבעה שם :

וגם י"ל חרצ"ע שהיו יסודותיהם הארבע יסודות חזקים. והכוונה מה שאמר שנפערה שרה צקריה הענקים. להורות שהנה הם הנפילים שנפלו מן השמים להארץ ועשו צנות חו שרה נלקחה למלכים ונמלאת [צקדושתה] ועלתה מן הארץ לשמים כ"ל :

כו יונתן ואתא אברהם מן מוור פולחנא. הנה לא פירש הפסוק מהיכן צא אברהם. וע"כ זה מחכמת התורה שצא מן מקום אשר הוא צקוד. דהנך רואה כי לא נחגלה המקום עד ציאת המלך דוד. וכל התורה לא כאמר רק אל המקום אשר יצא י"י :

ולדיות אותו המקום היא מקום השדחת השכינה מלכות פה ותורה שצ"ע קרינ' לה. כמקד הדבר צקוד התורה שצ"ע פ. עד שנתגלה צח"י מלכות צ"ת

שהיא צח"י עליונה ענרת נעלה והשם הטוב יכפר .

ובזה תחצונן דהנה לפי משפט הלשון ה"ל הנה ה"א צחאל וחסר ה"א ועיין ציונתן חירגס הא ה"א במשבנא, הנה ה"א כמקד צע"פ דהנה מדרגא דתורה שצ"ע היתה השאלה והתשובה מלכות פה ותורה שצ"ע קרינ' לה .

ועפ"י הדברים ה"ל חצין למה כאמר ויאמרו אליו לשון רצ"ס הלא

רק אחד ה"י המצטר כמו שכתב צפקוק שח"ז. אך הוא דעליית צח"י המלכות הוא לעוצה לכל העולמות ולכל המלאכים :

כא יונתן. וישמעאל קאי בתר"י וציית מה דאמר מלאכא. כבר כתבנו מהיכן דייק דקאי על ישמעאל .

אצל מן הליך לידע מה כפקא מינה דישמעאל ל"ת הדבר. וצאפשר להורות מחין צחת הדבר ללדיקה הלזו אשר חלחק. אך היא דלפעמים יארע ללדיק אשר צחא צלצו מחשבות לא עוצים והם אינם שלו רק כי לשם כחאל איש לא מהור ומחשצ דברים לא עוצים . והנה המחשבות הם אוחיות וצאים אל הליך להעלותם :

והנה להיות [ישמעאל] עומד שם. ולא האמין צדבר וה"י מחשצ צדברים אשר לא כן. מאלו האוחיות צחו אל שרה ונמשך מה ותלחק שרה .

כב י"א. אונקלוס. ואברהם ושרה סיב"ו עאל"ו ביומין. הנה כפי תרגומו צ"ל בפסוק ואברהם ושרה הזקיניו באו בימים צלשון עב"ר. וצפקוק כאמר ז'יני"ם באי"ם לשון הוה :

הנה לשון הפסוק יש לתרץ כפשוטו. דהפסוק צא לצחא. הגם דחזיקן דורות הקודמים הולידו כשהיו צשכים יחירים מהם. אצל צינים ההם כבר היו נקראים זקנים אכשים אשר הגיעו לשנותם. והם ואברהם ושרה זקנים צאים צינים. היינו צינים ההם שנאו מחדש אחר המצול כבר

וכעת כ"ל דהנה עם היות חרי קלי
לא משתמע. רק צמקים חציצות מ"ה
צטעחא. משתמע.

והנה לאצתם ה" הדבר הזה חציצות
מ"ה צטעחא. הנה הניע
האמירה לו משא"כ לאיך. כשמע מכאן דיכא
דגמרא :

לג ו'. שמענו. לית. כרמז ג"כ. לית
כשמע חרי קלי רק חציצות מ"ה
צטעחא :

דד קברינו. לית. ומלא י". העוה"ז כצרא
צה' ועוה"ז צ" כמשא"ל :

והנה דרך מעצר הנשמות לג"ע לעוה"ז
הוא דרך מערת המכפלה ע"כ
נכחזה י' פעמים צהורה ולית מקום כזה
צבולס :

והנה כצאו ולא ידעו מה. צמזמר
קצרינו מלא י' ולית כמוהו :

דה נשיא ו' רפויין, היינו בשב"א .
הנה הבנענ"י הוא מחדת הסקר

שצנע"א החת"י מחדת הגזורה. והנה נכנעו
לגזורה דקדושה. ע"כ אמרו נשיא חלקים
בש"א יקוד הגזורה. ח"ש אחת בתובינ"ו
היינו כילץ הקדוש דקדושה מח" אח כולם
צבוכיותם ולא אמרו עלינו :

לו מתך כל ליטא חסר צר מן א'
יחיו מתוך יעני"ו י"ו. כי נפש

רוח נשמה. הן הנה נשח" אותיות הו"ה
שצנע"א הנכבד ולעמיד לצוא לימות התחי'
חנחן צה" צח" ח' יחדה סוד הו"ד עם
קולו. וכבר ידעת כי החכמה תחי"ה :

דז ו'. יונתן וגחן לעמא דארעא לר' ד'
ציאור צה צכמה מקומות :

לח ו'. לעם הארץ לבני חת. לשורות
דודאי לא הראה אצתם איש חסד

דקדושה הנכנע לפני צ"י חת הן הנה
נשח" הגזורה דקט"א, רק להיותם עם
הארץ לפי שעה הנה צדק המוסר לכהוג
צחם כבוד :

לט ח'. ופגעו לי צעפרון וכו'. הנה
פגיעה

צ"ה דוד צעוה"ז כחגלה מקום השכחה
המלכות :

והנה שרה אצנו להיותה מרכבה
למלכות שמים. וכשהגיע זמן
שונה למקורה צא אצתם מן המקום
הוא אשר צמר צו י"י :

כז ג'. ויקם אברהם מעל פני וכו'.
יונתן תירגם מן מחמ"י אפי"ן .
קשה לי למה אמר פני. לכך אמר מן
מחמ"י אפי"ן שלא יראה פני [המה] כי
קשה לשכחה ראיית פני וכו' ואצתם למד
כל החורה וחי' חושש לשכחה :

כח [עוד מלאחי צאופן אחר קלת]
יונתן וקם אברהם מן מחמ"י
אפי"ן על מית"י. מעל פני מת"ו מיותר
צפסקו. ע"כ פירש דהפסקו משמיענו .
כי קם אצתם שלא להסתכל צפני המה
כי היא קשה לשכחה. דהנה שכחה צאה
מפאת הגזורה. והזכירה מלך חסד .
והנה אצתם איש חסד. לא ראה להסתכל
צפני וכו' ח"ש ויקם אצתם מעל וכו' :

כט ד'. תנו תירגם יונתן בבעו זבינו
דהנה לשון חנו היא לשון מחנה
ולא יתכן שציקש אצתם ליתן לו מחנה
[ע"כ פירש] דה"ק. צצקשה מכס מבר"ו
כדרך שהמנצק מחנה מנצק צצקשה :

ק . [עוד מלאחי] יונתן. בבעו זבינו
לי. הגם דצפסקו כאמר תנ"ו לי .

ע"כ פירשו מכירה. וכאשר קיים לצקוף
צצקש מלא יתגנ"ה לי הרי גם צצקש
מלא קראה לשון מחנה רק הכוונה
שלאחר הגם שאשלים מחיר ככף יחשצ צע"י
למחנה :

לא ה'. ויענו י"ג ריש פסוק. עני' צא
על הדבר הנשאל שייך לענות :

והנה כל דבר הנשאל צהורה השוואה
היא מספר י"ג היינו דו"ג

מדות שהחורה נדרשה צהן כל מנלן
מנה"מ עוכין ככ"ל :

לב צפסקו לאמ"ר ל"ו כצר כחצנו צה

והנה כאשר שמעו ורחמי נפשיכם שמי
השמינה לדת חמי החמי
ויהפכו המיל למיל של חמי עיכ נמסר
באזני מיל פעמים צחורה :

מג בירך את אברהם בבל. חידג
יונתן בבל מיני ברכתא ולפי
היל לכתוב צכל הצרכות ונמסר חידג
צרכות להם [ע"פ] צחורה שצעיפ מלכות
פה וחורה שצעיפ קריקן לה. וזידה מקורים
הצרכות ריח שדה אשר [צרכו יי] ויתן
לך חלקים. שדה אשר צרכו יי. הוא
חקל חפוחין קדישין כנודע. כאורח לה
יומי וצרכאין [דכפישין] :

מד ויאמר אברהם אל עבדו וכו'
מחרגס יונתן. ואמר אצרהס
לאליעזר עבדו. הנה הי מקובל צידס
צחורה [שצעיפ] שהוא אליעזר. חצל חמי
הוא למה לא נכר שמו צכאן צחורה שצכתצ :
ונראה ע"פ מ"ש צהר [דנשין]
דעמא דישראל מקטרא
דקדושה. קיימין נגר מדה מלכות דקדושה.
משא"כ קשין דלוח"ע [הס נגר מלכותא
חייצתא] :

והנה העצד הזה נעשה שליח. להשיא
חל לחק. וליתן לו מקטרא
דקדושה אשה [כשרה מנדה מלכות דקדושה]
מלכות פה וחורה שצעיפ וכו' עיכ נמסר
שמו צחורה שצעיפ :

ותעמיק צזה עוד העצד מעכיל
הלזה [כתגלגל צכלצ צן]

יפוכה אשר ילחא ממכו מלכות צית דוד.
עיכ כיון שהי מוכן למדה מלכות. עיכ
נעשה הוא שליח להשיא ליחחק אשה
מקטרא דקדושה שהוא מנדה מלכות.
מלכות פה :

ותרע עוד עצד מעכיל הלזה שמו
אליעזר צגי ש"ח. סכאער
צאצרהס צמלחמחו עם המלכים. שהס
מעלכותא חייצתא. וירק חל חכיו שמונה
עשר

פגיעה הוא לשון צקשה. חצל לא ידענו
למה לא אמר וצקשו :

ויל דהנה פגיעה שהיה לשון צקשה
הוא לדעמי כאשר על חפילה כזו
שנענה המהפלל מרס יקרא. כצר נגזר ליתן
לו מצוקשו רק שהוא לא ידע מזה הנה
מצקש [ומהפלל] הוא כאילו פוגע צדצר
המצוקש. כי כצר חולך חליו המצוקש והוא
פוגע צו צאמלע הדרך. איכ גס כאן אמר
אצרהס דרך [חכמה] ופגעיו לי צעפרון
וכו'. כי כצר יודע חלי שיש צמחצתו
למכרה לי :

ועפ"י הקדמה הכ"ל חצין ציעקש שכלאמר
לשון ויפגע צמקוס וכו' שחיקן
חפילה ערצית. ואמר ר"ש צזצר דלצעצור
זה חפילה ערצית רשוח דכיון דחיתסיצת
חחחא צין חרין דרועין חו לא לריך וכו'.
איכ השגת המצוקש הוא קודם חחפלה.
ועיכ נקרא חחפלה חחחא פגיעה חיל :
מ' מ' ויתן י"ג רפויין חייכו חחחא
צצצ"ח דין. וצכאן כרמ חלד חרין
הוא שלו כי שס נקצר חרס. והוא הי'
חיקוכו :

מא בבסא מ"ו רפויין. חייכו בשוי"א.
והנה צכאן. הוא עפ"י המסירה
שאמרנו. צחיצת לנכרי חרין לנכרי חשך
בפתח או מכור לנכרי בשוי"א :

ואמרנו צזה כשהאדם הישראלי לוקח
חיה דצר מהככרי יכיון לצצר
כילולי הקדושה. עיכ לנכרי חשך בפת"ח
חבמ"ה כולס צמחצתא חיתצרירו או מכור
לנכרי בשב"א כי כשכותן חיה דצר לנכרי
יכיון למקור לו כל חדיכים. עיכ גס צכאן
צכקש שהוא חותן לעפרון הוא צצצ"ח חנן
הדצר :

מב י'. באזני ל"מ. הנה כשלח שמוע
חדס"ר למלות צורחו נגזר עליו
המות. ועי"ז נמשכו מ"ל קללות על שוכחי
ישראל :

להם שהשנועה הוא רק על צנות הארץ
וכשלא ישיג אשה ומשפחתו. הכה אין
[השנועה] חלה על צנות ענר וכו' :

מז [כי אל] חרלי וכו' חסר א"ם .
היינו חסר הספק שאין כאן שפק
שחלך ותקם צודאי אשה .

פ' תולדת

מח כ"ה י"ט. אונקלוס אברהם
אוליד ית יצחק . מדמחרנס
חוליד צליר"י יש לפרש איל"ד גרס לו
להוליד כי לא ה' צר ההולדה עד העקידה
כדודע :

מט יונתן. ומן בגלל דהיה איקונין
דיצחק וכו' . הכה זה אינו מציאר
צכתו ומסר צחרנס חורה שצ"פ. דהכה
זו איקונין ה' ס' הללס המצואר צוהר צקוד
הכחוצ אך צללס יתהלך איש. ואוחו הללס
מציאו המללך הממוכה צשעת התחלת
החולדה היינו צשעת התשמיש. וצאוחו
הללס מחגל האדם כל ימי חלדו . עד
הגיע עחו :

ודנה הללס ההוא הוא ענין צפ"ע זולת
הנשמה הנחונה צגוף האדם :

ודנה הנשמה היא כולה אוחיות והללס
אינו מתלבש צאוחיות וגם הללס
הוא מסוד מלכות חורה שצ"פ קרינן לה
ע"כ מסר הדצר חורה שצ"פ. והכה
כרמו צכהצ אברה"ם אברה"ם צג"
מלכו"ח :

נ' ד'. בקחתו צ' צמקורה דין ואידך
בקחתו אוח"ו צנצחרלדן שלקח את
ירמ"י הנציא. כצר נכתב חללינו .

וידה יצחק בן ארבעים שנה בקחתו
את רבקה. כ"ל דמשמענו דלחיות
ילחך צקוד הנצורה לא ה"י יכול לישא
אשה. שכיח ג"כ צחי' הדיכס כמ"ס
איתדצקא דינא צדינא לא צעינא ע"כ
הנחין

עשר ושלש מאות. והוא צג"י ג"פ ק"ו
חסד דין רחמים ג' קוין הנמשכים אל
המלכו"ח פה וחורה שצ"פ וכו'. ע"כ נוסר
שמו חורה שצ"פ הן והרנצ הדצרים .
ועפ"ז חצין מ"ס המוש"ל צכל אשר לו :
מה ואשביעך ביי וכו'. הכה יש
לדקדק. אצרהס אחר ואשציעך
ציי הכה הוא יזכור את השם להשציעו .
והעצד יקבל עליו את השנועה וציעקצ
אחר ליוסף. השצעה לי ס'זכור הוא את
השנועה. וגם צכאן הכה נראה שהעצד לא
קיים כדצרי. דהרי כאמר וישס העצד וכו'
וישצע לו וכו' הרי נצצע הוא צעלמו ולא
הנחין על מה ש'שציעהו אצרהס .

ודנראה דהכה אסור להזכיר את
השם צראיית אצרי המשגל
ומכש"כ צנביעה אצל אכח לצחצח דעלמא.
שהוא תיקונו של אדה"ר כקודם החטא .
ויסיו שניהם ערומים. ולא ה"י צהס [שום]
לד דצר כיצור וילה"ר רק היו האצרים
תשמישי מלטה וקדושה :

ודנה אצרהס ודאי לא החזיק ח"ע
קדוש כ"כ ע"כ אחר לעצד
שהוא לא יזכיר את השם רק הוא יציעו
צסס. אצל העצד ציודעו קדושה אצרהס
הוסי' את ידו וכצצע היא עלמו צסס .
אצל ציעקצ. הכה אחר קחס ליוסף ש"ס
כא ידך וכו' ולא אחר לו ש'שצע רק אחר"כ
ויאמר השצעה לי וכו' כאשר לא רלס יוסף
לסום את היד אחר השצעה לי סהס כאשר
פחד יונתן צחרגמו עיי"ש :

מו יושב בקרבו והעצד כאש"ס פר
אחר יושב בארצ"ו. דהכה אצרהס
השציעו אפילו מצכות השכעני אשר אכני
יושג בקרב"ו. צקמוך היינו מצכות ענר
אשכול וממרא. ג"כ לא יקח. והעצד משכיל
[הי חשט] פן כאשר יצמנו הרמאים זה
הדצר. יאמרו ס'תנו להם רכוש רצ מחיר
רצקה. כיון שאין צריה [צדצר] ע"כ סיפר

והנה רבקה אוחזת קרביה. לסומום
סיחולט הבניים בקרביה.
ע"כ אמרה למע זה חכ"י. למע סחכר עמי
בשעת הכרת. מע בלע בזה. ע"כ ים בזה
חיה כוונה עליונה. ע"כ וחלך לדרת וחי
ועדיין לא מחייסן בלבי לפרס כך ולעפ"כ
רשמי עד אשר יחמז הדעת אללי במר
סור :

נה יונתן. חס כדן הוא לערם דילודתא.
ולפי"ז חוליל בפסוק. א"ם ב"ן. הו"א
צע"ר הריו"ן. ולפי"ז חסר בפסוק. הו"א
צע"ר הריו"ן :

אבל חדע כל אשה שנעולס מוכרם
סי"י לה ע' חזלים חזלי לידם
(חזל מלורף כל חזלים ס"ס לס ביעי
עיצורם בחדש השעיני קרוב ללידתם) .
וכרם כמו הרם הקריז וכו' בחזלי ב"ן
סי"י וכו' בן ב"י שבוע"ס. סס נגד ע'
קלין דראמת ח"לחא עילאה. קוד הסורס
סנע"פ. מלכות פה וסורס סנע"פ קריק
לה הוא הסוד סגילה דוד סיד סמלכות
במחור יענך י"י וכו' ע' חיצין במחור :
והנה ח"ח סעוקים סורס סנע"פ .
ומחילדים אוחז צע' פכ"ס. סן

ר"ה נק' מילדות סמקלין חזלי . וע"כ
סמכונ הו"א צע"ר העיביר כמסר סורס
סנע"פ (ומחכונ לפי"ז למע אחר סמכונ
צע"ר"ה דילודתא ולא צע"ר הריו"ן כי
גס לער סריון מלורף לחזלי לידה) ומחמר
ח"כ ב"ן סי"י סע' חזלים. חמק חזלי"
ב"ן. וכו' ומחמר כמסר צע"פ לסורות סע'
חזלים סס נגד סע' קלין דראמת ח"לחא
עילאה קוד מלכות סורה סנע"פ קריק
לס :

נ סס. למח דין לי בנין ופסוק לא
כאמר רק למח זה אנכי . ולפי
סמכונס. סו"ל לעימר. חכ"י עכסח בנים.
וסנה סור חסר מן סורס לסורות עפ"ס
לכר"י. כיון סהכנים ח"נס עפ"י ססורס
לי

סמחין עד סיומו בן חרנעיס לבינ"ה .
ואז כמחחקו דיכיו סרסס ככודע סהמחק
סגכורות סס בבניה :

נא ד"א ויעתר ד' צמקורס. ויעתר.
ה' צמקורס חוכל לסמכונ מ"ס "ז בזה
ה' ד' סו"ס וכסמחקנלה סמפילה כעסח
יחור אז כעסח ה' יוצן הדנר למסכיל :
נב ויעתר כמכונמו וצלי. ארמח לך מילוי
סס אדני תרעא. תרע צ"ח דינ"א.
סנה סור סמילוי. סנה לסו"ס. כי עקרה
סיח ולא סיחח יכולה לסממלחות מפרי
במנה סל ח"ס . סנה ס"י מכיון למילוי
אדני ודי בזה וסחח סכין :

נג ב"ב. לדרש. כל קריח חסר צר מן
ז' כל"ל. מנח"י. סנה דרש חסר ב"י
ז' ע"ב לעורר ה' חסדים עס כללותן ז'
פעמים :

נר ויתרצו הבניים בקרבה וכו'
למח זה אנכי. ים לפרס עפ"י מה
ספירסנו צפ' רלע"ל. סמכונס יונתן מ"י
יצא הדבר מן קדם י"י נפק פתגמא .
דרבקה איתיהיבת ליצחק

וכתבנו סס לסמכונ לא יל"ז ב"ח
פלונ"י לפלונ"י. רק רכס
ליצחק. כי חין לה ס"יכות עס חז"י . כי
כסחקדוסח יולחח מן ססע"ח חין לס סוס
קורנח לסס כמו סכסכנו לסס וכמו
סממיו סממסות סעוד לנו חלק וסמלס וכו'.
וכן סריגס אחתינו את. עד כדיון סו"ס
אחתן. וכדיון את אולת ומתנסבת
לצדיקא .

והנה לא סיחח כעלמח סידיעה מדורות
סקודמ"ס. וידעו סכך יל"א סמכונ
(לא קנלתי זה רק כך כרלס לפרס בדרך
אפסר) וסנה גס רכסח ידעח מזה סכסמנה
חללה סמכונ וסנה כסרלחח רלילח הבני"ס
בקרב"ה סכרס סנעכור זה כסמנה חללה
סמכונ. לקריחח סמח צפירוס. לסנה ילח"ק
ב"י ד' פעמים ב"ן ככודע :

נעשו צחקו. משא"כ איך ג' חוץ לחתן כן
כ"ל כעת :

סב יא. יונתו. וצלי וכו' הכה פירש
ויפגע לשון תפלה. וכבר כתבנו
כ"ע דאפקי' לתפלה בלשון פגיע"ה. הוא
כשכבר נעשה המצוקה בערס יקרא כולל
התפלה פוגעת בהמציקה הנשפעת ממזגיה
מרוצים :

והנה כחלן פירש צפוק דלעיל. וממע
שמשא בלא אישוני' מן קדם
דהוה דיבורא מתחמד למללא ע"מ'.
היינו סרלה לדבר עמו ולהצטיחו בהשגת
המצוקה. הכה ה' ערס התפללו. ע"כ כאשר
צתפלה לשון פגיעה :

סג וצלי באתר ב' מיקדשא. כתיב
במקום צפתח הידועה. ע"כ הוא
המקום המיוחד לקיבול כל התפילות. ואינו
מבואר בפירוש בתורה כאשר כתבתי לך
כמה פעמים. שה' המקום צפוד תורה
שצנע"פ. עד כא דוד קוד מלכות פה חורי
שצנע"פ קרינו לה. כי להיות המקום שהיא
השקלה השכינה מלכות פה. הנה הדבר :

סד תמלא צפ' חמשה פעמים מקום.
מכין תתקיל'. שנותניו של אלה"ר
שכברא מן המקום שהיא. ויעקב מעין
סופרי' דאדם :

סד יב. אונקלוס. סולמא נעייץ
בארעא. לא נודע למה חתום
נעייץ. ומשמע חקיע בחוך הארץ. ואפשר
למד לה בקבלתו מדכתיב ארציה ולא
כתיב על הארץ. וגם מצב בקמץ ולא
בלרי. והקמץ יורד ממנה יחד למטה, והרע
הזה שהראו לו שהקולם חקיע בארץ.
לחורות קציעות קיים לו ולצניו גם בארץ.
הגם שעיקר שרשם צמחים ממעל. הכה
הש"י חפץ להיות לו דירה בתחתונים.
והנה ית"י לישראל קיום צמחים ממעל ועל
הארץ נחמת צנוק ונפש :
ינתן

לי דהאשה אינה מלווה על פ"ו :
נז כ"ג. גיים כתיב גוים קרי. באפשר
כרעו הויד' והואו' סיקח יעקב מעשו.
לייכתי רק למכרה בלא ציחור :

נה כיד יונתן ושלימו מאתן ושבעין
יומי עיבורהא למילד אפשר דייק
דהוליל וימלאו ימי הריונה. אך הוא
דלפעמים ימי ההריון הם יותר כשלא נקלט
הרע עד יום ג' הם רע"ג ימים ומדקאמר
יע"י ללדת משמע הימים הנלכדים ללידה
כי הקליטה ה' תיכף :

נט אדמוני. לית. לא כראה עדיין צרי'
כוחה בתולדה :

פ' ויצא

ס' י'. ויצא יעקב וכו' שבע הכה הוא
לחנחאל ומשפחה להיות בקמץ שבע
וכיה דעת האו"ה. וצמורה נמורה"
צמורה. שבע. שלא כמשפט הנחוג באס"ף.
המשכיל * ע"ד יעין צמור. צמין ג' עדרי
לאן אשר יצנו על הצמר .

והנה עפ"י פשוטו. מהראוי להיות
קמץ. מוסר י"ו ונקוד סגול'
מוסר למ"ד. וכיוסוף י"ד על המשפט .
להורות דעיקר הליאה לחתן ה' אחר י"ד
שנה. שצמון צמית עבר :

והנה ארז"ל וישכב צמקום ההוא .
אזל י"ד שנה צמית עבר לא
שכב. דוק צמרי שלמה והשבע לעשר
אינו מניח לו לישון חנן :

סא חרנה. צ. דין ואידך. צח לך אל
לצן אחי חרנה"ה. ביונתן חמשא
ניסיון וכו' כבר כתבנו מתיכן ילא לו זה.
וכתיום כ"ל ג"כ מן האות ה' חרנה"ה .
וגם רבקה שהנצחה על הד' כיסים אערה
ג"כ חרנה"ה :

ולפי'ן נמקד צ"פ חרנה. לחורות
דמאותן ה' כיסים. ב' מהם

ארעמך לך אה אשר עם לצני. סנה עדיו
לא כחא אהס. וסלך לישא אה רחל. וכבר
ידעה קוד העיטו נקודס קסנס צרס
הצריאה צקוד הכחצו וסנה אהס סכנס
מרגלותיו. עד סעולה עה"ס ככנסים חכמי
יסרלל אל דוד העלך וכי. סנן סדנר :
ובזה חחצוק. סלחן אשר אהס סכנ
עלי' כעס. ססוה צקוד סקיסול
נקודס. ולינס רלוי' לזיוג. לך אהסנס
ולזרעך. כי סהי' זאס קווסס דעסס להסר:
וארמוז לך עוד שכיב ר"ס ישער
יכסס' ביאס. וססס ססוה
יכסר ויס"ר סלל יאסר פינו דנר סלל
כרלוו :

סח י"ד. אונקלוס ויונתן וידון בנך
סגיאין וכי. סנה לפיי' סריצוי
לא ככר צחורס סכנס. כי ריצי' ססולרס
סוה צחורס סנע"פ. סנן :

ועוד אסר לך. רסו צוס סלל יסי'
צאסער לכחצו סריצוי :

סט ופרצת ימה וכי סקדר סנסון
לדעסי. יסי' סיד סמלכות די'
אסרונס סננס. וכבר ידעס מלכות מקנס
צאופן ססוה עסי'. קדסי' סוד סת' .
ז"א. וי' סל ססס. וכבר ידעס ז"א מקנן
צילרס. ולפונס. די' רלסונס. בינז דינן
מסערין עינס. וליסל מקנס [צכורסיא]
ססיא צריאס נגבז אכז י' סננס. סוד
סלילוס. ליכ סוה כקדר ססולוס מנעס
למעלס ריל וססס ססוה יכסר :

ע ודי' זרעך כעפר הארץ. ופרצת
וכי. רליל אסר סיסי' זרעך צככלי'
סגולס. כחוכיס לדייס צין סלולוס. אז
ופרצת וכי סקריס [צככחי] וזו יסחן לך
סנעסחך כחלס צלל מלריס. סק רחלס .
סכחלס צלל מלריס לא כחקייס עדיין .
ועסידס לחחקייס צ"צ :

עא מ"ו. אונקלוס. ודי' מיטרי בסעדר.
פי' כחלס ולא כסיסו. דסנס צמדס
סנעלס

סה יונתן. ודי' תרין מלאכייא וכי
מן צגלל דגליין מססורין דערי
עלעל וכי עד זמן דכסך יעקז וכי .
סנה כוסר סדנר צנע"פ. דסנס זס סוה
סעסס סל חורס סנע"פ. דנריס סנע"פ
לי אהס רסלי' ללומרו צכנס. כי כחצ סוה
גילוי לכל ססולס. וסחורס סנע"פ סוה
גילוי מססורין סל יולר צרלסיס. צינו וצין
צכי יסרלל. מניד דנריו ליעקז וכי לא
עסס כן לכל גוי :

יהנה סחצוקן עוד. צקדוס הי' סקוס
רילחן דוד. מלכות סס וסורס
סנע"פ קרינן. ולא סיו רסלין לגולס רס
צזמן סמולוס לסס כמו סססר עלס. וכיון
סגילו. סוס כמו סגילו קוד חורס סנע"פ
מלורסס ליסרלל. וסחנסס הי' צנח ססלך
יעקז קוד חורס סכנס. להססר עס רחל
קוד חורס סנע"פ וסס ליוסו. וזו כיסקו.
סנן סדנר. וכל דנריו צדך אפסר :

סו י"ג. ודי' הוי' נצב עליו. ללז
עליו. לא כודע סכוכס. וכל. דסנס
צכלן סרלל לו מדרו ססוה כגד צחי' קו
אמלעי. מוולע צין חו"ג. סוה מדרס ססי'
וסוה מנעס כלפי סקד. עיכ כלסר לו חלקי'
אצריסס חציק. סיינו כלסר צלצריסס חציק
ולא צילחק. להיוס מדרו מנעס כלפי סקד:
והנה צלצריסס כלסר וירל חליו הוי'.

סיינו חוסו הוי' סמיוחד חליו
לעדרו. סיינו סגיל ע"כ וירל וסנס סלסס
אנסיס וכי וצילחק כלסר צו קוס כל
שב"ה וכי. מלסון שב"א כיקוד סגנורס
ססוה מדרו :

והנה צכלן צעקז. כלסר וסנס סוי'
ללז עליו. רליל רלס סוי' אסר
ללז ועסוד מיקוד עליו סיינו חוליס .
ע"כ ריחלוס וכי סנן :

סז הארץ אשר אתה שכיב עלי'
וכי. ידוע סלרס חז"ל חלרו צכוס
קדסס. קיפל סקנסי' כל לי' סחסי'. סנה

וזה שהיגמו והא מיערי צסגדך ואטריק
וכו. כי לא אשלח מלאכים לצי
לצן. רק מיערי יהא צסגדך ואטריק
וכו :

ואל החמה לפי"ז הכה צצית לצן כאמר
לו כצואה צחלוס ע"י מלאך כמ"ס
ויאמר אלי מלאך האלקים צחלוס וכו'.
זה לא ה" צצית לצן רק צצדה כשהי'
עם האלן וגם חוכל לחחצוק מה הגדלה
לסם מלאך האלקים וכמו שאמר לסם אכבי
האל וכו' :

ויחי

עב בפסוק ב"ז. ושבבתי עם וכו'
ויאמר אנכי אעשה בדברך
רסר י'. דהנה ה" אפשר לחקשות ליעקב
חס קצר את רחל צדך כרי שחתי לעזרה
לצניו. הלא נראה שטוב ה" שיהי יעקב
ממון צמלרים עד סילאו כדי שיהי לעזר
לצניו. כל ימי עניים וגלוחס :

אבל יוסף אמר אכבי אעשה כדצך.
צחקרון חבמ"ה (היו"ד מורה
על חבמ"ה ככודע) היינו אעשה כדצך
צחקרון חכמה. הגם שס מוקס להקשות :
עג וישתחו ישראל וכו'. ביונתן.
ומ"ן י"ד אתגל"י עלוי יק"ר
שבינת"א די"י וסגיד ישראל וכו'. אין
מה רמז צכחצו. ומוקר צחורה סצנ"פ.
סכחגלה הסכינה מלכות פ"ה והורה סצנ"פ
קריקן :

והוא קוד שס ב"ן נקרא מערת
המכפלה. שס ב"ן כפול כל
אוח צמין ע"כ כל סקצור צמערס המכפלה
מדצק צסכינה. ות"כ סכנצנע יוסף ס"קיים
חחגלה הסכינה :

עד ויש לפרש ושהחו וכו' עפ"י מה
סאחז"ל. עד יעקב לא הוה חולי.
וציקס יעקב רחמים על הדצר צכדי סיהי
האדם

סכעלס ורחל. אריי מיד ועצרת צאנזל
אחי ולא מלאך. [אחי סכי] יקרא סגיאה
סוז לעלראי דלא דעי מאן דחפס מלכא
למאן דחפס סדיופא. ועוד אין לך אומה
מחומה צכל מומאה כמו העלרייס. דכחי
צחו אשר צטר חמורים צטרס וכי לא ה"
לסקצ"ס מלאך או סליח וכו' כמו סעסה
צאסור סחי צנו סל סס וכו' כס"כ העלרייס
ססס מחומיס וכו'. [ואמר] אחי ולא מלאך.
אלא אריי מאן למדכו כח גצורו סל
סקצ"ס ועעלחו סחוז גצוס על סכל. אמר
סקצ"ס אומה זו סל מלרייס מחומה
ועמוכפא. [ואין] ראוי לסגר מלאך ולא
ס"ק. דצר קדוס צין רסעיס ארורים
מעונפ"ס. אלא אחי עשה מה סאין יכול
לעסות מלאך וכו'. סאחי אומר ממוקס
קדוסתי יהא כך ומיד כעסה. מה סאין
סמלאך יכול לעסותו וכו'. ולפיכך לא כעסיה
נקמס זו ע"י מלאך וסליח צסציל קלן
סמלריס וכו' סלא רלה סיכנס ציכיס
דצר קדוס עכ"ל :

ומעתה יחצור לך הענין. דהנה
אין הסכינה סורה צחז"ל.
וצפרט סהלך יעקב לצי לצן סארמי סהי'
מחוס גדול צקליפוח ועומאה וכיסוף
כסדע. וגם למה הרלו לו צמראה זאה
גס סמלאכים עולים ויורדים. כיון סהכצואה
היה מה סהי' הראה לו סהי' אשר
רצו רצנן קדמוסי. ויוכל לסלוח מלאכים
גס אל עוה"ז לעסות סליחוחו :

אבל לסויה סולך יעקב לצי לצן
סחומס לא רלה סהי' לסלוח
לסם דצר קדוס. רק צכיכל הוה צעלמו
כי הוה יכול לעסות דצר מה סאין סמלאך
עסה סחוז אומר ממוקס קדוסחו. יהא
כך וסוה כך :

וַיֵּשׁ צמראה. וסנה מלאכי אלקיס
עולים ויורדים צו. וסנה י"י כלצ
עליו. ויאמר וכו' וסנה אכבי עמד וסמרחיך
וכו :

עט [עוד מלחמי] ויגד ליעקב ויאמר.
כפל לשון ויג'ד ויאמר. אבל הגדה
חול בהמשך הסיפיר. שלא רלו נומר לו
צפהאום הצטורה עיצה. פן יפרח רוחו
כמו דלשכחן צנן חכינאי צגמ'. ע"כ

רנח ב' מן זיה. ר"ל שחיו ראוים להיות
י"ב ולא כיתן לי רק ב' מפני שעשרה
טיפין וכו' :

צ י. ועיני ישראל כבדו מזוקן
מתרגמין יקרין לשון כבוד. כזר
ה' רגיל להסתכל רק צכצוד העליון.
וחוסיו לא הרגישו עוד צענייני מוגשמים
צגופים צעוה"ז כענין הנאמר ונגד זקניו
כבוד :

צא יא. והנה הראה וכו' ג"ם א"ת
זרעך צ' ריזים ש'חרצו צנך ריזיו
לנעמה ריזיו לאפרים :

צב י"ב. ויצא יוסף אתם מעם
ברב"ו. י"ל שהוליאם מעם צרכיו
כשרלה ש'צרכם. כי חידוע נגע צכף יך
יעקב כידוע :

צג י"ג. את אפרים בימינו משמאל
וכו' הגם שהעמיד את אפרים לשמאל
יעקב. הנה העמידו לימין רידיה. צכדי
שלא יהיה צניחם קנאה :

צד יג. שכל את ידיו ב' מנשה
הבבור. ר"ל לא לזה להחליפם.
כי צאמה מנשה הצבור ולריכים לנהוג צו
כצד :

ועוד יתצאר לך הענין צענין צחי
מקדשים שהוא כחוצ אללנו.

זה שחרגם חונקלים אחימיניון לידיו :

צה מ"ו. ויברך את יוסף ויאמר
צרכה הצנים היא צרכה לאצ וכענין
שאמרו חילן חילן, צמה לצרכך יהי רלון
סיחיו לאלחי מעיד כמחה :

צו מ"ז. המלאך הגאל יונתן פתח יהא
רעוא קדמך דמלאכה וכו' דהרי
חין קיסור לצנרים. החמיל. האלקים אשר
התהלכו וכו' מעידי עד היום הזה ואח"כ
אמר המלאך הגאל וכו' יצרך עיכ שאמר
יהי רצון מלפניך. וסא דחינו מצואר זה
צאותיות חסורם. עיין צכוכה יהי רלון
מלפניך. שהוא סוד המעכה הרלון מן איין

סוף

לאצרהם והקמוחי את צריחי וכו' וכתחי
לך ולזרעך לחריך את חרץ מנוריק וכו'
ועיין צזהר :

פר ה'. לי הם אפרים ומנשה בראובן
ושמעון יהיו לי. כזר מפורש על
החדשים הש"יכים אליהם. ויהי לי לעחיד
לחוצן ושמעון כאפרים ומנשה חצן :

פה ו'. ומולדתך. נמסר ליה. כי לא
הוליד עוד. ונעטם תבי"ר סנצצו
יתר החולדות מן העיפין סילאו לצנלה.
תבי"ר חותיות ברי"ת :

פו ו'. מפרך הדלת קמולה שלא כמחשפט
פר"ן עם הנקודות צג"י יוסף שלא
רלה ל"ז מפרך עד סכולר יוסף סטנו
סל עשו :

פז יונתן ולא יכולת לסוברותא
ולמיקברה במערת בפילתא. וכן
דרשו חז"ל והוא נמסר צחורה סצנ"פ.
להורות העעם שלא נקצרה צמעה המכפלה
כי הוא מקוד חורה סצנ"פ. אשר הוא
אחנו צגלות. ולריכה להיות לעזרה לצניו
כעשארז"ל דלוימנח דחסי יצא הש"י וינחם
אותה. ויהיו הדמעות על לחי (צ"פ
דמעה צג"י רח"ל) ועי"ס אשר יצא משיח
וינחם אותה סס צדיך אפר"ת ע"כ נמסר
צחורס צ"פ אפר"ת דין. ואידך ויקח לו
כלצ את אפר"ת. כי מלך המשיח אשר
יצא ממעפחה כלצ. הוא יקח לו דין
אפר"ת לנחם את רח"ל העמונה לסס :

פח ח'. וירא ישראל את בני יוסף
ויאמר מי אלה. עפ"י פשטנו יס
לפרס כ"כ היחה דעתו מקוסרת צזכרו
את גליות ישראל אשר לצעצור זה הולך
לקצור את רחל צדיך. וצזכרו את הדצרים
האלה. הנה הגם שראה והכירם חמיד
שהם צני יוסף. עכ"ז לא הכירם ושאל
מי אלה מגדול עידיהו ועמסצחו צדצר
הזה :

פט ט'. אשר נתן לי אלקים בזה

כא בברכת יששכר. יש ע"א לוחיות
הוא שדרשו חז"ל שמצטנו יחי
הסנהדרין צווצ צישראל :

קב יששכר חמר גרם. יש לפרש
עפ"י מ"ס. על מה שדרשו חז"ל.
צפסיק אותי עזבו ותורתי וכו'. הלואי
לוחי עזבו. ותורתי שמרו :

ודנה הוא קשה להצין. וכחצנו זזה.
דהנה הפלסופיא חקרה על חקירה
מליאות הש"י ולחדותו. ומענה צפסיס שלא
תקפיק האמונה עפ"י החורה רק צעמוד
על הדנר צחקירה צשכל. כי הדנר שהוא
באמונה. צלא חקירה צשכל. הנה יכול
מכריח להכריחו על הסיפך משא"כ כאשר
השכל עומד על המחקר. איא לשום מכריח
להכריח צאופן אחר :

ודנה החסיד הקדוש מהר"י יעצין
העיד צצעיכו ראה ציוס זעס.
כל החוקרים המירו כצידו. וכסיס וקלי
הדעת קדשו עס הסכצד :

ובמה טעמים אמרו ע"ז צדרשוטינו
צקיד האמונה שהוא למעלה
מן החכמה שהיא צחי יו"ד והאמונה הוא
צקיד קוצ"ו של יוד. בתר יתנו לך י"י
אלקינו מלאכים וכו' עס עמד ישראל וכו'. ע"כ
החורה צצה מצוארין. האמונות. הוא למעלה
מן החכמה המושגת צשכל ע"כ מלח"ז
דאחיא צק"ו (שהוא מדה שכליות) ערה
וכחצ לה קרא (חורי) להורות דהחורה
הוא למעלה מן השכל. ע"כ רק צק"ו
הכחוב הזה משא"כ צג"ש ושאר חמדות.
וקלצנו צכאן והוא דרוש ארוך. ע"כ אכחמו
ישראל עס קרוצו. אין לנו שום הסעסקות
צחכמות וצחקירות רק צחכמות חחורה.
זה תחחוק אמונותינו. ולא יחי שום מקרה
רע ח"ו (וכבר יש לנו צזה דרושים צענין
ען הדעת עוצ ור"ע. שכלטות אדם. אכ"ע
(להאריך) :

ויה שדרשו חז"ל הלואי אותי עזבו
סייכו

סו"ף. שמעס יורד השפע :
וכבר ידעת כי איין סוף צ"ה אינו
כרמו צלוח ונקודה ונמסר הדנר
צחירה צצנע"פ שמשך הרלון עד מלכות
פ"ה וחורה צצנע"פ קרינן לה. הצן :

צו יש צצרכה הלזו ע"ג לחוון מנין
חבמ"ה ועס לוחיות יה"י רצוין
מלפניך פ"ה לוחיות. ולחה הצין :

צח י"ו. וירא יוסף וכו' וירע צעיכו
עפ"י מה שפרשתי הדנר על הצחי

מקדסיס. הצין היעצ מה הוא הדנר.
ויתמ"ך שורשו תמ"ך ר"ח תשבי מ"ריחשון
"בסלו. תמ"ך אשורי צמעגלוותך צל כמעטו
פעמי. וחצין היעצ המעשה הזאת כרמח
ביד"ים מקדש י"י כוננו ידיך :

צט י"ד. יששכר חמר גרם וכו' יש
לפרש עפ"י המענה. הסוכר אח
החמור להציא עליו יין כסך שכוו אסור.
שכוו ליסצ עליו אעפ"י שהניח הגוי לגינו
עליו שכוו מוחל :

הנה יששכר עיקר מלאכתו צחורה.
הגס שעישה ג"כ מלאכת ערלי
צענייני עוה"ז. מוחר לו ליחנות ממלאכתו
ומלוה יזשצ וחמו יששכר חמור גרם רצן
וכי' הדין של החמור גורס לו להיות רוצן
צין המעפחים היינו פרשיות החורה :

ק עוד יש לפרש יששכר חמור גרם.
עפ"י המענה הסוכר אח החמור
מניח עליו כסותו ולגינתו ומינותיו של
לוחי הדרך וכו' חמר מניח עליו שעורים
וחצן ומיכותיו של לוחי סיוס וכו' חמר
דרכי' למערה ולמיצן. סוכר לאו דרכי'
למיערה ולמיצן.

הנה יחפרש יששכר חמר גרם חמר
כחצ היינו הדין של צעל החמור
גורס לו להיות רוצן צין המעפחים של
חורה כי אין דרכו לצקס מוחות מחר
ודרכו צכל יוס לצקס מוחותיו מהס"י.
וצרוך י"י יוס יוס :

(היינו שלא לעמוד על העמקת נשכל חנושי להפזון מליחות). ותורתו שמו. העצרת לאדם הכל. נחמתי חלקות. דרכי אמונות אומן. שהמאור שנה נצח"י אמונה לעולה מן החכמה ה"י מחזיק לעוטב: **וזהו** שיש לפרש יששכר. שהוא הצעל חורה. חמ"ר גר"ם הכהנאו כחמור הוא הגורמת לי אשר הוא רוצן בן המשפחה. גבוליס של חורה. ואינו ז מנחם לחקור בחקירות ולכלות ימיו בחקירות חנושיות. דהנה הכהנה החמור הוא עפ"י הכחמור נפסק. ידע סור קיכאו וחמור אצום צעליו. ס"ר מחזון בקינה"ו. וחמור אין לו מחזונות ואינו מחזון רק בהאצום ע"י האצום מכיר את צעליו. כ"ה עסק יששכר מכיר את צעליו רק ע"י החורה. שהוא האצום אשר נתן לו צעליו. ויאכל וישעב ויחזיר אין מחסור כל דבר.

ואמר יששכר הלזה העוסק בחורה. וירא מנחה בי ט ב הנה מחזון בחורה. עולם המחנה עולם הצא אשר הוא עוב צעלס. ואת הארץ בי נעמ"ה ארליות עוה"ז הוא נעמ"ה וערובה לפי שעה ואעפ"כ הוא אינו עובד עצורתו לא מחסור עובת עוה"ז ולא מחסור עובת עוה"ב. רק ויהי למ"ם עובד. כאשר כחצתי לך שאין לך צכל החחון חותיות סלריכין מקום רק אלו הצ' חותיות.

והנה נק' הש"י מקו"ם על שהא מקומו של עולם ואין העולם מקומו הנה זה ה"א עיקר עצרת המחזון בחורה עובד עצרתו להש"י בנן דחיהו רב ושליו עיקר ושרשא דכל עלמין. הנה: **קג** ויש לפרש עוד. יששכר חמר גרם רובין וכו'. עפ"י משאחז"ל. כך הוא דרכה של חורה. פת צמלח חאכל ועל הארץ חישן וכו'. והנה בחמור חמור חז"ל צנע' שנה. חמור לא דייק ואכיל. דהיינו אינו מדקדק אחר מאכלים עוצים

כסור ומספיק לו הצא צידו: **וזהו** יששכר חמור גרם. מנחנו של חמור גורמת לו החורה מחסור דלא דייק ואכיל פת צמלח. וגם הוא רוצן בן המשפחה כחמור. על הארץ חישן. כמו חמור הרוצן וכו':

ויש לפרש צנע דברי חז"ל צמדרש. יששכר חמור לגרמ"י. היינו חמור גר"ם שהוא ניהג עם עלמותיו כחמור. כי הוא רוצן וכו' כחמור:

קד ויש לפרש עוד. עפ"י משאחז"ל צנע". הסור אוכל משל חמור. והחמור אינו אוכל משל סור. (ע"כ צנעה אין לוקחין עלפני סור ליתן לפני חמור) והוא חנעו. יששכר הנה חורה אינו מחלוא לאל אחרים. ודי לו מה שחננו הש"י ללכד ולמאכלו וע"כ הוא רוצן בן המשפחה בגבולו. ואינו מחייגע בחירות קוחר להציא ממרחק לחמו כי יודע אשר הש"י ימין לו מחזונותיו צנעו דלדיק. וגם אינו מבקש מחזונותיו מאחרים כי יודע אשר הש"י ימין לו.

ובזה יש ג"כ לפרש דברי חז"ל. חמור לגרמ"י כדבר צפ"ע.

קה ויש לפרש עפ"י מה שאחז"ל. חמרא אפילו בתקופת תמוז קריר ל"י והנה הילה"ר הוא המרחיח את בוף האדם לתחלות חלוא לאיסור ולחיתור צמנדה חבל:

ואמר צמנדה. כשרואה האדם. הרחוקין רדפין אצתרי". יסחדל מאור בחורה (ואז יתקרב גופו מן החלוא) וכן חמור"ל לעולם ירגיז אדם יל"ע וכו' לא כלחו יעקוק בחורה:

ושמעתי מאל כבוד הרב החסיד הקדוש מו"ה אבוש מלינועס זל"ל. פ"י הפסקו וסמלך דוד זקן בא ציגיס ויכסוהו בבגדי"ם (בגדים לשון צגידם היינו ענינה. אפילו ה"י מוכסה צגידים שאפשר

מאחיס ראשי סנהדרות שהיו מצטנו של
יששכר (כדכתיב ומצני יששכר וכו' ראשיכם
מאחיס וכו') :

יש לפרש. מפני זה קרא את הסנהדרין
צסס מ"ם. דהנה כתיב וקמת ועלית
אל המקום וכו' מלמד שהמקום גורם. אבל
מלאל הזקן ממלא שלא במקומו והמורה
עליהם פעור. כי המקום גורם שלא יעו
ימין ושמאל. ובעבור זה קרא לסנהדרין
מ"ם. שאלו חצי אוחיות לריבין מקיס
משא"כ שארי אוחיות אפשר לחקוק אות
מאיה עץ או מתכות או קלף. ואינו לריד
לקביעות מקיס אבל אוחיות [מ"ם] לא
יזכרו אלא במקום. הנה :

והנה ה' יששכר דוקא מאחיס ראשי
סנהדרות כמנין מ"ם סמך
צמילוחם ועוצה :

קט שם. ד"א יששכר חמר גרם מדבר
צאלו. מה חמר זה נמוך ומכאן
ונמוך מכאן ובזה צאלנו, כך נקעה
מכאן ונקעה מכאן והר צאלנו. רביץ בין
המשפחות. אלו שתי נקעות נקעות
פסלין ונקעת זרעאל. לתבואות ויינות .
הר הוא מן המוצר. ולדירות נקעה מן
המוצר שמוייס ציחר מעייכות. וגם אין
הקור שולט כי"ב. ז"ש. רוצץ צין העשפחים
היינו רצילחו ודירחו ה' צעמקיס נקעה
צית פסלון ונקעה זרעאל. ושדוחיו וכרמיו
ה' צחרים. הרי זה מעלם עוצה :

קי ויהי למם עיבוד. רא"א כל השנמים
הנימו יחידות וכו'. והפירוש לפי
כל השנמים הנימו את הגוים צאלותם
סיחנו להם מ"ם. וצצנו של יששכר ה'
צעלמו למ"ם עיבוד. שענד עבודתו צעלמו:
קיא יששכר חמר גרם. יששכר חמר
לגרע". יש לפרש שה' מחער
לעלמו מעטם חסידות ומקיל לאחרים
עפ"י התורה :

קיב שם. ולקדקד חיר אחיו. ר' לוי
אמר

שאפשר לצוא לידי צנידה) ולא יחס לו
(לא ה" צא לידי חימות. כי נחקרר גוש
ע"י התורה).

וזה שיש כרמז יששכר חמר גרם .
עליותיו הם כחמר. מקוררין חמר
כי הוא רוצץ חמר צין המשפחים בצולים
של חורה. והוא חילת אהבים ועלת חן .
כל חמדת חצל לפניו כאין וכאפס :

קו מדרש פי"ח יששכר חמר גרם
מה חמר זה גרמיו צרוין. כך ה'
חלמודו של יששכר צרור עליו יש לפרש
עפ"י המשנה צעירוכין פ"ה האומר משקל
ידי עלי ר' יהודה אומר. ממלא חבית מים
ומכניסה עד ונרפקו ושוקל צמר חמר
גידין ועלמות ונותן לחוכה עד שתחמלא.
ומפרשי צמ". משום דצמר (והה"ד גידין
ועלמות) של חמר משקלו כמו של חרס.
ושמענו לה מדכתיב אשר צמר חמורים צמרם
הכך רואה שכתבלה וכתצצר צמורה ומשקל
צמר חמר ועלמותיו. וצמארי צע"ח לא
מלינו צירור (וכ"ל שצ"כ נק' המ"ר כעין
רמ"ח חצרים שצאדם) .

ולפי"ו יש לפרש דברי המדרש צזה.
מה חמר זה גרמיו צרוין
נודע משקלו צלא ספק. כך חלמודו של
יששכר צרור עליו צלא ספיקות :

וגם שהיו יושצין צסנהדרי גדולה
צצירושלים. וכתיב כי יפלא ממך
דבר וכו' וקמת ועלית אל המקום וכו'
ועניה עפ"י הדבר אשר יגידו לך וכו'
ומי שמסתפק צצריהם נעשה זקן ממלא.
כי חלמודם צרור :

קז שם רובץ בין המשפחות. אלו
שצסה סורות של ח"ח שהם יושצים
לפניהם. י"ל חלמידים נק' משפחות".
הוא מלשון חז"ל ושפחה לחמרי". היינו
מחסיצין היין מן החציות. בן החלמידים
מחסיצין ויוקיס דית מרצותיהם .

קח שם ויהי למ"ם עינד. אלו

הרצה וכן ואש"ר שנחנך סהיו ננותיו
נאות ולא היטה הגזירה על הצמות וכו' :

פ' וארא

קיש התחלת הפרשה צ'. ס"ח כל
הפסוק בגי' מלכו"ת. עיין בזה.

שריאת למלל עיי"ש ותצין :

קב וידבר אלקים וכו' ויאמר וכו' .
תירגם יונתן דאתגלית ערך בגו
סניא ואמרית לך אנא י"י. רלכ לפרש
וידבר ויאמר [ע"כ פירש] וידבר אלקים
אל משה אזי הוא שאמרתי לך בנסה אני
י"י. ויאמר אליו שהיטה האמירה אליו
מקדם אזי י"י :

קבא ג'. וארא אל אברהם וכו' .
פירש"י. וארא אל האבות.
הוכרח לפרש כן לפי פירושו שפירש
ההמשך. שאמר לו הש"י כל [פעם] סגליתי
אליהם צסם אל שדי. הצנחמים למח
להם את הארץ. ועדיין לא קיימתי. לכן
אזי רולה כעת לקיים והנה [על פי]
פשוטו אין בזה קיום מה שהוא נוחה
לישראל. הרי לא ניתנה להם. ע"כ פירש
מקודם, הלל הצרחה ילחק ויעקב הם
האבות. וכשאחזן לזרעם בזה חקיים
הצנחמה :

קבב ד'. וגם הקמותי את בריתי
אתם וכו' עיין אומרו וגם
יחזק כמו סגליתי אליהם צאל שדי ,
שהיא רוצה לצרית כנודע. וגם הקמתי את
בריתי אחסם שנחתי להם מלות הצרית.
בכדי לתת להם את ארץ וכו'. כי צסיות
עדיין הערלה אי אפשר לייש את הארץ
[וכן] יהושע מל את בני ישראל שנית
בכניסתם לארץ :

קבג את ארץ מגוריהם אשר גרו
בה. שהיו עס רק גרים ולא
דחקו את השעם. עינקשו שנתנו להם
חכך :

אמר מיר ממש הי' דלחז"ל כל כ"צ שנה
שלא ראה לחיו לא טעם טעם י"ן. חף
הן לא טעמו וכו'. סגולת היין ככנס י"ן
והנה הי' עסק מכירתו סוד כמס לאלקי
חיוס. מעמק חצרון. מלוחו עלה העמוקה
וכו'. ע"כ לא שמו שלא יתגלה הסוד .
עד בוא זמן הגילוי :

קיד פ' צ"ט. יעקב זיווג שנים כנגד
שנים ומשה זיווג שנים כנגד שנים
וכו' ציד עי' מלכות אדום נופלת ציד משה
מלחמה שהוא צל משל יוסף. ע"כ, היינו
משיח בן יוסף נק' כסא דוד. עיין בכתבי
הארז"ל :

קיד שם ויהי למים עובד מהו מ"ם
זו הלכה שהיו טועים בזה הי'
מקשים מידס. הוא לדעת עפ"י מש"ל
דהנה טעות הסלכה צענל שאינם יודעי'
מקומה צמורה אי', מוכן כלמדת, וכדפרכין
בגי' צכ"ט. מגל"ן. מנ"א ד"מ. עד שמואלין
מקומה צמורה. ע"כ נקרא הסלכה הצמורה
שמואלין מקומה צסם מ"ם שאחזן השכי
אחיות לריכין למקרים משא"כ איך אחזון
וכעס"ל :

פ' שמות

קמו א'. ואלה בגי' מ"צ שם מ"צ
המסוגל לעלי'. צסחים יכסה פניו
וכו' וצסחים יעוסף. והנה ירדו למלרים
לחעלות כילולי הקדושה :

קמו ב'. ויהודא. בוא"ו אות חיים .
ליהן לדוד הנא מיהודא אות חיים
סה"י ראוי להיות נפל :

קיו ג. ובנימין כנר כחצנו. יששכר
צבולן וצבימין. חורה ג"ח עבודה.
והנה הם כנר חג"ת. ועבודה צחי' בצורה
[ונקמך צוא"ו] החיצור לחצר הצמורה אל
החסד ורחמים :

קיה ד'. ונפתלי בוא"ו שנחנך צמנה

והנה צמחה צדק סלח הקצ"ה צדק
ואם מחלקת צדק סלח הקצ"ה צדק
המכה יולח מחסד [עצמיות] כמדע
מכחי מר"ן. חלל ה"י נעשה ע"י מעשה
סוד הדעה שבו כלולים ז' ה"דים מעשה
דמקדים ועיפול דגזירות [פי"כ] ה"י צדק
(מיס צנחי חסד) ואם סוד הגזירות
מחלקת צדק סלח:

ו"ש ויחזק ל"ב פרעה (ה"י צדק)
כן צלחיק מעי ש"ס צו הרין
חללן. חלל ה"י מעי מעשה דחסד. וחלל
השחלי מעשה דגזירות:

והנה אוחיות ל"ב הם האוחיות יעין
ושחל צחורה אוח ב' ציין
המורה צחא"ת וסלי צמחלת. וע"כ
החזון) ויחזק ל"ב פרעה וכו' כאשר דבר
י"י ב"ד מעשה וע"כ סוף חליו ויחזק וכו'
אל מעשה צא (חמה) אל פרעה. כי חל
הכחדי חל לב"ו וכו' וקלרתי:

קכט ב' את אשר התעללתי וכו'
מחננין ית ניסין דעבדיתי
וכו' כי היסועה הנעשים מלוצם צמח.
חיו ידוע לכל כי מחל י"י חמה זלח.
והחיס מחמנים אומרים כי הוא מקרה
עפ"י הטבע. מחל"כ כסנלה כדור י"י
ורואים כל חפסי חרץ ניסים סלח כטבע.
כנלה לעין כל כי י"י עשה חמה:

ידפי"ן מפרש התעללתי מלשון בעליל
לחרץ. ליסנח דגלוי"י הוא. גם
צלסון חז"ל צין סנחל בעליל וכו'
צמחנה צרה:

קל ג'. אלקי הענני"ם. כנר מפורס
חללינו כ"פ נקראו ישראל עבריים
כי עוזדים חל סח"י באי"ה ובירא"ה.
אימ"ה ירא"ה גנ"י עב"ר. וידעים סוד
סם המפורס ש"ס צו רי"ו אתון עין
ירא"ה ויס צו ג"ו חיצין מנן אימ"ה
(חיינו התיבות הנכתבין צחורה סם ג"ו)
וע"כ

קכד ה'. וגם אני שמעתי וכו'.
מדה כנגד מדה. חיינו צמח
החיות סלח דחקו חל השעה גם חל
שמעתי וכו' לגלס קודם השעה והקן:
קכה את נאקת בני ישראל אשר
מצרים מעבירים את"ם.
אתם דייקא על סחם צני ישראל צעלי
צרה. ואין חכונה לעונת עלמס רק
[מענידים] את"ם. על סחם צני צרה.
ע"כ וחזכר חל בריתי:

קכו מעבדים. חסר י' מורה על החכמה
דחנה כל חס פועל, פועל לחכמה
ואנה העלריים מענידים חסם צדנרים
[סלין צחם] לורך חנה חין זה פעולה
לחכמה וחוא צמרון חכמה:

קכז ולקחתי וכו' פסקי עזר לפסוקא
חחרינא. שחוא סקול כנגד כולם.
שחוא מחן חורה וכן צד' כוסות שחקנו
נגד ד' לשונות. חנה סג' כוסות מ"סך
ס"יכי לטעודה והכוס סד' חוא צפני עלמו:

פ' בא

קכח א ויאמר וכו' בא אל פרעה
כי אני הבעדתי את לב"ו וכו'
לחחזון מה הטעם שחמר צא חל פרעה
כי חל סכנדי חל לצו. חליך חלוי זה
צח. ואין זה צחון טעם. למעלה כחי
ויחזק ל"ב פיעה וכו' כאשר דבר י"י
ביד מעשה ולא כחצ צסוס פעם רק
כאשר דבר י"י. חו כאשר דבר י"י חל
מעשה טעמח צני.

והנראה דסנה יד יעין חוא מדה
החם"ד כניכיל יד הנדולה
יד שחל חוא מדה הגבורה יד החזקה
יד חרמה חוא חמלעים מדה תפאר"ת כולל
חסד וגזירה חנה וירחא. וכן חוא יד
מעשה סוד [הדעה] למעלה כלול עיפול
דחסד וגזירה.

וע"כ

נקרא המהפלל צעד הלצ"ר
עב"ר לפני הציצה. וז"ש רז"ל
מפני מה אנו מתפללין ואינם נענים
מפני שאינם יודעים להפלל צדק שגאמר
אשגזרו כי ידע שמי יקראני ואענהו [חסר
השלום הדרוש והוא מבוחר צד"י]:

פ בשדה

קלא

התחלת הפרשה י"ז ויהי בשל"ח
ר"ת ה' יום חמישי ביום שזעזע
[ויאלו] ישראל לחירות:

קלב

פן ינחם העם. מהרגמינן.
דילמא יזעזע עמא ח"כ לפ"ז
הרגומו הוא באלו נכתב פן ינעם העם
מלשון וירא העם ויגעו י"ז מהרגמינן
וחז"ל עמא זעזע ולפי"ז נחלק העי"ן
בחי"ת.

והנה

צעלי הפסע אומרים תמיד
שהאותיות ממואל אחד (אחש"ע)
ומהלפין והנה לא דבר ריק הוא צדוק
מקום צחורחיו (עמ"ש צמחיות דמאי
פ"ג מ"ג שאינו מעוש"ר אלא מכן פירשוהו
שאינו מחוס"ר עיי"ש) וכאן נמי כימא.
הנה צבאן כאמר. ולא נחם אלקים וכו'
בי אמר אלקים פן וכו'. כי לא הי' עדיין
השלימות עליון צעולם. כמו שיהי' לעתיד.
וע"כ וי"ב אלקים את העם דרך המדבר
משא"כ לעתיד צ"ב כאמר צדוק ויהי י"י
למלך על כל הארץ. צדוק הוא יהו"י
אחד ושמו אחד. הנה פרשוהו צעלי הסוד
שמהי' אור הלצנה כאור ההמה. ויהי'
יחודא שמהא צדוק שם כבוד וכו' ג"כ
באותיות אח"ד, כמו שזעזע יחודא עילאה.
והן היום יחודא שמהא הוא צחילופי אהון
וע"ד נחלפה הא' צו' וסח' צע' הנה
לעתיד יהי' י"י אח"ד ושמו (צדוק שם)
אח"ד הנה כאמר [שם] יס"ב כל הארץ
בערנה וכו'.

ומעתה

אם עיני שכל לך. הוא
הכינוי צחורה. ולא נחם
אלקים וכו' כי אמר אלקים פן ינחם העם
ינעם מיצע"ל כפי דמחרגמינן צחורה שזע"פ
צחורוס. הנה והנה כי יראתי לדבר יותר
צדוקים האלה עד כי חקק מועד אי"ה:
קרג וחמשים עלו בני ישראל.

חירגס אונקלוס ומורוין וכו'
והוא מענין וחמ"ש את ארץ מלכים חרגומו
ויורו. עיין צ"ב מקילת ישראל לפי גירסתו
צדוקיאל דרפצ"י, זמירות מציאה לדי זמירות
קא פתר לת. זמירות הוא צל"ת. להיות
חזה [מלעצור] זמירות הוא צמ"ע. ולפי"ז
הוא הפירוש צבאן וחמשי"ם. ומורוין. היינו
זרזין לקיום מלכותו:

וזה

שחירגס צחורוס ירושלמי. מייכין
בעובד"א טב"א:

ויש

לפרש דברי הצחורוס ירושלמי עוד.
וחמשי"ם. היינו להיות ויסב אלקים
היינו שהקיפם הש"י צאור מקיף [אשר]
נזהר מחירגס החילוכים כידוע.

והנה

כבר כתבנו מל"ה ומע"ט. מלכות
מה שהאדם עושה רק ללא
כפי הלי"י וזה מאיר אור הנשמה צדוקיות
ומע"ט בק' מה שהאדם עושה המלכות
צדוקיות וצחורמות יחירות ממילי [דחסידי]
אשר [מה] מאיר האור המקיף והנה מלפני
האור המקיף צורחים החילוכים:

והנה

הארה אור המקיף אל האדם
[הוא] מצחי' צינה ופרוס עלינו
סכת שלומיך. כמו שז"ע לך ממלכת הסוכה
וה"ס ה' ראשונה יוצל המוליד עבדים
לחירות [ע"כ] וחמשים חירגס מייכין
היינו כלי זין. צעזעדין עדין שעשו המלכות
צחורמות ומילי דחסידי אשר מה צל להם
אור מקיף וכמ"ש מ"ש יעקב צחרי' וצקשתי
דרשו צמירש צמלות ומע"ט. והוא הכלי
זין והנה:

קלה

והנה יוכח חירגס כל חד עם
חמשה

יעקב הלך לפניהם והנה אוחיות אמת רמו לאבות. א' ההחלת הא"ב ימין רע"ז לאצתהם. אוח דת' שמאל רמו ליחמק. מ' חעלע רמו ליעקב:

והנה האצות כסדר חולדותיהם. את"ם. והנה אוח המ"ם שהוא חעלע הוא מ' פחוזה. וכלן את"ם הוא מ"ם פחוזה. לחיות שהוא סוף התיבה ח"ם את"ם צקלה העדבר רל"ל מה שנכתב את"ם במ"ם פחוזה על שהוא צקלה הדיבור סיום התיבה חלל צלחה הכוונה על מ' פחוזה:

ובזה חזן הנה המ"ם מקצועות היו נגד שם מ"ב. והנה את"ם הוא המקום הסלישי. והנה חנ' אוחיות ראשונות שנשם מ"ב א' ב' ג' הוא לרמו [אצות] כסדר. ע"כ ה" שם המקום את"ם וע"כ צבאן כאמר אח"כ:

קדמ כ"א. וי"י הולך לפניהם יומם צעמוד עקן. דא אצתהם וכו' כאמור צזהר:

פ' יתרו

קם א'. סיום הפרשה לעיל. מלחמה ליי' בעמלק מדר דר. מתרגמין לשציותהון מדרי עלמא וסמוך ל' וישמע יתרו וכו' [ששמע מלחמה עמלק] ועי"ז זכה הסיפוך מן עמלק. שנסצע הש"י. לא יכרה איש ליונדצ צן רכב. עומד לפני כל הימים:

כמא ד'. ושם האחד וכו' י"ב ר"ם צג"א אחד. רמו ל"ג מדות ראשיתן שם א"ל וסו א"ל יעזר:

קמב ה'. אשר הוא חונה שם הר האלקים. אפשר לפרש דרמו למה שאלו"ל. כי כחצור צהרים. וככרמל צים יצאו לצאי הסרים: והיו חפלים שחנתן סחורה עליהם משא"כ סר סיני שסי' קטן חנה צמקומו:

אלה

חמשה עפלין וכו' השכינה סוד ה' אחרונה היטה עמשה צבלות. ולסורות שכביכול השכינה חס הצנים ילחה עמשה, ילא כל אחד עם חמשה צנים. חס וחמשי מ עליו וכו':

קלה ויקח משה וכו' מתרגמין ואסי"ק משה וכו' והוא לפלא. דה"ל לחרגס וגם"ב על כרחך כוונתו. דהעלה אותו מן כילוס כמשאל"ל וכן מתרגס יוכח. ח"כ ה"ל למימר צגקרא: והעל"ה משה וכו':

ארמוז לך חלע"ד. צחורה כח"צ. ולקחתם לכם ציום הראשון פרי עץ הדור כפות תמרים וכו'. והנה הברכ"ה. שהוא מן סחורה שצנ"פ מצרכין רק על חלולצ (שהוא דרגא דיקוד לדיק יוסף הלדיק) מפני שהוא כגזרה מכל המינים שיש לו עליו עד הדע"ת (סוד משה אשר ידע"ו י"י וכו') כיצו שפרשנו צמקורה. סרין ר"פ. וליוסף ילר. וליוסף חמר מבורכת וכו' ולחה חזין:

קרו עצמות יוסף. מלא ו'. והעליהם חס עצמתי. חסר ו'. ארמוז לך אוח סו' אוח ח"ס כידוע. והנה חין וכו' חלל לדע"ת. ע"י הדעת חיות הלדיק. לזה ויקח משה (סיד הדע"ת) חס עצמתי יוסף (הלדיק) עמו (עצמות מלא שחסי" חס העלם של יוסף):

קלו כי השבע השביע את ב"י וכו' והעליהם חס עצמתי (החברים חיות חלאו להעלותם צקוד הדע"ת) סחסינה העלמות חללה והבן: כשאמר שסי' ליחזקאל סחסינה העלמות חללה שסי' י"י חלקים חס ידע"ת:

ובזה חזין ג"כ מה דכתיב ויק"ח ומתרגמין ואסי"ק חזן מאור וכצוד חלקים ססתר דבר:

קדה ויחנו באיתם בקצה המדבר. עיין צזהר סזכות אברהם יצחק

רמז לכ"ח דמצרכין עליו חסר קדשנו
צמלותיו. וסיום הפרשה הקודמת נחשית
רמז לכ"ח (כח"ט הרוקח) אז סופך ללוות
את בני ישראל על הסדלקה :

פ' תשא

קמט ויאמר חס נא מלאתי חן
בעיניך אדני ילך נא אדני
צקצקו כי עם וכו' וסלחת לעוניהו וכו'
רל"ל תורה שצנ"פ אדני ילך צקצקו .
ויס צתורה שצנ"פ י"ג מדות . שחתורה
כדשת צהן . והן מפתחות לעורר ה"ג
מדות של רחמים . ותהי הסגולה [צדיקו]
צכל פעם לעורר ע"י מפתחות צצדיקו
ועי"כ תסלה לעונותינו וכו' :

פ' ויקהל

קנ ויקהל משה וכו' אלה הדברים
אשר צוה יי' לעשות אתם .
יפרסם הדבר עפ"י מ"ש צדשת חז"ל כל
המשמר שנת כהלכתו אפילו עובר ע"ז
כדור חנוס מוחלין לו . ונתהווה כצ"ר חדש .
ויעיד עליו היודע העלמות . והנה צכאן
העיד היודע העלמות אשר ישראל לא
העלו רק הערצ רצ . אי אפשר להאריך
כי הארכנו צמ"א :

קנא ב'. תעש"ה. ו' צמסירה , הגם
סרק ששת ימים העשה מלאכה.
עכ"ז העשה מלאכה ו' ימים כי מלאכה
יום השבת העשה ציום ו'. כענין את אשר
חאפו אפו ואת וכו' :

קנב ג'. לא תבערו אש וכו' למאן
דק"ל ללוא ילחה . הנה סוף
הפסוק הקודם כל העושה צו מלאכה יומה
ואתה עזרה ופקקי לפסוקא לא תצטרו
אש וכו'. רל"ל הצערת אש הוא כפסק מן
הדיבור המוקדם דכתיב ציה כל העושה צו
מלאכה

פ' משפטים

קמג א'. ואלה המשפטים וכו' וא"ו
מוסיף על ענין ראשון. ולא תעלה
צמעלות על מחצית , וג"כ לא תעלה צמעלות
אל המספטים [סלה] להסחדל צעלמו ס"סצ
ראש אל המספט :

קמד ב'. כי תקנה עבד עברי .
חירגס יוכתן . ארי חצין
בנגובותיה (והוא כדשת ח"ל) והוא ז"ל
כרחה דלמד לה מדקאמר הכחוצ [עברי]
ולא ישראל . והנה אמרו רז"ל דחמיר הס"י
צעון הגכז יותר מן הגזלן , דזה הסווה
וכו' חס לא הסווה וכו' סלא סס [מורח]
סמים נגד עיניו . וכצו כחצו כמה פעמים
ישראל מחיירקין צסס עב"ר צגי" אימ"ה
ירא"ה סס המפירס נוסר צתורה [בנ"ו]
תיבין ובר"ו לחון . וכצו הארכנו צזה .
וע"כ קרלו הכחוצ עצד עצרי סכחכר
לעצד על סהוא עצרי ולא ס"י לו [מור"ח]
סמים ע"כ ילערך להיות מורח אדון אחר
עליו :

קמה אם בגפ"ו וכו' אשתו כגופו .
כי ע"י האשה הוא גוף שלם .
משא"כ צלא אשה אינו גוף שלם ע"כ נקרא
ג"ף חסר :

פ' תרומה

קמו פסוק ב'. מאת כל איש וכו'
ולא אש"ה סלא יקחו מהאשה
כדזה צלא רשות הצעל :

קמו אשר ידבנו לב"ו . לב"ו ראש
וסוף והמלע תורה . הוא אמ"ת
אשר תהי כדצתו באמ"ת ולא להספאר
ולא [להסגדל] :

פ' תצוה

קמח ואתה תצוה וכו' סופך לצו"ת.

שאינה מיוחסת כ"כ. אני איני רואי להתחבט בקדושה וזחסידות, כי לא אוכל להשיג מעלות ומדות הרמות שזה שייך לגדולים ולצעלי שכל זך. משא"כ מי ששכלם עז בחולדה, ז"ש. דבר אל כל עדת בני קדושי"ם תהיו. קד"ש הוא חבמ"ה כידוע, כל ישראל מוכנים לקבל קדושה החכמה העליונה ולהתעסק במושכלות וחכמות עליונות קודות הסודות בפרד"ם הזן הענין :

קנה לרצונכם תזבחה"ו חקר'י אחר הדין. וכחצ צעה"ע הוא להורות שלא יהיו שנים שוחטין זבח אחד ע"כ. וכוונתו דע"כ חקר'י תזבחהו לשון יחיד. **והנה** סרצ צעל 'מנחת ש'י מחמי"ע"י. דצגמ'י זבחים אמרינן (אחא דאין שנים שוחטין זבח אחד) זו דברי ר"א זר' שמועין סמימחא. חזל חכמים אומרים ז' שוחטין זבח אחד וכ"פ הרמזים :

והנה ד"ל דלדרכא חכמים ג"כ דורשין מן חסידות הו' ונכקד צעצור זה בשור"ק. שגאח הנקודה צמקום הו' כידוע. והשור"ק נק' קיבו"ץ כמד"א אשרקא להם ואקבצ"ם (ועיין בכוונות מקצן כדמי עמו ישראל) מה נשמע דאפי' בקיצון מותרים לשחוט זבח אחד :

קנו שלש שנים יהי לבם ערלי"ם. מתרגמין יחי לבון מרח"ק. והוא ע"ש שישראל מרחקים את הגוים על שהם ערלים וכמ"ש בני יעקב. והנה לוקח למשל על דבר המרחק לקרותו ער"ל :

ויש לומר הסוד קראה לשלשה שנים הללו ערלי"ם דהנה הוא דוגמה מלכות מילה דעור הערלה מה שמחמין עפ"י הסודות והמלות. הנה יש צהעור הזה ג' גלדי"ם והנה הוא לריך כריחה לגערי (מורי על ג' קליפות העמלים שלריכין ציעול) ועור הרצעי הוא עור הפריעה שפורעין

מלכות יומה וכאן לא שייך זה רק לאו צעלמא. ומאן דק"ל לחלק ילחה. כתיב כל העושה זו מלכות וכו' שומע אני אפילו כל המלכות ציחד [ואחא עזרא] ופקקי' לא חצערו אש. להורות פיקוק מלכות לענין חיז חטאה :

והנה למיד לחלק כלמד צמדה כל דבר שהי' צכלל וכו' לא ללמד על עצמו וכו' והוא מדה השמינית מעורר מדה נוצ"ר חסד שהוא מלל לבני"ם. והנה אמרו זזהר צמיצח לעיר וחמא כטי ספירי ומקספי מחמימות הילה"ר יאמר הלחש סך ספאן וכו' דאצוקן קדישא דצנחא הוא ואין שולט [בבן] הכולד חמימות האש החאווי של הילה"ר כי קיום מלכות עונה צנחא הוא מחמי" כולר חסד מלל עליון :

פ' פקודי

הנה בהתחלת הפרש', יש לרמוז. מה שאמרו רז"ל צמדרש. שהעשן נגמר בצכלו. ולזה הש"י להמחין צחיטכו עד כסן, וכתצייס ככלו והצטיח לו הש"י לשלם חיטכו צימי ציעול מלכות יון. צומן החשמאליס :

והנה קיום הפרשה הכ"ל גחש"ת. סודות [לנר חוכה] כידוע. ואמר חלה פקודי המעשן. מה שפקד וכחקר צומן המעשן שיינו החיטוך צככלו כשלם צימי מלכות [יון כרמ] אלה ל"י כרות דחוכה :

פ' קדושים ת"ר לפ"ק

קנה דבר אל כל עדת בני ואמרת אליהם קדושים תהיו. אל כל עדת בני. ר"ל שכלם ראויים לאותה חילמל. ולא יאמר האדם סכולד ממספחה

משמרת"י. ע"כ ה' יודע השם שהקצ"ה יקרא לירושלים, ומעשה תחזוקת מה דכתיב ומקדשי תיראו (לכנז להקיע דעה) אני הו"ה. וזה שחירגס הויתרגס ולכתיב מקדשי תהון דמלין אלא הו"ה הון :

פ' אמר

קנה ויאמר וכו' אמר אל הבהנים בני אהרן ואמר"ה וכו'. י"ל אמירה ראשונה היא להקדמה וה"ק אמור אל הכהנים שהם בני אהרן :
והנה אהרן זה שמו מכן רנ"ו כנפי החיות אשר משמשים צשמים ממעל צזריזות כמזכור צכנולת יחזקאל ע"כ זה שמו חיות כי חיות הנה צלי הפסק עצודה. ע"כ כהנים זריזים הם שהם דוגמת עצודת החיות.

והנה ראש הכהונה נק' אהרן ע"ש רנ"ו כנפי החיות וז"ש. אמור אל הכהנים יחסיקם שהם בני אהרן. ע"כ ואמרת אליהם לנפש וכו' רז"ל כיון שצביונהם הוא כענין החיות ע"כ לא יעמלו אל הנוחים. והשם העוז יודע האמה ודבריו בדרך אפשר תמיד :

קנש לנפ"ש מחרגמין על מית וכו' והן אונת דצמקרא הוא לפלא שאמר קחם לנפ"ש ולא אמר לנפ"ש מ"ת (או קחם למ"ת) וכמו שאמר להלן ועל כל נפשות מת. וכן צבוי וצפי פרס :
וי"ר שהחורה משמיענו שהנפש נשאלת חופפת על הצפר גם אחר הפעירי וכמ"ש הכתוב אך צפרו וכו' ונפשו עלי"ו תאב"ל. ח"ס הנלא דגרמי שאמרו צוהר. וזה שחירגס. על לנפ"ש. ע"ל מ"ת :
קם ואמרת אליהם (לשון רבים) לנפש לא יטמא (לשון יחיד) כ"ל דקר"א דטעם חסיד העומא' הוא מפני שלא יהיו ראויים לו לעצודה ותחזוקת העצוד

שפורעין אותו עד העטרה לכלול אותו בקודש (הוא נגד קליפת כוונה שכוללין אותו בקודש כידוע) כמו כן צלמיתחם האילנות (כמ"ש הכתוב. כי האדם עץ השדה) הנה ג' טכים ערלי"ם (ואסורין לגמרי דמיון הערלה הלריכה חיחוד) וצטנה הדי יהי כל פריו קדש (ומציאין אותו לירושלים הוא דמיון עור הפריעה) הון :

קנו ומקדשי תיראו אני וי' (עין צרש"י) והנה המתרגם חירגס ולכתיב מקדשי תהון דמלין. והנראה להוקשה לו דהל"ל ומקדש"י תיראו וגם מה שסיים אבי י"י אך לכארי לא כודע פירושו מה שאמר ומקדשי מהו הכוונ' :

והנראה עפ"י מה שכתבתי על מדרשם ז"ל צכסיק עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמ"ר משמרת"י. דרשו צו אפי' השם חדש שעתיד הקצ"ה לקרוא לירושלים ה"י א"ל יודע. והוא לפלא היכן נרמז זה צתיצות וישמ"ר משמרת"י. וכחצנו צפירושו. דהנה אמרו צמטנה צג' מקומות הכהנים שומרים צציהמ"ק וכו' עיין צמפרשים שימור זה אינו מפני חשש גניצה. אלא דכתיב ושמרתם את משמרת הבית מס"ח שלא יסירו דעמם ממנו :

והנה חסור היסח הדעת מן ציהמ"ק הוא על כי עתיד הט"י לקרוא אותו צשמו הוי' ואפי' העיר הקודש כדכתיב וסס העיר וכו' הוי' שמה. א"ת שמה אלא שמה. והנה למדו² חסור היסח² הדע² מן התפילין. מן הלץ שאין צו אלא הזכרה אחת. וכתיב והי"ה על מלכו תמיד שלא יסח דעתו ממנו. כמלא לפ"ז כיון שציהמ"ק נק' הוי"ה כצביון צסס הככבד חסור להקיע דעת ממנו. ע"כ היו מחויבין להיות שומרים צציהמ"ק צצליחות כל ישראל שלא יהי היסח הדעת ממנו. מעילא חנין דצרי ח"ל כיון דכתיב צצצרהם וישמור

העונות וסג' בחסונה תחלה) קמ"ל דמיקרי
ג"כ חטא הצרית (ובעיקר חסונה עילאה)
ותנה החוטא כאשר ידוע לטובה דרך
חז"ל הדרש צפוק הזה אזי יעורר חסונה
עילאה וסג' ופלא לו :

והנה חסונה לכוונה עקבותיו לא
מדעו סתירגס לא יסתאב רבא
בעמ"י לאחלותי אפשר כוונתו על כח"ג
הגס שמשפטי חכמ"ג מפורש אח"כ אפשר
הכוונה חפ"י למה מלוא חס יס כהן הדיוע
וכ"ג לא יעמא חכ"ג :

פ' בהר

קסג וידבר וכו' בהר סיני לאמר
עפ"י פשוטו י"ל ענין שמיעה
[אלל חר] סיני. היינו שפ"י דיבר אל משה
הקדמה למלכות שמיעה חסר לישראל ענין
ה"ר סיני"י על שח"י נמוך שצתרים זכה
שכיתנה עליו חסורי וכיכול יד עליו
שפ"י :

והנה מלכות השמיעה לעמוד אדם
שדוחיו וכדמותיו הפקר לכל חנה
הילך יסיתנו הליך יעמוד חס שלו הפקר
לכל חבל כשיס צו מדות עניויות וטפלות
ידע שאין [העולם] שלו רק ליי הארץ
ומלואה. וז"ש בהר סיני לאמר. יאמר
להם מחמלה ענין חר סיני :

חסד את שבתותי תשמורו ומקדשי
תיראו אני יי עמ"ש צפ' קדושים
ותצן ציורם ככאן [ציור] את שבתותי
תשמורו. כענין סימור צימ"ק הכתבים
ולוים שלא להסיה דעה דגס שנת שנה
דקונ"ה שנה דחיותו שלים וכו' סג' :

פ' בחקתי

קסה אם בחקתי תלכו וכו'. היינו
חוקות שמקקתי לך לילך מדריגס
אחר מדריגס היינו חמלה לחיות סור פרע
ואח"כ

העצודי. משא"כ חס רבים הם הכהנים
כדי לורך העצודי יכול אחד ליעמא ח"ע.
ע"כ חסר ואמרת אליהם (אפילו הם רבים.
אעפ"י) לכפס לא יטמא (ח"ע אפילו
היחיד) כ"ל :

קסא כי אם לשאריו כפי קבלת
חז"ל. שאריו זו אשתיו ואפקי
צלשון שאריו לכהינה טעם שהנשמות
כצדאים כחמד ז"כ. וכטולדים אח"כ זה
ככאן חו ככאן. והש"י וחווים אח"כ. ח"כ
אשתו היא שארית מננו ע"כ היא כגופו
מננו. גם חסור ז"כ ציור הוא מנין
שא"ר היינו רמ"ה חסרין דדכורא עם
רנ"ב דנוק' ועם המפתח שאמר ר"ע
כצבורות הרי לך מנין שא"ר :

והנה חסונה הכיח הדבר כפשוטו
ולא ידעתי לפי"ז מהיכן ילמוד
אשתיו. וי"ל דכפקא ל"י כחפסר מן
ולאחותו וכו' אשר לא היתה לאיש
מומלא כפקא חס חס היחה לאיש צעלה
חייב וכו' :

קסב לא יטמא בעל וכו' פירוש
ודרשת חז"ל ידוע: והנה לפי
דנתיסם ז"ל המקרא הזה חסו כפשוטו רק
דיך דרש וככתב צלשון זה לפרשו בדרש
כי דר"ש הוא בבריא"ה. חסמא עילאה
חסונה מקננה כצדאים לחורות על כהן
שנשא חסה שמתחללת עצודתו על ידה.
הנה הגס שמתח חסמה וחסר לעצודתו.
אעפ"כ לריך לחסונה :

ועוד כפקא לן חס דחמר צוהר שעל
חטא הצרית לא מחי חסונה.
וחממו ע"ז שלימים וכן רבים. ופירשו צו דלא
מחי חסונה תחלה רק חסונה עילאה :

והנה קי"ל כחורה חסר הפסוק הזה
לא יפרש רק בדר"ש לעורר
חסונה עילאה דגס כהן שנשא חסה שאינה
ראוי לכהונה (הגס שמתחלה לישראל קד"ח
זה לא מיקרי חטא הצרית רק כשאר

ענדי הם ולא הי' לכם זמן פטור צנחיים להיות קטורים לעלמייכם :

קסח ונתתי פני' וכו' התרגום מתרגם ואחן רוגזי' וכו'. לא אדע מה שייכות פני'ם אל הרוגז'. ואפשר פ'ן הוא ל"ת היינו לאוין. והנה מיום שאמר הקצ"ה ראה נתתי לפניך היום וכו' הנה נעשות האדם מ"ע הוא מעורר חסד ונעצור על מלות ל"ת ונעורר רוגז וכעס ויש לפרש ונחתי פני' צכס. היינו הלא ין שעצרתם אשר על ידיהם צא רוגז :

קסט בגמ' כשצירכן הס"י צירכן מא' עד ת' וצחיפך מן ו' עד ה' ולא עוד אלא שהן הפיכות עי"ש. מהראוי להצננן יהוה הרצחא שהן הפיכות :

ואפ"ש לומר עפ"י מ"ש צוהר כך הוא אירחא דמלכא ומטרוכית' איהו דאגזיס ואריס רלועא. ואות ה' אימא דאחדת צרלעא דמלכא :

הע וזכרתי את בריתי יעקב ואף וכו' ברית' וכו' ברית' וכו' וזכרתי להם ברית' ראשונים וכו' ד' בריתות' נזכרו כאן נגד ד' מקומות שכתב' התורה צנחית. סיני. אהל מועד. ערבות מואב. גרזים :

והנה ד' פעמים בריית' הם מוכן צ' אלפיס חע"ח כמכין השנים שעמד העולם צלא חירה ועמד העולם רק על ד' צריות :

פ' במדבר

קעא וידבר יי' אל משה במדבר סיני' מה כתיב למעלה אלה המצות' וכו' בה"ר סיני' וסמוך ל' וידבר יי' במדבר סיני' קיום המלות הם צנחמה כמו הה"ר שעשוי למקום זריעה כמו שכתבנו צה א"י משא"כ התורה כך הוא דרכה של תורה שלא לנקט צנחמה רק כמדבר

ואח"כ ועשה טוב משא"כ אם חינו קר מרע ומשחלל תחילה לעשיית המלות זה חינו כפי החוקים שחקק הס"י וע"ז אמר הנביא גידו לכם גיד ואל תזרעו אל הקוצים :

וברך הזה שמעתי משם כבוד הרב הגאון הזקן האצד"ק ליסקא ז"וק"ל פ"י הפסוק שוא לכם משבימי קו"ם (היינו משכימים ומקדימים. הקו"ם ועשה) מאחרי שב"ת (היינו מאחרים הש"ב ואל תעשה) הסדר הזה הוא שוא היינו צנחס ועפ"י יש לפרש צכאן אם בחקותי תלכו סדר החקיקות שרשמתי וחקקתי לכם והוא, ואת מצותי תשמרו'. שמיר"ה הוא בל"ת. ועשית'ם אותם. צמל"ה עשה. וע"כ הוא מדה כנגד מדה. ונתתי גשמיכם בעת'ם. כיון שאתם עושה הכל צעחו עפ"י סדר החקיקה. כן לעשה לכם. ונתתי גשמיכם בעתם. וכן ונתנה הארץ יבולה. צתחילה צפסח קליר שפוריס מציאים עומד. ראשית קליר כדי שיתצרכו התצולות. וצפסח כדוכין על התצול'. ואח"כ ועין השדה יתן פרי' הוא צעלרת על פירות האילן מציאים שתי הלחם מחטין [חטה] מין אילין :

קסו ונתתי גשמיכם וכו'. ונחמה "האלץ" יצולה "וען" השדה ר"ת לידוך דויה שמאיר צחודש שב"ש זמן חננות פירות האילן :

קסז אני ה' אלקיכם וכו' מארץ מצרים מהיות להם עבדים וכו' רל"ל לא היתה שעה פנוי' שחוכלו לומר הני אהנו בני חורין לעלמינו. רק תיכף מען שחולאחי אחכס מאמ"ל תיכף העמקתי עליכם עבודתי ונמלא אחס ענדי ולא חוכלו לפטור. וכענין שכתבתי צפרסח צא צפסוק ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם. רל"ל הדבר הזה הוא סיבה לחק לך ולבניך עד עולם. כי

וכן זיכור המים. וכן זיכור הרוח שהוא
זאמלע. והנה יסוד האש עולה למעלה כי
סורסו ויסודו תחת גלגל הירח. ע"כ הוא
עולה למעלה וכאשר יוסר מעכריה עולה
לגמרי למעלה:

והנה זהו ענין ענודת כל הקרצנות
למעלות כל המדרגות דצח"ם
לחש"י וחסו קרצן מן הצנחמה ועין הפיץ
שהוא חי והעלים הוא הצומח והמעלה הוא
הדומם והאדם הסיומך עליו הוא המדבר:
והנה ענין ענודת המעורה י"ל למעלות
יסודות ארמ"ע צמון יש כח
יסוד המים. וע"י הרוח צוער יסוד האש.
והוא רח"י צמקום שאין רוח כנון צמדתק
בלא חויר יכנה האש. והנה המעורה מתכח
יסוד העפר והנה כולם נחעלים בחצרת
יסוד האש. ח"ט בהעלותך מתרגמין
באדלקותך הן הדבר כי קלרתי:

העה ויעש בן אהר"ן להגיד שצחו
של אהר"ן שלא סינה כנר
מזואר אללינו. וכעת כל"ן למכרת מ"ס
צשאלתות. צענין כר חנוכה דצענין צעה"צ
מליין צשעת הדלקה. וארסום את הנכר'א
צענין כפול צשעה דחרי סס נגד רג"ז
ככפי סחיות וסס מנין אהר"ן וע"כ אשר
להגיד שצחו של אהר"ן שלא סינה. רשעתי
למכרת:

קעו הסדר הזה סיינו קדר בהעלותך
הוא קדר סל"ו צתורה. הוא
ע"פ מ"ס הקדוש צעל סרוקח ז"ל. ל"ו
פעמים כוכר צתורה לשון אור וסנור"ה
ונירוד"ת. והוא עפ"י מ"ס כ"פ צמאמרי
חנוכה ל"ו כרות תקנו כגד אור סגמח והוא
כגון צתורה וס"מ צעולם לאדס"ר ל"ו
סעוה. הדברים אלוים. וע"כ קדר הזה
של אור המעורה סרעוהה לתורה סכנה צה
סאור כי עוז. הוא קדר סל"ו צתורה.
ל"ינתי למשערת:

פ'

כידבר פת צמלח וע"ס צמסורה וכ"י וע"כ
וידבר י"ו סנה דיצור סס"י הוא תורה
כאמר במדבר ס"ני:

קעב במספר שמות לגלגלות'ם לא
כאמר לגלגלות'ם רק אלל
ראובן ושמעון. עמ"ס צפסוק וכל העס
רוח'ס את הקילות ופירסו חז"ל רוח'ס א"ת
הנשט"ע ולמה נעסה הכס הזה צגלגלה
סלהס אשר החוסיס ס"נו את ספקידס. והנה
ראוב"ן שמעון סמה חוסי רא"יה ושמיע"ה
סנה כאמר צהס לגלגול"ת. וא"ה יתצלה:
ועוד כאמר צהס לגלגולת כי ראוב"ן
שמעון סמה כגד סדסי סמח
אז אשר צהס מחילידס גלגולי ססמות
סגריס כידוע צכל יעי עניינו ומרודינו עד
ציאת מסיח לדקיכו צ"צ:

פ' נשא

קעג וידבר י"ו וכ"י נשא את ראש
בני גרשון גם הם וכ"י. סנה
ככתב דיצור צפ"ע לצני גרשון מסא"כ לצני
מורי וגם כאמר צהס ג"ם ה"ם וגם נס"חית
ראש הוא לפייסס כי גרשון הוא סכבור
ואעפ"כ נקדם קהה לכצוד משה ואהרן
וע"כ הוסיס ענודת סקודס עליהס ג"כ
והנה גם גרשון איסחתי למעליותא ענור
סכבור ע"כ כתייחד אליו סדיצור צפ"ע.
וגם נס"חית ראש. וע"כ כאמר ג"ם ה"ם
מסא"כ בני מרר"י:

פ' בהעלתך

קעד בהעלתך מתרגמין באדלקותך.
סנה יש לפרס כפסוטו. דסנה
כל דבר סואז ומסססוקק לסורסו וליסודו
וסנה אס סקה אכן סהוא דומס וסזרקסו
למעלה כאשר יוסר מעכו סכח סמכריח
יסוצ לסרסו וליסודו למענה ליסוד העפר.

פ' שלח

המוליח יתפוס את הלחם צב' דיו בעשר
חלצותיו נגד עשרה מלח סנעסים צלחם
וע"כ עשרה חיצות צפוק ארץ חמה
וכו' ותקנו עשרה חיצות צנכח המוליח.
ומעתה רוחל לן סעעחחא הנאמר צפוק
כי לחמנ'ו סס עסרנמינ' ארי בידנא
עסירין חיון סנן :

פ' קרח

קכב ויקח קרח חנוס ואתפליג
קרח. קר"ח דצר כסונ על לעמיד.
דהלוי"ם יסיו [למעלי] צמדריגה מן סכסכים
כע"ס וסכסכים סלויס חלל קר"ח אכלה
פגה ע"כ לעמיד יעלה קר"ח כע"ס חלרז"ל
לד"ק כחמ"ר יפר"ח ס"ח קרח. וסכס
קר"ח לקח דצר סליו כיקח סיינו דצר
ס"ס"י לעמיד מעלה סגזרות על סססדים:
ואבאר לך עיד ע"ס צזסר ויהי
זהב התנופ"ה דסססס לעס
לא כחמר צסוס עקוס כס"ף ססססס. וסמר
סס כס"ף סול ענח"י ה"ס"ד. וסססד"ס
סס סכלריכס לסספיעס ולקחסס למעס חל
סעולס. מסל"כ ה"ז"ב. סול ד"ץ חין
לקיחסס למע"ז רק לסספס למעלה ע"כ
כחמר ויהי זהב התנופ"ה ע"י"ס. חלל לעמיד
סלל יס"י פסר מסגזרות יסיו סגזרות
למעלה צמדריגה מן סססדים ויסיו כלקחיס
למעס. ויסיו חז סלויס צמעלה מן
סכסכס ו"ס סססס ויק"ח קר"ח ולל
פירס ע"ז לקח סכס סול מסכסס ססורס
סלקח דצר סליו כיקח צזס"ז לעוס"ז.
כע"ס ויס"י זה"ב ססססס ודצר זה יס"י
לעמיד :

וזה ססריגס וס"פליג קר"ח דצר ססספלג
צזמן כע"ס חסר סיוך ססר"י עופלג
סייו צספלגס סזמן צסחוק וסנן :
עוד יס לפרס וס"פליג קרח דססס
עגזות סכסכס וסלויס סס צנח"י
חשם"ל

קעז שלח לך אנשים. יס לפרס
סיצה ל"ך. חין זה מלח דלדורות
ציליחס מן סגלות לא"י לסיות ססיו צללות
מקודס חכסיס לסור. ח"ס שלח ל"ך.
וכן פירסתי לך ל"ך מסל"ך וכו':
העז כ"ל נשיא בה"ם. יס לפרס
סיצה בה"ם. דססס ח"ל לסור
ססיו חלו מסרגלס כסיחיס דסרי מפורס
כ"ס מי סיו סכסיחיס: וס"ל לסור מקודס
צולס לסלרות ספסרו ססלסוסיס דסרי
סליצור צן סדילור ס"י צסחלקותו סל קרח.
ושלומי"ל. סול זמרי ס"י צעגרות מולל
סוף חרצעיס סכס חלל ע"כ לסור
ססלסוסיס סיו כסיחיס לעסוק צדגריס
סכולליס סלריכיס חל סמקדס. וסקודס.
וסמקעות. וחון לזס ס"י כסיח לכל סצנו.
צדגריס ספרטיס צין ח"ס לרעסו צין עספסח
לעספסח וכיולל ח"ס כל כסיח צס"ס.
חלו סיו כסיחיס צסחוס כ"ל:

קעט למטה יששכ"ר (סול צן
תור"ה) יג"ל ב"ן יוס"ף.
(מרוצו ע"י ססורס יגלל מסיח צן יוסף)
ולל ילעריך למות. וע"ס חלרז"ל לסלמיידי
ולסרס"ו זלסיס ס"ספללו סלל ימות עסיח
צן יוסף. וס סול ע"י סססססס צרזין
דסורי"חל):

קפ אלה שמות האנשים וכו' ויקרא
משה להושע וכו'. חמר אלל
סמות ססנשיס סיינו סס כסלרו צסעותס
רק סוסע צ"כ כסססס סזו ע"י מסיח סנן
סדגריס. עלו זה בנג"ב וכו' כל פיות
סססס סונס לא יס"י חלל ציעין :

קפא כי לחמנ'ו הם עסרנמינ' ארי
בידנ"א מסירין איגון.
לכסורה לא נודע סליך לסון נופל על
סלסון. חלל יצון לך סדגר עפ"י מ"ס
סמקוצליס צסעס צליעס סלסס סל צליעס

ס'ר לא מיקרי ע"ל והוא כדעת ר"א :
קפו וארמוז עוד סלע"ד המעשה סקפ"ו
 לנו רצותיו בפסיקחא רצתי בגוי
 אחד שהי' לו פרה אדומה והלכו חכמי
 ישראל לקוחה והעלה דמיה מאה מנה
 ופסקו לו והלכו להציל מעות וחזר צו
 ופסקו לו ככפלים והי' כך כ"פ עד שהצלה
 דמיה לכמה רצואות ואח"כ כשהלכו להציל
 מעות אמר אוחו הגוי להצירו תראה האיד
 אני משחק בתיאודים מה עשה אוחו הגוי
 העלה עליי על והי' חורבן זה כשצאו
 החכמים עם המעוה ואמרו לו הציל לנו
 הפרה כיון שראו אותה אמרו טול לך פרחך
 שהכירו זה ע"י הסיומים המוקרים לחכמי
 ישראל אמרו שם אשר צנן הפרה צ'
 שערוה אשר הם זקופים וכיון שמעלי עליי
 עול ככפפים והם חמיד כפ"ים ואמרו שם
 שהגוי נחמח עיגים כפשו המיה איע :
והנה הסיומים הללו צודאי נמסרו
 לישראל צסיני צנח"י חושבנ"פ
 הנה אוח ו' צנצנא צעל פה הוא צ' ווין
 כזה ו"ו והנה ווין הם דומין לצ' שערוה
 צלורה , וזה שנמסר תיבת ע"ל חסר ו'
 צכת צק צמסורה צעל פה וכיון שהוא
 צעל פה הוא צ' ווין , והנה החסרין מורה
 כיון שהעלה עליי ע"ל נחסרין הווין היינו
 השערוה שהם דומין לוויין :
ולכא מידי דלא רמיזי צאורי"תא .
 היינו המעשה דגוי שר' לשחק
 צישראל והעלה על הפרה ע"ל ועי"ז סתיה
 ח"ע . והנה אוח הו' אוח ח"ס כידוע נמלא
 צכאן ע"ל חסר ו' לרמוז מה שיאירע שעי'
 העלאת העול נחסר תימים להגוי ליכא
 מידי דלא רמיזי :

פ' בלק

קפו וירא בלק וכו' עשה ישראל
 לאמור"י . אומרו ויר"א צלק . משיע
 הוא

חשמ"ל ספירטו צו ח"ש מ"ל היינו עתים
 חשות עתים ממללות והנה עבודה הכהנים
 צחשאי הוא מצחי' ח"ש ועבודה הלויים
 כלווח אליהם צהרמח קיל היא צנח"י מ"ל
 ונכלס צחי' חשמ"ל וחזו וגללו אליך :
והנה ים לפרס צפסיק ויקח קר"ח
 ולא פירס מה לקח היינו צרלה
 להיות כהן ויקח לעלמו לצצנא שהוא צנח"י
 ח"ש מנין צמו . קר ה . ח"ש ויקח קר"ח
 לקח את צמו ולא רלה להיות נעפל ומחוצר
 אל הכהנים מה שהידגס ואיתפליג קר"ח :

פ' חקת

קפג וידבר י"י . עיין צמנחת סי שהוא
 בוקף קמן . ים לפרס דהנה צפ'
 חמח שכתן הס"י פ' עורה לישראל לנחר
 אוחם מכל עומחמס והוא זקופת ראש
 שלהם הנה אוחה פ' העורה נחקצלה מסיני
 בוקף קמן מכלל דאיכא גדול היינו העורה
 שלעמיד כמ"ס הצניא וקדשתי את צמי
 הגדול וכו' וזקתי עליכם עים עתורים
 ועתרחם מכל עומאותיכם וכו' :
קפד ויקחו אלי"ך דייקא . הוא כמ"ס
 הרמזים עיקר העורה צמימי
 הדע"ת . והנה מעשה הוא צחי' הדע"ת אשר
 ידע"ו י"י ע"כ צמליה הזאת שהוא סגולה
 העורה כלעוו ויקחו אלי"ך דייקא .
קפה אשר לא עלה עליי ע"ל .
 חסר ו' עיין צמנחת סי ונ"ל
 ע'ל חסר ו' מורה על הרהו"ר כדתנינן
 צס' ילירה המליך אוח ו' צסרהור הנה חסר
 אוח ו' להורות חפ"י לא הרהר לשם עול
 ומלאכה כיון שעשה זה מלאכה נפסלה :
וידעת ר"א דס"ל עלה עליי זכר
 כסירה ים לפרס דהנה צס"
 חסן המליך אוח ע' וכו' ולר צו שו"ר
 צעולם . נמלא' כיון שצאוח ו' הי' ילירה
 שו"ר הנה ע"ל חסר ו' להורות עלה עליי

וכי כמס'ל. ע"כ ויגר מואב וכי כי צלק
לימדם דעת אשר מלחמי כזאת אינה צמנע
לחוסיות סגן דגבר היעב :

קפח ויגר מואב. מחגמין ודחיל
למואבאה. ולכארי הלמ"ד

יחידה ואינה מוצנת. וכל הכוונ' דסגן אמת
ויגר' מואב יחפרם לסגן מורא וכפירסי
אצל מחסרואי לחסונן למע לא אחר ויירא
(דסגן סגס דעגלי הדקדוק צעניכים כאלה
לומרים סגן סמית כרדפיס. עכ"ז זה דרכינו
כל היום סגין צלסוינו הקדוש סוס דבר
ריק. כי סגס דכמה סרסיס סס צפי' אחד
עכ"ז יס חילוקים לכ"ל כענין ספירסי .
אוי"ב ושוני"א. אויב מצפסיס ושונא מצחון
פחד ואימה. פחד'ד על סרחיקס ואימ"ה
על הקדוסיס) כ"ס סענין צכאן סגס סורסי
מורא ומגור סס ענין אחד . ע"כ לריך
לסיות חיות ספרס ציכיס :

והנראה דלסין מורא סול כסססרס
מסיירא מן חיות דבר ויכול

לפרסיס להסיח דעת מן אוחס סמורא .
כי לא כלספס וכדקס סמורא צחדרי לצבו
ולסון בגור' סול כסכצר כלספס וכדקס
סמורא נחדרי לצבו אשר לא יוכל להסיח
דעת כר"צ. וסול כענע קייס חללו עד
סיכול ליפול לידי חולי מחמת מורא. וסול
ענין ידוע צחולי סערה ססחורס. וסול לסין
מגור' ססול לסון אסי"ה כענין אונ'ר
צקי' וכי . וס' סכחוב צכאן. ויגר' מואב
סכדקס וכלספ' סמורא חללס. עד סלל
יוכלו להסיח דעת מלוחס סמורא וזה ססינגס
דחיל' למואבא"ה סכדקס סמורא לענע
קייס חל ססוחזיס סגן :

ועפ"ן פירסי פ"י ספסוק סג גור
גור' חפס מלוחס. דסגס ידוע

דצכל סעניכיס סצנחסצנ סלרס לריכין
לסעלוחס חל ססי סיינו צצוא חל סלרס
צנחסצנח חסגס רעס יעלס לסורס מרס
חסגס חס"ד חסגס ססי. חזי יקור חס
סלסצי

סול לצדו רלס וסלל כל סעלס רלס
וסעס. לא סולל רק. ויגר מואב וכי .
ועכ"פ סויל לומר ובראות צלק וכי . חז
סול מסמע סרלס צכלל סוחיס וסססדל
לעסות סחצולס. חצל צלוערו וירא בלק
וכי מסמע סול לצדו רלס עס סלל רלס
חסיס עור יס לרקדק. למע חמר. עסס
יסרלל לחמרי ולל חמר לסיחון ולעוג :
והנראה עפי' מיס סכצי' צדצר
ססי ואנבי חסמדתי את

האמרי' מפניהם אשר בגובה ארזים
גובהו וחסון וכי . סגס כציכול מחסלר
ססי צעס סססמיד חל האמרי' דייקלולל
סלרי לומות סכעכיס. חצל מרע ססז'
לומות סג סמס מן ז' מרות דסע"ל חג"ת
גהי"ס דערכנח סמול'. וס'ס סמרגליס
וכל סמס חמר רליו צחוצ' חכסי מדו"ס :
והנה קנלנו סיידון מן כצור חדועי'
סרצ הקדוש יי' מוס' יעי"צ
זליק'ל. הבנעני חס"ד דסע"ל לסון הבנע"ה.
דחתי' גבורה דסע"ל לסון חת"ת. סלמרי
ת"ת דסע"ל מלסון חל וכי. האמר'ת
סיוס וכי .

והנה ידוע צקדוסס יעקצ חצינו חח
צעדס תפארת כדכתיב
ישראל אשר צך אתפאר' :

והנה ידוע מרס ת"ת כציכול סול
עיקר סייעור קומס עולה למעלי'
עד סמדרגי' עליוכי ויורד למעי וכי . וסגס
זה לעומת זה צסע"ל האמרי' חחז צמדס
ת"ת. עיכ סי' כגונח חרזיס גצחו וחסון
וכי עיכ חלו סצ' מלכי האמרי' סיו סומריס
לכל חין סכעכיס . וסגס זה סול סכרל'
צפירוס ספסוק וירא בלק סול לצדו רלס
כי סי' חכס גדול כציסופיס וליעגכיות
סגס סול לצדו רלס אשר עסס זלח
תפאר'ת ישראל. לחמרי' ת"ת דסע"ל כי
לולל זלח לא סי' צעלס מי סייעמד כגד
האמרי'. אשר כגונח חרזיס גצחו וחסון

קפט כי רב הוא. לכאור' הוא מן
התעלה. הכתיבה טעם הוא לפלא
דהנה הסקדו' וירא בלק וכו' ראה הוא
אשר מלחמתו הוא שלא כדרך הטבע רק
יד הש"י עשה זאת. ואיך אין מעבור
להש"י להשיע דבר לו צמעם ולמה אמר
בכתיבה טעם כ"י ר"ב הוא. וי"ל הפירוש
הוא עפ"י מנ"ל וירא צלק שסוף לצדו ראה
צמקופי דחמתו מה שעס' ישראל לאמרי
ויג'ר מוא"ב כי צלק ליעדם דעת מהו
הענין. הנה מוא"ב הם צחינה חב"מ"ה
דקט"א ע"כ הם הצנוני ולא אחר. והנה
מדת החב"מ"ה נקרא ר"ב. כי ענין רב
הוא שכלל חכמ' לתלמידיו המקבלים ממנו
וז' ויג'ר מואב מפני וכו' כ ר"ב הוא
היינו מואב הוא ר"ב שמדתו מדת החב"מ"ה
דקט"א ע"כ הם הצנוני וידעו מה שלא
ידעו שאר האומות הן :

קצ וישלח וכו' אל בלעם בן בעור
ענין צמחח ש"י. איתמסר סיון
המקור' מקום ש"פה כח הן הורע כח
האז מקום ש"פה כח האז הורע כח הן
היינו צמקוס שנכתב בגי' בע"ר הנה נכתב
ו' יחיר' צחינה בגי' נכתב בע"ר חסר ו'
וצמקוס שנכתב בגי' בעור' אזי בעור'
מלא ו'. עיי"ש. הכי נכבד לפי' מואב
ר"ל בגי' בע"ר שאזני ה' עפל אליו
בנבואתו וס"י ה' גדול מאזני ולזה פס
האז חסר ותיצת בגי' מלא ו' ונרע הדבר
צחות ו' כי הנה הנבוא' צלח' חופן שח"י
הנה הוא ע"י דביקות שמחשצ'. והנה חות
ו' רמז להרהור כדמתן צמ"י העליך חות
ו' בהרהור' וכו' כמלא מתחילי ה"י צעור
צמדיג' זאת ובלעם צמ עפל אליו ואיך
כתחכם בלעם וס"י צעור עפל אליו :

פ' פנחס

קצא וידבר וכו' לאמר לדורות
לחמודע

האזהרה רעה וצטלטה מלצו וכן בירא"ה
מחזיק דבר צעולם. יעלנה לירחח הש"י
והירא' רעה תצטלטה :

והנה כתבנו כבר צפסוק וכו' תאמר
בלבבך רבים הגוים האלה
וכו' לא תירא מהם. הנה לא אמר אל
חומר בלבבך כענין שאמר אל תאמר
בהדוף וכו' בצדקתי הנה קח פסק
צככיל חריפתא שלא לומר וכאן לא חסר
הדבר. שלא לומר. רק אמר וכו' תאמר
בלבבך רבים וכו' לא תירא מהם כי
כן הוא דרך הלדקים כל מה שמראין לו
לאדם צעוס' הוא שחזכירין אותו צלחה
דבר הוא לריך להשתמש חס מראין לו
חיה אזהרה מוגשמת הנה יסיינה ממשנתו
ויעלנה למדת שורש אהב' אהבה הש"י כי
דבר הזה הזכירוהו מן השמים להחלוק
כעת צמדת אהבה וכן כשמראין אותו חיה
מורא לא תחקע המורא בלב רק ידע נאמני
שהזכירוהו מורא שמים ממילא כשיחשבו
צמורא שמים אזי יחקע הדבר בלבו והירא'
העולמית תצטלטה ממילא צשורשה :

ועפ"י דצרינו ה"ל הנה חיצה שורש
מגור' היא חקיעה היראה בלב
צלי הפסק. וזה אין לעשות צסוס מין מורא
רק צמורא הש"י וז"ש הן גור' יגור' (אמת
שמהראוי לחקוע הירא' בלב ליקוד מוסד
לעולמים) אפם מאיתי (הירא' החקוע'
חסי' רק מאותי היינו מיראחי יראת שמים
אבל הירא' העולמית חסר כרגע ע"י
העלאת הירא' המוגשמת אל שורשה יראת
הש"י. הן הדבר מאד).

וכבר כתבנו צחצורא קדמא'. ענין
ויג'ר שהמורא ה"י צעור
סיחורין ע"י. שהיו שומרים כעין מחזיק
ונסתלקו הנה צקדוש' לשמיר' צמזח' הנה
שמות הכתובים בלד השני מנין יג'ר והנה
זה לעומת זה צקליפ' סיחורין ע"י צביע'
יג'ר ע"כ נכתב ויג'ר ולא וירא"ה כתבנו
צמ"א צחריכות :

העובות כשיורדים מעוקם עלין לירד אל
התחתונים אזי כשיורדים דרך מדת הצפון
יושבים צדין ועשיינים אל רחיים הם
התחתונים לאותן העובות וזאם אינם רחיים
אזי מתעכבים והשפעות העובות לשם .
וכאשר הם שם צנחי' והנה צנח האים
הירא את י"י ומתחנך צדדת הדין לנקום
נקמת הש"י מאלה הרשעים. אזי הנה שכרו
אחו ליקח אותן העובות הצפונות צדדת
הצפון וזו מה רב טובך אשר צפנית
וכו' עיי"ש. והנה חומר הכתוב לירא'ך
דייקא. אותן שהם לחמים צדדת הירא'ה
צפון פעלת לחוסים כך נכד בני אדם היינו
החוסים בהש"י ומוסרי' נפסם. והם מתנגדי'
אל בני אדם (דמוידי' צמאריהן ואיתקרון
על שם אדם קדמא' כענין שאמר צדד
צפוק וירד י"י לראות וכו' אשר צנו
בני האדם) לוחמים עמם. והנה לפי'
יתבאר דברי המדרש שהוקם' לו למע הוא
הקדמי. פינחס בן כו' תליל דבר אל
פינחס כו'. וגם למע פינחס' זה מלא
צכ"ע. אך הוא אמר הקצ"ה למעס צדין
הוא (היינו שהוא מלא י' צכ"ע כדי שיהי'
מקפר יצח"ק מדת הדין כי ה' מוכן לעשות
דין צדעים) שיטול שכרו (רצ טוב הצפון
צדדת הצפון וסדין הצן) :

קצב לבן חין לבן חלל שצו' כמדיל
לבן נשבעתי לציה עלי והנה
אמר הש"י למעס לבן אמר היינו אמר
לו צצו'. הוא עפ"י המדרש צמח'ם
המיוחס ליונתן. הגני נתן לו וכו' היינו
שהצניח הש"י שישאר חי וקיים ויצא ויצא
לישראל צמחית חיים. והנה י' למעס פן
חיו לא יהיו ישראל רחיים לגאול' והנה
כצנע לו הקצ"ה שצו' צמח'ה שמתחיים
אפי' לדעת ר"א צמח'ה שאמר שגאול'
חלוי' צמח'ה ואם לא יסונו וכו' הנה
גם לדעתו צמח'ה כרחק היא שמתחיים
השצו' שצמח'ה לפינחס הוא חליתו פניח
וינשר

לסתודע ולתגלות פינחס אשר הי'
צן אלעזר נחמיה צן לאהרן כי נחמיה
צו כשעה כדצ ואציהוא והוא הודעי' לדורות
צעשות האדם אזי מלך כתיקור' צא לו
צניצור כשעה אזי לדיק לסייע לו לתור'
ולעצור' כידוע המעט' שהי' ציני הארצי'ל
אשר הארצי'ל קם צפני מרצ מו"ה שמואל
די לחידא. ואמר למסרחיו שהוא קם צפני
כשעה רפצ"י כנחמיה צו על שקיים מלך
גמילות חסד שזה הי' מדת רפצ"י עפ"י
הדברים האלה יתכן שפיר מה שפירש'
ואז עפ"י דבריהם ז"ל לפי שהיו השצנים
מציין אותם. הראיהם צן פועי' זה וכו'
לפיכך צא הכתוב ייחזקו אחר אהרן עכ"ל
לכחור' יקס' מה הרחבו צזה וצמה יסכר
פי העצום תלך הכל ידעו שהוא בין אהרן
ואעפ"י היו מצוים אותו הראיהם צן פועי'
זה וכו'. לסודות שאלעזר כשא אשה מצוה
פועיאל זה יתרו. ותלך את פינחס וזה
חיו מעלה הרובה מה שהוא בין לאהרן .
אזל לפי חל' דכוונה הכתוב היא כך
פינחס שהי' צן אלעזר הנה נעט' צן אהרן
כנחמיה צו כשעות צני אהרן כדצ ואציהוא
ח"כ הנה פינחס צן אליצנע ולא צן צה
פועיאל ח"ש לפיכך צא הכתוב וייחזקו אחר
אהרן הוא צן לאליצנע שהי' צה מלכים
אחות נחשון :

קצב פינחס דנה האים הקדוש הנה
צהזכיר שמו צכל אורייתא מלא
י' והנה הוא צני' יצח"ק שהוא מדת
הגבור' וסדין. והנה פינחס הי' מוכן לעשות
נקם ודין צדעים ע"כ שמו צני' יצח"ק
עפ"י פירשתי דברי המדרש צמחילת הפרס'
פינחס צן אלעזר אמר הקצ"ה צדין הוא
שיטול שכרו ע"כ והנה הוא לפלא. והנה
פירשתי עפ"י הכתוב מה רב טובך אשר
צפנית לירא'ך וכו' כתב מרצ הקדוש
צמער חורה. אשר צדדת צפון מדת
הגבור' וסדין. שם גמחים רצ מוצות. כי

ואמר הכוונה הוא על עשרה דברים אשר הם מחולקים בין דיני מעומות לדיני נפשות. והם מצוואות צום, סנהדרין, ודוקדוק. וזה חיצה ב"ל, היינו כללית המעשר שהוא עשרה. הן:

קצו וישבו אותנו דב"ר. פירש"י (עפ"י דברי ח"ל) צאצא לשון הם מדברים. הנה רש"י ז"ל הוכיח לפרש. כי חיצה דב"ר מיותר דאל"ל ויטנו אותנו את הדרך וכו' ומדקאמר דב"ר. ע"כ הוכיח לפרש מה הוא, אזל לא דע מאו הסכרה למרגל לידע צאצא לשון הם מדברים:

ו"ל עפ"י פשוטו. דהנה צדור הפלגה נאמר. הן עם וכו' ושפה אחת וכו' (היינו שהיו מדברים בלשון אחת). ועתה לא יבצר וכו' (כי לשה"ק מוקול להללית. כי העולם נברא בלשון. ומאלל כל דבר שנעילס אשר יקרא שמו בלשון הוא שמו האמיתי משא"כ צאצא לפסוקות הוא כימיס. כעין לפלג העופות. סנן הדג), ע"כ אמר חס"ד רבה וכו' ונבלה שם שפתם וכו' :

והנה כפי הכרח, הכנענים. היו מכירין בלשון גם אחר דור הפלגה. הלל חרש צנצנא יסע"י. ציוס הוא וכו' חננ מרים צאצא מדברות שפ"ת בנע"ן. אזל ידאי לא הי זה הלשון להם לעיקר כי כשזלל יי שפת כל הארץ וחלקם לעי לשון. הנה הכנעני הוא כחננ מן הע' אומות דוק ותסבך. רק אעפ"כ היו מכירין בלשון. וע"כ צאצא צ"י. צאצא לשון הם משתמשים. אס בלשון. עוד יס להם הללחם. כע"ס חס"י צדור הפלגה. ועתה לא יבצר וכו'. אזל אס משתמשים בלשון אחר. ידיו למשימה:

ואומר לך עוד. הנה קודם פי העריות. אמר חס"י כמעט אע"ל וכו' וכמעט ארץ כנען וכו' לא אע"ל

ויצטר הגלולי צ"ב. והנה הסבועי הזאת כלומה צ"ס נאמר כאן לכן ונאמר להלן לבן נשבעתי כ"י. הנה ג"ס כגד מדה רחום. ומדה רחום זה קבולתו הוא רחום יכפר עון ולא יסחית והנה זה מדה ככ"ע הוא השיב את חמתי וכו' ולא כליתי וכו' לבן אמר. אמר"ר לו סבועי צחיצה לב"ן שהיא עפ"י ג"ש ומדה ג"ס כגד רחום אשר הוא מכפר עון ולא יסחית וכו' ורחמתי אשר ארחם אעפ"י שאינו הנון אעפ"י שאינו כדאי ודור ג"כ ס"ס לפרש המדרש תכל אמר הקצ"ה כדי הוא סיעול שכרו כמו שהוא הס"ב את חמתי וכו' ולא כליתי וכו' לבן אמר וכו' :

קצר שלום ו' קטיעא כגד מצוה אלליו צפירות ו' קטיעא רב הדיעות ולכל הדיעות רחמים יס על קן האחרון :

הק"י לאלה תחלק הארץ בנחלה וכו' אך בגורל יחלק וכו' עפ"י הגורל וכו' עין צרס"י והנה פירשתי הדבר עפ"י מ"ס צפ"י ומסעי אל אשר יצא לו שם הוא הגורל וכו' ועין צרס"י דהוא מקרא קלר דה"ל אל מקום אשר יצא לו וכו' וכחננ צה הנה חסר חיצה עקום היינו דארץ לבי כחיצה והנה זה קבולת ח"י כל אשר יחרצו יוסצי' מיערלל הנה יחרצי' המוקום נאלל קודם הגורל לא הי' אוחו המוקום צפועל עד אשר ילא הגורל נולד המוקום ע"כ קודם הגורל חסר חיצה מקום הן הדבר. והנה צכאן נע"י כיעל לרב [חסר הקיום] :

פ' דברים ת"ר לפ"ק

קצו ואצוה אתכם וכו' את ב"ל הדברים וכו'. פירש"י אלו עשרה הדברים שצ"ן דיני מעומות לדיני נפשות ע"כ. כוונתו לדעמי לתרן ריצי חיצה ב"ל.

כי הוא למעלה מן שכל האנושי (וידענו ג"כ עפ"י החור' כי הש"י לא יעזב מעשנו . ואדרבא מדרך הטוב להיטיב לברוחיו . ובעצור זה ברא את העולם בכדי להיטיב לברוחיו) :

ואם תקסה למה לא הודיע הש"י זאת לבני אדם . ולא הטביע צעין

שכלם להשיג זאת ההשכל'. הנה השכיל ותדע כבר ידוע לך שמדרך הטוב להיטיב . וכל הצדושים ברא על לך ההטוב' המיועדת להם . דעתם . לביוסם . וקומחם . ואלו ה"י יודע הש"י . אשר הוא לעולם תמיד האנושי . ש"ס"גו זה שכל ג"כ (היינו שאף ילדנו צ"ח . הדיעה ובהירה) בודאי ה"י משכילם גם כן . אלא ע"כ הודיע טובה כל בברואיו . ידע שיותר טובה הוא שיאמנו הדברים עפ"י אמונת התור' . ולא עפ"י מחקר שכל האנושי . ע"כ כונת דברי החסד לדעתו :

והנה עפ"י הדברים האלה . אנוחנו צעיינו . תקרבנו אל השכל .

כמה עניינים . להחזיקו שכל זה ה"י הטובה , שלא נשכיל במחקר האנושי איכות ידיעה וצחירה . רק נאמנם עפ"י אמונת התור' . ואומר לך בבוא אחת מהנה :

הנה אשר הכניא . ראיתי את י"י וכו' וכל צבא השמים וכו' מימינו ומשמאלו . ודרשו חז"ל . וכי יס

יעין ושאל לפיו . אלא אילו מיימינים לזכות ואלו משמאלים לחוצה . והנה נעס' הדבר עפ"י המעשה . כי מלך נמשפט יעמיד ארץ . ע"כ אומר כ"א סגרתו עפ"י המעשה וי"א הדין עפ"י המעשה . והנה הגם כי חנון ורחום הוא וחפץ חסד . עכ"ז מלך נמשפט יעמיד ארץ . ואין מקום לעשות שלא כמעשה :

והנה מעשה הוא עפ"י שכל . כענין המעשה בנ"ד של מעשיו שופטים לסערים עפ"י השכל . ואין מרחצין בדין עם עשה

העשו . הנה עיקר חמא חכמים , ה"י זמח . והנה אשר הש"י לאצרהם כי לא שלם עון האמרי וכו' . והנה ידוע ברית השלום מכון בגד ברית המעור . והנה ע"י דיבור השלום יוכלו לידע אם נחמלא סאחס צמח . ויוכלו להם כרגע :

ועוד יש לנו לפרש צענין סס ע"צ . אכל ירחי להרחיב הדיבור . מצי הקדמ' מעולה מרבותיו הקדמים . אכל לייחתי למעמרת :

קצת ויבאו עד נחל אשכל . ופירש' מגיד סנק' ע"ס סופו . והן אחת סכן הוא פשטו סכתו . ויצאו עד נחל אשכל . משמע סכבר ה"י נק' סמו נחל אשכל , המגיד מראשית אחרית קראו כן מנראשית . וכן הוא צפ' סלח , למקום סמו קר"א (לסון יחיד) נחל אשכל על אודת האשכל וכו' ולא דע מי הוא היחיד הקורא . רא"א לפרש על המרגלים . דהליל קראו . וגם לא ה"ל לקיים . בגי' ישראל . רק אשר כרתו מעס . ע"כ לומר . אשר קר"א . כצ"ב היחיד ומיוחד קרא כן מנראשית . על אודת האשכל וכו' :

והנה רס"י ז"ל פירש . מגיד סנק' ע"ס סופו . הנה מהראוי להחזיקו .

לורך הגדה זו למה . אכל תדע שזה הוא יסוד התור' נחמאת לנו עפ"י התור' . ידיעתו יח"ס צעמידות , ואני ידיעת' כי לא יתן אחכם מלך מלרים להלך , ונחמאת לנו . הצחיר' שה"א חפסית ציד האדם . דבזולת זה אין סכר ועוכס ע"כ לומר סאין הידיע' מנכרת והנה י"א שכל האנושי . להשיג זה . צ' הפכיים נבוסא אחד . והס יס"די התורה . וכל מה שדברו בזה אינו מקפיק לרווח הלעלון :

אבל סאמח הוא כו"ס סחסיד צח"ס . להיות צ' העניינים מנחמתיס לנו עפ"י התור' אלו מחוייבים להאמינס עפ"י התור' . ולא נחקור שכל האנושי .

זכאן אמונת ידיעה וצחירה עפ"י תורה :
וְיִשְׂרָאֵל רש"י. מניד שנק' ע"ש סופו לירך
 לנו מאוד להגדה זו. והוא יסודי
 תורה ומעילא כיון שנגלה לנו ח זה .
 הנה העון הזה גרם לנו כל הגליות. וכל
 כל הקליין. ואין הדבר חלוי אלא צחשונה.
 הנה לזא השמים עומדים להיעץ ולהשמואל
 ואנחנו צפאון העליות הללו ואיננו לנו
 לעשות חשונה כסורה :

והנה מלך צושפט יעמיד ארץ וכנ"ל.
 הנה צמקום תהיה פגרה לנו
 כל הגליות. הנה שם מצוה צורה אמונה
 ידיעה וצחירה. ואנחנו מאמינים זה למעלה
 מן השכל וחכמה. אזי משפטינו חרוץ .
 להשיע לנו למעלה מן החכמה מאין יצא
 עזרי. הן מלך הדברים :

קצת וירדו אלינו . פירש"י מניד ש"י
 גזות מכל הארצות. לירך הגדה
 הזאת זכאן. ש"י להם להשכיל. שצדאי
 הארץ הזאת שייכז למקצלי התורה. כי
 חוירה מחכים כיון שהוא גזות מכל הארצות
 ע"כ אמר זה להם צמקום. ע"כ וירדו
 חקר י' תחכמה היינו שחקרו להשכיל
 צחכמה :

ו ויאמרו טובה הארץ וכו'
 הנה יחושע וכלז הם שאמרו
 עוצה. ושאר המרגלים הולילו דנה. וא"כ
 מה זה שאמר להם זה צחכמתו. הלא יש
 להם להשיע אחרי רבים להטות. אצל הוא
 שחוכמים ש"י להם להשכיל ולירע פחות
 הצ' חכמים. הם העיקר היודעים מעוצה
 הארץ. כי הם מן צ' השנעים יהודא
 ואפרים. אשר מהם יחי חרין משיחין .
 משיחין צן דוד ומשיחין צן אפרים :

והנה שפרשנו צמקומו שאמר ש"י למשה
 איש אחד איש אחד למטה
 חזותיו חשלונו כל נשיא בהם. חור צ"פ
 איש אחד. היינו חכונה על צ' חכמים
 הללו. ואמר כל נשיא צחם היינו חוזה
 פיה"

עשה חילול כל הוא חלקינו כחפץ להלדיק
 עם זו ישראל עם קרובו. אפילו חס
 מחייבים ח"ו צדן . הנה עיקר העונש
 הוא. להיות הצחירה חפשיה הגם שחידעה
 אללו יה"ש. עכ"ז הצחירה ציר האדם
 חפשיה לטוב ולמוטב. והנה אינו מושג זה
 צשכל (כי לא הטביע ש"י זאת השכלה
 צשכל) רק כאמין זה עפ"י תורה אמונה
 למעלה מן השכל והחכמה. כמלא לפ"י .
 הגם שש"י הוא מלך העשפט. וח"ו ישראל
 מחייבים צדן עפ"י המשפט שהוא צשכל
 וחכמה (וחסד הוא למעלה מן השכל) הנה
 חמר ש"י. כיון שכל עיקר תחייבות הוא
 להיות שחטאו ח"ו צחירה. ועל הצחירה
 הזאת ח"י ידיעה. רק שאין חידעה חכמה.
 והנה חכמים משיגים זה צשכל וחכמה. רק
 צחכמה תורה. למעלה מן השכל וחכמה.
 ח"כ מביע להם עזור זה- חסד חמור
 שהוא למעלה מן החכמה :

וזה שפרשנו חשע עיני אל ההרים
 (וארצה) מאין יצא עזרי (עזרי)
 צא מן אין למעלה [מן] תחכמה כי תחכמה
 מאין חמלא חמלא ח"י למעלה מן
 תחכמה) :

והנה חרי שלך לפיך ש"י לא היה
 לשלוח מרגלים והם חמור
 כשלוח חכמים וחטאו צח. עד שאמר
 ש"י שיתן מקום לעשות צדרי המרגלים
 וכלחח חזה כל היקורים והגליות עד היים
 ויצבו העם צלילה הוא צכ"י של חס
 צכו. ונקצב לדורות (עד יסקין וירא ש"י
 מן השמים) והנה חזה שחגיע לאצותינו
 עונש חזה על שחטאו צחירה ושלוח מרגלים
 ושמעו לדבריהם וחטאו צח"י :

והנה חרצה למקום שהוא קרא (ש"י
 מצראשית) כחל חשכול. על חודות
 חשכול. אשר כרתו משם צ"י (חרי ח"ה
 ידיעתו יח"ש ע"ז מצראשית ע"כ לומר
 שאין חידעה חכמה). חרי לך חפוש

מידו עד ארכו. וישראל לקחוהו עסיחון.
לזה נא הכתוב כמדרך שמצדאשית לא
נחמי לו צירופה רק את ער. משא"כ מה
סלקה סיחון מידו :

פ' ואתחנן

רה ואתחנן (לסנין לשון ואתחנן
דייקא) אל י"י צנה הסווא (מלי
צנה הסווא דייקא) לאמר (מחו שלאמר)
כבר דברנו צנה כמה עניינים. והשתח
ניעאל. צני"ה הסווא. דייקא כשתחן ארץ
סיחון ועוג לראובן וגד וחלי שצנע מכסה.
וכתב מרן הארצי"ל. שחילרכו השצנעים
לסיסאר מחוץ לגבול ח"י.
ראוב"ן על ש"י מחשבת יעקב צרחל.
וכן בג"ד כאמר והקח את זלפה וכו' ותחן
אוחס וכו' ולא נמלכס ציעקצ (הגס דקדושה
יעקב שגנז למעלה ראש. עכ"ז לפי
קדושתו. ה" כנראה ח"זה חסרון) ומנש"ה
כולד מאכנת צה דינה שכתעצרה משכס.
נמלא יוסף כולו קדש אכנת חל"י קדש
וכו'. ושני צנים כולדו להס. ע"כ חל"י
השצנע כשאר מחוץ לגבול. עיי"ש בדברי
קדשו :

והנה בעי"ת ההו"א. כשראה שאלו
השצנעים כשאלו מחוץ לגבול.
על שנתולדותם ה" קלת מיחוס. הנה אז
בעי"ת ההו"א. התחיל משה להחפלו.
סווא יצא לארץ. דהרי תולדתו. הוא
צקדושה ענומה. וצי"חוס. וילך ח"ש מצית
לוי ויקח את צה לוי. חוסינה צאפריון.
ומה"ש היו מרקדן. כנודע מר"ל. ח"כ
רלוי הוא מאל שייכנס לארץ.

וַיִּשְׁשׁ לשון ואתחנן שיינו חוכיר מדה
וחנו"ן. שצחורה שצנע"פ הוא
כנגדו מדה צכין אצ. הצן. וזהו לאמר
לדורות. מה מאל מועיל לארס צכין אצ
שלו. שיינו כשנצנה צקדושה וצנחורה וצי"חוס:

ויס

סיחיו הנשיאים צאחרית סימס :
רא אשר הוי' אלקינו נתן לנו.
אמר סס מלא. יחפרס עפ"י מ"ס
הרצ חוי"נו. למה צצרכת חחורה חומרים
צרכו את הוי' וכו'. וצצרהמ"ז כצרך אלקינו
ואמר דהנה מחון ומח"י הדין כותן שחש"י
סצנח את צניוחיו יזונס ויפרנס כיון
סחוא צראס ע"כ מצרכין צצרהמ"ז. כצרך
אלקינו סס הדין. משא"כ נחית חחורה
לכצראיו. לגלות להס מקטורין דיל"י. הוא
רק מלד החס"ד וחרחמים. ע"כ מצרכין
צרכו את הוי'. סס סחקד וחרחמים :
והנה ח"י סקדושה מקיגלת לחורה.
חורח דח"י מחכים. ועוצה ג"כ
לפרנסה למחומת. וזה עוצה חארץ אשר
הוי' אלקינו נתן לנו. הצן :

רב ותהינו לעלות ההרה. מחרגס
ושריתון למיסק לטורח. כראה
דמפרס. ותהינו מלשון תה"ו. ממילא
לפ"י. ותהינו. שיינו התחלתם להתחווה
סדצ. וזה ושריתון. הצן עפ"י הדקדוק:
רג רב לבס ס"ב וכו'. ל"א ל"א
סצנעה. חס ל"א כאשר וכו'
חס ל"א זחת וכו'. וזהו ויקלף וישב"ע
לאמר. לדורות. צ"פ ל"א הוא סצנעה.
והנה סס חלקים. הוא סין ל"א. כמ"ש
חמר"ע ה"ן ל"א ידוע להוי נך מלכא וכו'
והנה ה"ן ה"ן סצנעה ל"א ל"א סצנעה.
והנה כאשר נסלמה סצנעה שחיתה ל"א
ל"א אמר חסי רצ לכס ס"ב צג"י צ"פ
ל"א ע"כ ס"ב חקר כח"צ. וכבר דברנו
צצכין וס"י עק"צ חשמעון. צ"פ סין. צ"פ
ליא :

רד כי לא אתן וכו' מארלי וכו'.
כי לצני לוט נחמי את חר
ירוסה. יס לרקדק. למה פרע את ע"ר.
סול"ל. כי לצני לוט נחמי כח"ש צעמון.
אצל צל לחרן דחאיך יחכן. סכתן למחאצ
כל חרלו צירוסה. וסרי סיחון לקח ארץ מחאצ

הוסיף מלעיליא. י"ל צמנים חזית נפסח
משמע חסמים חידושים :

רח ובארץ ושלום בארעא. כל
הפסוק חנונו חסום וליע רב .
ואין הזמן מקפיק כחם :

רש אל תוסיף דבר וכו' . מלא ו'
דין. ואידך דעסלי. אל תוסיף
על דבריו. ויש לפרש המסורה. עפ"י מ"ס
הראשונים שיש שיפור מוגבל לאדם כמה
דיבורים יהי מדבר כל ימי חייו. מעילא
כסריזה האדם דיבורים ללא לידך. יעצו
חיותו (וקסאך ויסי האדם לפעם די'
מתרגמין לרוח ממללא) כמ"ס נפשי
יצאה בדבריו .

ולפיין חסי' רעיון המסורה. אל חוסף
דבר. שלא ידבר האדם דברים
נוקפים. והעצם אל חוסף על דבריו . כי
לא תוכל להוסיף על דבריו יח'. סיינו
כמה שהגביל לך דיבורים חסי' נגזירתו :
רי ואתם הדבקים ביי וכו' מתרגס
ואתון לדדנקתון בדחלתא דיי'
וכו' . הן מ"ס שלמה יראת יי' לחיים.
הזין הדבר עפ"י מ"ס צוהר נסורה הכלל
שלי ואכיל. וישראל דנוקים נסורה הכלל .
והם חיים וקיימים לעד חס שחירגס .
קיימין בולבון וכו' :

ריא רא"ה למדתי אתב"ם. סתחיל
לשון יחיד רא"ה. וקיים נרצים.
למדתי אתב"ם. ונראה דרמא. אינו דומה
יחיד הלומד מפי רבו. לרצים הלומדים מפי
רבים שכל מה שהגדל הסיצה של ח"ח .
רואים כל יחיד יוחר ויוחר. ח"ס רא"ה
(אחם יחיד סיינו כ"א מ"סאל) למדתי
אתב"ם (ברבי"ם) :

ריב ויש לרמא. דתהם האור סתאשון .
ח"י אדם ריחם צו עוסף העולם
ועד סופו. וכשנלפת הקציה מעשיהם של
רשעים. גנוזו ללדיקים לעמיד לנא. וסיכו
גנוזו נחורה . וכל מה שהאדם מחפסק
צוחר

רן ויש לרמא עוד. בעית ההר"א.
דייקא . וענין הלאמיר . צמח
הסוף. לאחר שנכחי ארץ סיחון ועוג. לנ'
ממות וחלי המעט כל מצע מקבל מלירוף
מיוחד מן סס הכבד שיש לו י"ב לירופים
ותנה צ' מעות וחלי המעט. המה לירופי
ב' הויות וחצי הוי' גבי ס"ה מנין מזוזה:
עמ"ש צמ"ח צמחין סיחון ועוג .
סחיו סומרים אה הכנענים .

סח"י נקליפה. להצדיל. כעין מזוזה נקודס
העומדה על הפסח. שלא חכנס הקליפה
אל ציה הקדש. כן קליפה סיחון ועוג .
היו סומרים. לבל חכנס הקדושה אל
הכנענים עיין צמ"ע. סיחון ע"ג גבי'
יג"ר. להצדיל. מנין הסמות הכתובים אחורי
המזוזה כחזו במוכסו כחזו ססס מקובלים
לשמירה. וכבר נסמכו דבריו דבריו המדרש.
והנעמם אל המשקף ואל שתי המזוזות
סיינו צמ סיחון ועוג :

הנה נשמע מנחל מדברי מדרשהס .
אשר סיחון ועוג היו כעין מזוזות
סומרים אה הכנענים לבל חכנס הקדושה
אל ארץ ישראל. וכאשר צאו ישראל. הנה
סילקו מקודס אה המזוזה העומדה. וקצו
מזוזה קדושה סיינו צ' מעות וחלי המעט.
צ' הויות וחלי הוי' גבי' מזוזה :

עיינ צוחר. צמחין ההולך לניהכ"נ
להתפלל. יחעטף בציצית. ויכח
תפילין. וילך לניהכ"נ. ויכח ירו על
המזוזה. ועליו הכתוב אומר ישראל אשר
נך אחפאר. ותקובל הפילתו .

והנה רמא משה ואחחן אל יי' צמח
ההו"א שקצע מזוזה ככל. וגם
בעת [רומז] ללית ותפילין. צמחילין יס"ת"ג
חיצין וצפ' לית ס"מ חיצין. ס"ס בעית
הרי לך לית תפילין מחסה. והו לאמיר.
לדורות שאלו הג' מלוח מקובלים לתפלה:
רן בשמ"ם . מתרגס . בשמ"א
מלעיליא. יס להחזוק למה

כיון שפירש ושמרת'ם היא משנה חודש
שנע"פ. אחד אח"כ. ועשית'ם. כוונתו.
היינו שלא תעשה המלות כפי המוזן עפ"י
פסיעו צחורה שנכתב. רק תעשה המלות
כפי המקובל צחורה שנע"פ:

רשן כי הוא חבמתבם וכו'. אחד
נענעם. ושמרת'ם ועשית'ם. כי

היא חכמתבם וכו' לעיני העמים. הנה
הוא נותן מעט. למה לן לעצם. שלא
מחויבים אלהו לקיים מלחיו יח"ש כאשר
לנו ואילו ה"י אומר. ויהא חכמתבם וכו'
ה"י לזק. שהש"י מודיענו מעלת החורה.
אבל צאנעו ושמרת'ם וכו' כי הוא חכמתבם
משמע ושמרת'ם ועשית'ם נק'נה העם
הזה:

וארמוז לך הנלע"ד. הנה נעמים
הם בחבמ"ה. וכה"ז כולם

בחבמ"ה עשית'ם אלא יסד צרה"ל. סוף
מעש"ה במחשבה חמילה בראשית.
בחובמתא. ועלם נחמטנה לזר"א אח
העולם ככדי להיקרא על"ך. מלכות פ"ה
ותורה שנע"פ קרינן. מוילא כיון שהזהיר
כאן. ושמרת'ם זו משנה חורה שנע"פ.

הנה סוף מעשה. נחמטנה חמילה חבמ"ה
אשר זה היא העעמים. ככ"ל ע"כ אחד.
ושמרת'ם וכו'. ומעט. כי היא חכמתבם:
רין אשר ישמעון א"ת כל החוקים
וכו' א"ת לרצות. ה"ו מה

שהוא נחמטנה מהחוקים מזה נשמע כל
החכמות. למשל החורה לוחה צחוקים.
איקור כלי זרעים וכלי הכרם הנה יש
צקנלה חורה שנע"פ. כמה יקח כל זרע.
ככדי לידע כמה להרחיק:

ורנה כמה יצלו האומות זמניהם לידע
החכמה הזאת ולא יכלו לזא עד
סכונתם. ואלל ישראל. הוא דבר העפל
ונחמטנה אלל המלות. וכן המלא בחבמת
השיר. והתבונה. והמשקל. הכל נשמע
מן החורה. כדבר העפל. וכן חבמת
המדירה

ציוה צחורה ועל"ה. מחוק האור ועוד
לעמים. ונגלה אליו. ודואה רא' רחמיו.
כ"א כפי השגתו והשחללותו:

וזה שמה נכאן. ראה (לשון יחיד)
למדתי אחכס (צרכים) הגם שאני
מלמד אחכס לרצים. עכ"ז הרא"י השתנה
לכל יחיד כפי השחללותו:

רין וירצה עוד ראה למדתי אתבם
הנה אנהנו רואים אפילו צדורות
האחרונים צין התנאים כשהיו עוסקים
צחורה. והיו הדברים שמים כנחמטנה
צק"י. אזי ליהנה אש קצבותיהם. עכ"כ
צודאי. כשלמד מעט עמיה חורה.
והנה צודאי רא"ה האש אינו טוח לכל
נפש. כ"א רואה כפי השגתו ומדרגתו:
וזה הנחמט ג"כ. ראה (לשון יחיד)
למדתי אחכס (הגם שאני מלמד
לרצים. עכ"ז השתנה הרא"י לכל יחיד):

רין כאשר צוני וכו' לעשות בן
וכו' לכאורה וכי לימוד החורה
לא נלמדו לעשות רק צא"י.

והנראה לפרש ראה למדתי וכו'
כאשר לזי וכו'. הנה אני
מלמד אחכס רק כאשר לזי י"י. לא לקצלה
סוס סכר. ואין אני מלמד עוד לציאה
הארץ. מוילא אין אני מלמד החורה. רק
כאשר לזי י"י. הנה מומו חראן. לעשות
בין צקנלה הארץ. אשר אחס צאים
שמה לרשמה. לא יח"י לימוד חורחכס
צקנלה קנלה סכר ואריכה ימים על האדמה
רק לקיים מלחיו יח"ש:

רשן ושמרת'ם. זו משנה כן פירש"י.
והיא מרז"ל. זכור ושמור
דריצור אחד. זכור. צח"י דכורא. חורה
שנכתב. שמר צח"י טוק. חורה שנע"פ
משנה:

ועפ"י פסוקו. משנה היא חורה
שנע"פ לריכה שמירה מן
השכחה. כיון שהוא צע"פ מוילא חצין

המדרידה והחשבון והתשובות. לא כפל דבר מן שום חכמי צעולם. אשר אינה נעפלה אל חוקי החור:

ו' ש כי הוא וכו'. וזיכרם. לעיני העמים. אשר ישמעון את כל החוקים. היינו דברים הנעפלים אל החוקים. ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי וכו' רק מיעוט הוא. ר"ל יאמרו הגוים. תואר חכם ונבון הוא דבר מועט אלל הגוי הגדול הזה כיון שאלחנו רואים אשר כל החכמות המה אלל החור רק כהדיון ברעיון הדין: **והנה** תמלא כמה יגיעות יגעו ח"ע האומות לכמה הנחש מוליד.

והנה שאלו לר"י זן חכמיו. והר"י את הדבר כדמיון בתורה:

ר' יח אשר לו אלקים קרובים אליו וכו' בכל קראנו וכו'. אמר קרובים. לשון רבים עיין צח"ז. אינה דליהקריאו צח"ס. היינו אשר נשמעין האלילות או מצריחה. הנה אלו דליהקריאו בני"ם. העוסקים בקבלה הם קרובים לגמרי אליו יח"ס. ואינה דליהקריאו אפרורחים אשר נשמעין מלירה. אלו צעלי עשנה. אינה דליהקריאו ביצ"ם. אשר נשמעין הון מעשי אלו צעלי מקרא. יח"ס איך שיהי. כולם המה אחים בקדש וקרובים המה:

נמצא זה שאמר אשר לו אלקים קרובים אליו. הגם שאין הקרבות דומה זה לזה. עכ"ז כולם המה בקרבות (ח"ס בכל קראנו אליו) וכענין שזינגס המהרגס לקבל ללוהי צעידן עקת"י הוא כענין שדרשו. לא יח"ס כך עקר וכו' שלא חסי תפילתך עקורה. ובהמת"ך. אפילו צהמי שלך. היינו הרוע צהמות אללך. כולם הש"י קרוב אליהם לחוים צקדש:

והנה קראנו חסר " וכן יענו ציס קראנו. חסר " חסר

על החכמי. אפילו אינו מקובל צחכמי. שחקר לו החכמי אעפ"כ תקובל תפילתו כי קר"צ י"י וכו' :

ר' יח רק השמר לך. ר"ק מיעוט הוא. וברא' הסמר לך. סיני והירדית

עלל יצא לדי חטא. ולפעמים תהירות תיחיה היא מחרצת סילר. וכאשר כתב צח"ס. אמר החכם מן הזהירות עלל חרצ' להזהר. ח"ס רק הסמר לך צמיעות:

ר' יח הקהל לי וכו' ואשמיעם את דברי צמעה מתן חור עשאים

קה"ל כי יש לאדם נפש רוח נשמי וכו' שיעור קומת אדם. רמיה אצרים רוחניים.

וע"כ לריבין לקיים סמלות. במחשבה (עוה משכן הסמר) דיבור (מן הלז והר"י. משכן הרוח) מעשיה (מן הכדד אשר שם משכן סנפס):

והנה כ"א שיעור קומת אדם מ"ה. ג"פ מ"ה אדם צגי קהל. ח"ס הקהל לי וכו' ואשמיעם וכו' :

ר' יח כל צבא השמים וכו' אשר חלק וכו'. מתרגם דומין. חלק

הוא דבר המומן. כשנפרישין סחלק מן הר"ל הוא צבד שיהי מומן לפניו לאיזה הלכות:

ו' פ' יח פשט הכתוב הוא. לפדות עם היות שלבא השמים. משפיעים.

כל העניינים המים צעו"ז וכל המצויות הנעש' צעו"ז סכל נשפע מהם. עכ"ז ישראל למעלי מן לבא השמים. וסעם יכולים לשדר מערכות השמים. וככני השמים

וכסילתם. והנהגת המלות ולבא השמים המנהיגים צמנעם כפי שזכין אותם הש"י והעציע צם מצרשית. הוא רק לכל העמים.

אזלואחכס לק"ח י"י. וזלואחכס מכור הצרל מעלרים למעלי מן המנע ע"י שידוד סמערק'. לסיח לו לעם נחלם סנן:

פ' עקב ויהי עקב תשמעון וכו'. יח

ר' יח עקב תשמעון וכו'. יח

ר' יח עקב תשמעון וכו'. יח

ר' יח עקב תשמעון וכו'. יח

ר' יח עקב תשמעון וכו'. יח

ר' יח עקב תשמעון וכו'. יח

כח"ס לרש"י. צה"ל חיצוה דילך יפקון מן גלותא. וכמה פעמים נחצלה הדבר צה"ל אשר יתגלו הסודות צעקנות מסיחא. הלא חר"א התחכמות הסמ"א. על ציטול רזין דאורייתא. חבל יסע צעמים ישחק וכו' אז ידבר אלימו צה"ל וצחרונו :

רבג וה"י עק"ב וכו' מחרגמיק. ויהי חל"ק כח"א דמפרש. דע"י העקב האדם כחל"ק ממקום למקום שהולך ע"י העק"ב ממקום למקום ע"כ יחולר לדבר חילופין לשון עק"ב :

רבר ושמר יי אלקיך וכו' ישמור לך הצטחחו. ע"י צעער אורי.

עלפסקו מה רב מוצק אשר צפנ"ת לייראך הטוב היורד מן גבהי מרומים. כשמגיע השפע למדת הצפ"ן. מדה הנצור. וסם דין חס ראוי השפע לירד למע'. וזאם אי"י ראוי לזי מעכצין אות'. ו"ס שם גמי אולרות צרכות וישועות. וסם הם שמורים עד צא זמן שיהיו התחכומים כלים מוכשרים לקבל עיי"ס. וזה מה רב מוצק אשר צפנ"ת וכו' צמדת הצפון :

והנה כציכול הש"ת הוא שומר הצטחחו. לצל יחסר. והנה חמד לעיל .

ושמרת את המל' וכו' אשר חכמי מלך וכו'. והנה כל דבר לרך שמיר' לפי חסינותו. וכיון שהמלכות הם דבר אשר הש"י מלוח אותם. הנה צודאי לא יוכל האדם ללאה י"ח שמירתם. הנה הצטיח הש"י צהורח ושמר י"י חלקך לך וכו' אי"כ כציכול הוא שמיר' צצעלים. ופמור השומר :

רבה ואהבך וברכך וכו'. חמרזיל מוצה קללה שקילל אחי' השלוני

את ישראל מן הצרכי' שצירכן צלעם. וחמרו עוד כל הצרכות שצירכן צלעם כולם חזרו וכו'. מפני שלא צירכן מחלצ'. רק צהכרה. והנה הצטיח הש"י ואהבך וברכך :

רבו שגר אלפיך. מחרגמיק. בקרי תור"ך. אפשר לומר מפרש שג"ר.

לשון

לפרש מה כחצ לציל מיני' ושמרת את המצודה וכו' אשר אנכי מצוך וכו'. רל"ל אי"כ מחוייב לחסוד ולהחזוק. מה הם טעמי המלות. ומה איכפת לקוצ"ה לשוחט מן העורף או שוחט מן הלאר. דאיפסק הלכחא צהלמודא דידן אין טעם למלות. (הנה אין לומר שאין טעם כלל. דלמה יעמים הש"י על עצדיו. דבר שאין צו לורך. הלא כלטוינו צהורה. לא חרדה צו בפר"ך ופירשו צו (ע"י צרש"י) בפר"ך. מלאכי' שלא לורך וכו' אל חמור לו חסם לי את הכוס הזה והוא אינו לריך עדור חמה הגפן וכו' ע"ס :

והנה הש"י שומר חורחו. וכו' ס"ד שילוחו דבר שאין צו לורך :

אבל הכו"ח אין טעם למלות. היינו שא"א לשכל האנושי להשיג חכליה

טעמיהן. כי הם שכל חלקי. ואיך יהי' מצוח לשכל האנושי. להקיף שכל חלקי. ע"כ הגם שאלות עלינו לחקור טעמי המלות צפרד"ס כ"א כפי אשר חכנו הש"י צצ"י. עכ"ז חלילה לנו לחפוס המל' צטעם. כי חס נעשה כזאח. יס חסם לצל ידימכסול. הלא חר"א מה שאירע למלך החכם צחומרו. כיון ש"ס צמל' טעם ולא יסוד לצצו. חני חרצה ולא חסור) ע"כ מחוייבין לחכמו לעשות מלותיו סהם כאשר לוכי י"י חלקינו. ולא כרצה לחקור. למה עשה הש"י ככה. הלא חרחה המלך הראשון התחיל לחקור. חס חדם חמא צהמה מה חמאח. חזו מה עלתה צי :

וידון ושמרת את המלות וכו' אשר אנכי מצוך. ואני יודע טוב

טעמיהן. נאחה העשה. על אשר חכמי מלך וסמך לזה הצטחח הש"י וה"י עק"ב ח"י צסוף יומי"א. בעקבות מסיחא תשמעין (היינו חצינו וחחצוננו) את התשפטים חאלה. וכצין טעמי המלות. לחין משער ולין חקר. עפ"י רזין דאורי"י .

הצרכי. שאז תצא הצרכי העליונה. וסגור
העור וחוקיק כח צנעמה האדם. וילך
בכה האכילי הסיח לתור ולעצור. וסרע.
היא הסדחה מן הגוף :

וזה סמנכין. בלחם האדם מן ציה
הכבוד. אשר ילך את האדם
בהבמה. דכתיב כולם בהבמה עשית.
ואמרו צמר כולם צמחצ' איהצדירו. וזה
יש לפרש אשר ילך את האדם צמחמה.
היינו ילך אותו סיה צו חכמה. ועייז
יכול לצר המוב. ולדחות הרע. ויועס
לך לפי שייכות הצרכי אחר עשיית לרכי
החצוק דצד :

רבח וכדקדק עוד שגר אלפיך. הנה
פירושו לפירש' מה שהחמה
משלחה ממעיה. למה אחר הכחצו בלשון
כזה. ולא אחר ולדי אלפיך. או פרי אלפיך.
כמיס פרי צמח :

וייל דמרח כאן מיס חיל צפוק.
סור או כסצ וכו' כי יוליד. סור
בן יומו קרוי סור. רליל מדכתיב סור וכו'.
כי יולד הנה חכך ציוס הולדו קרוי סור.
סכוני' לדעתי :

דהנה האדם. עלימותו כצד ציוס
הולדו. בכה כפס המעכלה
המדצרת. ועיי צחירו יוליו האדם צעלמו
מן הכח אל הפועל צמחצ' זמן גידולו כל
יוי היותו על האדמה. משאכ צהמי. לפי
מה שהיא צהמי ויש לה כפס החיותה.
הנה זה חיקך כולד עמה. ואין לה צחירה
להסוק על שלימותה. צחוספה גידולה.
ע"כ צחולדות האדם. אחר פרי צמח.
כי האדם צעה הולדו. הוא כמו פרי :
סמחיל צקענות המעיה. ואינו ראוי לאכילי.
עד סיסוקף בגידול. משאכ צהמי. אחר
שגיר אלפיך. שהחמה משלחת
ממעיה. חכך ציוס הולד סולד. כי לא
יסוקף עלימות בגידול. וסור בן יומו קרוי
סור :

והנה

לשון ריציה. כמו שגיר היותה. ספירושו
מריצ'ת היותה. והנה הסור כסחא צימי
צחירו. סעדיין לא כחלס כחו צעצור.
הוא מוסכן מאוד להזיק צמחולו. והוא
ראש לצחוח חיקין שור לרגליו. והוא
כקרא אז בן צק. וכקרא בלסיק אלף.
ראשית כחו. והנה אז לריך הסור
לשמירה צעליו ציוסר שלא יזיק :

והנה הצמיח השיי. וצדך פרי וכו'
שגיר אלפיך. מריח הסוורים
צראשית כחן צימי צחירו. שאז הוא מוסכן.
יש תורא צדיקולא. סק לאגרא וכו'.
הנה כיון שהצרכי סהי שורה בכל. לא
הצא חיו סוס נזק וקללס. והעד הנאמן
על זה ר' חנינא בן דוסא. דהו עמי מיימי
דוני צקרייטו. ולא הזיקו לסוס בן אדם.
זה סחירגס בקרי תוריד. רליל צעה
סססור קרוי בקיר רל :

רכו ורשי זיל פירש. שגר אלפיך.
ולדי צקדך. מה שהחמה משגרה
ממעיה ע"כ. הנה יש להחצוק לפי' למה
אחר סחורי. שגר סחא לשון תרגום :

וייל חרגוס הוא מלכית להסיק. צקור
קליפה כוגס. וידוע אשר כפסות
הצחמות המוחרות באכילי. סס מן סוד
קליפה כוג'. אשר לריכ' להחצור. כי היא
צקור עה"ד מו"ב ור"ע. ע"כ היא כיחנה
לאכילי צכדי שהחצור כידוע ליודעים.
צעסק הברכו"ת סמנך האדם על אכילתו
צכדי לצר. כי כאשר יצדך האדם על
אכילתו צכווי. הנה הצרכי העליוני שורה
על המאכל. ומצור כסיק סנן סדצר :
ולפיין צין והחצוק עליה חכמה
סחור. אומרו וצדך פרי וכו'
שגיר אלפיך אחר צלשון חרגוס. להורות
על סדצר הסעלס סה. להיות כפסות
הצחמות צלוח מן קליפה כוגס. אשר הוא
צקור סחרגוס. והיא לריכה להחצור עיי

**והרבך . ועוד צאנזער ווערן זיינע גיט
ס'הערץ צרייבט אזוי און נאכדעם , וואס
הערץ איז אומגעקערט , ווערן פאר
במנהג וכיוצא :**

והנראה לפרש בחקדמות, חבי חנין.
(בדרסת קן לפור) צילים

וארי עקרא , אפרוחים , וארי עשנה ,
 צבים וארי קצלה , ועליהו אחמר , והאם
 רצלה על האפרוחים או על הצבים , שלח
 השלח ירייהו , אזל על וארי קצלה אחמר
 לא תקח האם על הצבים וכי' כד אמר
 עילין אלין הא קצא חידען לבזי' , ואמר והא
 כתיב ואת הצבים תקח לך חיל קצא .
 כל אתיין לרצוי וכי' לרצות אפרוחים .
 אזל לא אמר הצבים תקח לך עייש ,
 ועיין בבבא תלך הכוונה ואת הצבים (רל"ל)
 הדבר שנחמצה ע"י הריצי , א"ת הצבים .
 היינו (אפרוחים) תקח לך (עש"כ הצבים
 עליון) ע"כ :

דָּרָר לפנך נכח דררעין , כי האי
 גוונא , דהיינו כוונת המכיוון רק
 אל חריצו היינו המפגל ולא על העיקר :

ומעתה חפרם נך הפסוק. יליו יי
 אחד ח'ה הצרכ' צאקויד
 וכו' וצרכ' צאק' וכו' דקשה כיון דאחד
 יל' יי אחד ח'ה הצרכה וכו' מה . שוב
 אומר , וצרכ' צאק' וכו' הצרכ' המצוה
 צריש' ח'ה צאק' :

והנראה לפי, רמיקר הזכרה, המהזוות ע"י מעט המולות היא כמארה לעולם שכולו עוז, ונצחיות יחן המ"י הפירות המהרצים ונעפלים אל הזכר. ח"ש י"י אחך א"ת הזכרה, היינו מה שלעך לך לגדולה ועוזות עו"י היינו אתך. נהיחך צנוף, יחן לך המ"י אח הזכרה, היינו ריזי הזכרה, היינו הפירות, וזכרך, עיקר הזכרה, נחך אשר י"י וכו' כחן לך לעמיד כי יפה עשה

וידועה **זפרעה תצא. חזר פרי זמך**
סגר אלפך יחזר אי"ס זמקומו
הכלעיד :

רבי והנה כדקדק עוד . לעז חזר
לסון אלפי"ך. ולא חזר בקרי"ך
שסוף לסון הסחוב צבי"ע :

[illegible]

רלא ועשרות צאנך. מעהנמיך .
ועדרי עניך. כלה לפרע .
דעה עשרתית לשון חוק. והנה הלל
כל אחד לבדו מהם חלשים, ומחקם היא
כשהם ציחד עדריים, ואמריל למה כעשלו
ישראל לללן, מדרך הללן, צצול עליהם
הי' עורפה מתחזרים יחד . כך ישראל
כשהם צלחדות . חין הסוכה יכול לשלוע
עליהם . משליכ צהיפק חלילה, שה פזורה
ישראל, מעילל לפיי' ישרו דצרי העהרנס
שפי' על ועשרתית לאך (מחקם של
, הללן היינו) עדרי ענך והנן:

רלב עוד איז ערצט. ואוהבך וברכך
ודרבך. ים לחצוק, סרי וברכך.
הוא צרכה האדם עיתונך צריכי הן צננים
הן צנכסין, איז עשו הנכלה אחיכ

אחת של קורח רוח צעוה"ז מכל חיי העוה"ז:

ולפ"ז יש לפרש גם כאלו ואהב"ך וניכר (ל"ל הע"י יאסז אהך וברב"ך ומחנה אהצחו אהך. לא יתן לך שימוש עיקר הצרכות צעוה"ז כי הפסד גדול הוא וסא רא"י ומשגלם לסוכא אל פניו וכו' צעוה"ז. אצל אלוהציו לא יתן עיקר הצרכות צעוה"ז, אצל מה העשה צעוה"ז. אמר) והרבי"ך (עשה לך ריצו אית הצרכה. ועי"ז). וצדך פרי צטק ופרי וכו' על אהדמה אשר כשנע לאבותיך. לתת לך. היינו צעוה"ז זה יס' הכל מריצו הצרכה:

רלג צדך חס"י מכל העומים. כענין שעה מחן חודה. שכל אחד מן העומים. יתיצ כצוצ"י לישראל מן דיל"י. צכדי סיה"י לחס לורך הדצר צעוה"ז. כענין ישמעאל ועשו. שכל אחד נחשו מחלקם. וכן שאר כל האומות כעצור צזער:

רלד וירצה עוד ברוך תה"י מכל העצמים. אפילו חס"י צדך למקמר צין כל העומים. ולא חס"י לשעה צא"י. אפילו מעס חס"י צדך כי הצרכות ירדפו אורח צכל מוקס שחיה"י:

רלה ברוך תה"י וכו' לא יהי בדך עקר וכו'. סמיכות הדצרים. כראה לפרש. עפ"י משארז"ל. עפ"י מה היתה רצקה עקרה. עד אשר התפללו כדי שלא יאמרו לכן (וצ"י ציחו) צרכתינו עשה פירות (סיינו מה דכח"צ ויצרכו אה רצקה וכו' אחתינו אה י"י וכו') לפיכך היתה עקרה עד שסתפללו:

ולפ"ז יאמר צכאל. צדך חס"י מכל העומים (ואעפ"כ) לא יס' צדך עקר וכו'. ואין רשק שיחפארו האומות צרכתינו עשה פירות. כיון שצרכה הוא מן כל העומים. כשיחפאר ארום. יאמרו הלוא גם ישמעאל צרכם וכיולא:

ולדברי המדרש שמפרש. לא יס' צד עקר. שלא חס"י חפילתך עקורת. הנה יש לפרש כך. צדך חס"י מכל העומים. וכיון שיצרכו אורח העומים. הנה יש לחוש שיחפארו צצרכהם עשה פירות הנה לא יס' ב"ך עקר. היינו חפילתך (הכאמרה צד"צ אהיון) לא חס"י עקורה. רק חכך צהתפללך ישמע חפילתך:

רלו ונתנם בבל שנאיך. עיין רס"י צחקתי. אויב מן האומות. שונא מן הפושעים (המניס והמוקרים) צציראל: **רלז** ואכלת את כל העצים. מחרגמין. ותגמ"ר. הנה צדח"י א"ח לפרש אכילה ממש. אצל הוא כענין אכילה שמצדין כיס"ק. והמותר הולך לאצדון ולחריפות. כ"ס כשמצדין מן האומות כיס"ק אשר צחוכם אזי מחצטלים. וס"י גמר שלהם:

רלח לא תחום וכו' ולא תעבד וכו' כי מוק"ש הוי"א ל"ך. מחרגמין. ארי לחקלא יהו"ן לך. לכאורה הנה צמקרא אמר לשון הוודה. וצחרגום מחרגם לשון עתיד:

והנראה דהנה קשה. אומרו צכחו צולא מעצד אה אלהים. צנחית טעם. כי מוקש הוא לך. וכי לריצין לזה כחית טעם. היתכן להציר עצדו יח"ס. צעצודה וכו'. הלוא כופר צעיקר יקרא לאי"ס העושה זאת. וגם אומרו הטעם כי מוקש וכו' אינו מוצן. שטעם אהרצח מקטין הדצר. סכראה קחס שיצא לך מה איה חקלה ומכשול. אצל גוף העעשה. של עצודה חלקים אחרים אין אשמה כ"כ. רק שימשוך מה חקלה ומכשול. וסוף דצר מחנ"י:

ועוד יקשה עעיקרא אמר ולא תחום עיכך וכו' היינו שלא להחיות האומות ואח"כ הסיר שלא לעצד אה אלהים. הילומן. אחרי אשר יאצדו ויסרגו אה

אח הגוים יעצרו אחיב ח'ו אח אלהיהם
אשר לא סלילו אח עמם ציוח ים לחם
קודם סיהרגו אח הגוים :

ע"ב

פירם העהרגס. דהעעם כי עוקם
וכי. הוא צמותן פעם על רשע
דקרא. לא חמום עינך וכי (ואו עמילא)
ולא העצוד וכי חם סקיים. כי עוקם וכי
והוא צמותן פעם. למה איז מחירך. על
ולא חמום וכי סלא לחיות כל כעמה .
סיסן סלא ססי רחום וחכון. לזה אשר
ססי. איז יודע. כי עוקם הוא לך. אם
חכום חוהם צחיים צאלך. חזא ח'ו לדי
עוקם וסקלה לעצוד אח וכי ואין הצרירה
צידך לומר איז חכום חוהם ולא העצוד
וכי. עוק ח'ו עה עלמה צעלך סחכס .
סאער איז חרצה ולא חקור. ע"כ מהרגס
העהרגס. ארי לחקלא יהיון לך. סגן
סדצר :

רלז

זכר וכי אח אשר עשה וכי
לפרעה ולכל עלרים וכי. זכ"ר .
דין לחוד חקר ו' צאורייתא. אפשר לרע
דאין יולאין צוכירה יליחא עלרים. צהרור.
רק צפה. והנה חוה ו' רעו להררור. כו"ס
צק' ילירס העליך חוה ו' צהררור וכי .
ע"כ זכ"ר חקר חוה ו' סרונא להררור .
וכן חזכ"ר חקר ו' . וכן אידך לעען חזכ"ר
אח יום לחתך מאעיל ג"כ חקר ו' . ואי"ס
ידוצר עוד חוה צח"א :

רמ

הוצאיך. חקר ו'. וכן אידך .
צפרסח צא כי ציד חוקה
הוצאיך וכי. ים לרע חקר ו' סמורה על
חכמה. אין חכמה ואין חכונה להחזון
צח"ס לך ואופן היחם היליחא מעלרים .
איז לסלצ"ס סדצר צחכמה סעצנ. וסמולות
כי ר"י סכל למעלה ען סמוצכל. וצמידוד
סעערכס ע"כ חקר חוה ו' סמורה על
חכמה :

רמא

וי"ל עוד. דהנה כל סחכמות
חמס חקרים. רק חכמה סמורה

עוסלמה חכמה חלקיה צראסית. צחוכמהא.
וסנה צעלרים היו כל סחכמות. וכע"ס
ואצרה חכמה עלרים. וסנה ססי סולחנו
ען כל סחכמות סחקרים סללו. וסנן לנו
אח סורתו הוא חכמה עוסלמה. ע"כ לרעו
זה סולאך חקר ו' סמורה על חכמה רל"ל
ססי סולחנו ען סחכמות סחקרים. ס"ס
צחס סקירות :

רמב כי י"ו אלקיך וכי גדויל וטריא
רל"ל לא חירא סן יסגזר מדה סדן
סנקרא גבו"ר. כי י"ו חלקיך לא יסנהג
עעד רק צעדה. גדויל (ססד) וגור"א
(רמנים) חצל לא צעדה גבויר גבור"ה :

רמג וגשיל. עהרגס. ויתר"ך. סיינו
ויגריש ועל וגשיל סצרל. מהרגס
וישתל"ף וצפסוק. זח"ס וכי כי יש"ל
ז"סך. מהרגס. יתרין ז"סך. וצפסוק ש"ל
נעליך. מהרגס. שר"י סיקך .

ואפשר לומר סורס ש"ל היא פרידה
סדצר מעוקס חיצורו. וסנה
סמחרג' חירגס צכ"ע לפי עכינו. בות"ס. סנה
פרידתן מעוקס חיצורס צאלין סהס מוקסרים
צו. וכסנופלים ונפרדים מעוקס קיסורס
נקרא דותר. סעחיר סקסר . ע"כ חירגס
כי ישל ז"סך. יתרין ז"סך. ובברזל סאינו
עוקסר צחולרס צהצ"ח יד. רק סנקצנ צו.
וכסנפרד. עיקרי סליפ"ס ע"כ חירגס על
וגשל סצרל. וישתל"ף. ובגעל סאינו
עוקסר כלל צקציעות צרגל רק סוא עלוצס
צרגל. ועסוי לחלון צכל פעס. מהרגס
שר"י סיקך .

והנה כאן לפי סעכין. וגשיל אח
סגוים אין כאן עוקס לומר
סספרדות סדצר מעוקס חיצורו. חצל סוא
סגירסס ען סארץ ססיו מחוצרים צה
צחולדורס ע"כ עפרס ויתר"ך. ולפי"ז
יסכן סומרו. וגש"ל. ולא ויגריש לסמורס
על סאמור סיינו חוהם סגוים ססיו מחוצרים
צח

להקרא נסס ר"ב ואעפ"כ תאריכו ימים.
כי הסודות והמלות מאריכין ימיו של אדם:

רמז ואמר עוד ורביתם ונאחם וירשם
אח הארץ. כי כל רצ מצנל ורצי
נאחץ ישראל ויהי ערמי חורם :
רמח התשמר מצותיו וכו'. מצותיו
כחצי מצותיו קרי. החורה כחנה
זכליל ופרט. כלל החורה מה שסמננו עפי
הקציה מלוח חכמי. לא יהי לך. והנה כל
פרעי המלות דריצויים כלולים בזה הכלל.
ח"ש ההשמר מצותיו. מלוח אחת שסמננו
עפי חסי. חידך פירושא הוא זיל גמור
נע"פ חיד כל המלות כלולים בזה. ע"כ
חקרי שיהי נע"פ קריק מצותיו:

רמז וירצה עוד. דהנה זכל מלוח נחורה
סנכחצ. מסחעפ"ס כמה ענפי מלוח
נחורה סנע"פ ע"כ אחר טעותיו. נחורה
סנכחצ לשון יחיד. מצותיו נחורה סנע"פ
לשון רבים :

רן ויאכלך אח המן. ויאכלך חקר
י. ים לומר דהנה המאכל אשר
האדם אוכל. הוא לצור אח המנו מן וכו'
והנה נמן לא הי' צירור. ע"כ לא הי' צו
פקולת והי' לחם חזירים הנבלע בחזירים :
והנה הצירור הוא נחמי חכמה. כולם
נחמיה עסית. כולם נחמיה
היצרירו. הנן. והחכמה נרעזה נחמי י"ד.
וכיון שאכילה המן הי' מצלי צירור עיי
החכמה. ע"כ ויאכלך אח המן חקר י .
והנן :

רנא ורגלך לא בצק"ה. עתה נחמי ונחמי
לא יחפיו. נחמי דמפרש. כהנלק
הזה קודם שנאפה אין לו קרום מלמעלה
ומלמטה כמנעל והוא יחף. וזה שפירש
ונחמי לא יחפיו :

רנב ארץ נחלי מים. קמן נזקק קמן.
ואח שאל כמספס. אלץ ים לפרש
עפי מעלרז"ל. ים מים מגדל עפסות

חנות כענין נחל השמים. ויש מים מגדל
חכמים. וכיולא :

והנה נחלי מים הם הנחלים
ומגדלים אמונה. למעלה מן
החכמה. והוא נקודה קנץ. נקודה חכמה :
רנג ארץ זית שמן ודבש. נחמי.
ארעא דויתאה עבדין משחא
והיא עבדא דבש. היינו חסידים היו
זצין על הארץ, והי' על הארץ נחלי דבש
ונחמי כאלו הארץ מוליאה דבש. ואי"ה
ינחמי :

רנר ארץ אשר לא במסכנות תאכל
בה לחם לא תחסר כל בה .
ארץ אשר אבניה ברזל וכו' ואכלת
ושבעת וברכת וכו'. ונחמי יונתן
ארעא די חבימהא גזרין גזרין ברידן
די כפרזלא ותלמידהא שאלין שאילין
מסימן בנחשא. וכן נחמי דידן .
ארץ אשר חגי וכו'. אל חקרי אבני
אלה בוני. ולרדך להצין למע הוליו המקרא
ידי פסונו :

והנה דסוקסס לרז"ל. למע הפסיק
הנחמי צין חכמה לצרכה
נענין אחר. ע"כ דרשו על החורה דסייכה
לקעודה אחר חכמה קודם לצרה"ז. כי
כל שלחן שלא אמרו עליו דית וכו'. וזה
יהי הכל על חקרי חכמה ליעוד חורה.
נחמי :

מזה ים רח" שחיס יולחין נחמי
נלצר (כדעה כמה פוסקים) רק
נחמיים לעקוק נחמי דנר חורה ונחמי
ג"כ נחמיין ללמוד נדך קושא וסידון
נחמי ח"י נדך נחמי ונחמי ח"י
נחמי. נחמי דנרי חורה. נחמי דנרי
נחמי חורה יל נחמיים .

וזה ענין הנחמי אלל הלדיקים שאל
ישאלו אח פיהם נחמי דנרי חורה
והם נחמיים. ונחמי חורה הוא כי עיי
נחמי נחמי נחמי נחמי נחמי נחמי .
והנה

והגה התלמידים הם מקצלים מן סרצ .
הם לריכים למורר מ"ן מחילה . ואח"כ
מחפורר המיד :

פ' ראה

רנה אלה החוקים והמשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר
נתן יי אלקי אבותיך לך לרשתה כל
הימים אשר אתם חיים על האדמה :
הנה התחיל ברבי"ם . תשמרון .
ואח"כ יחיד אבותיך ל"ך .
וסוצ סיים צרצ"ס . אחס . וגם חוערו לך
לרשעה כל הימים אשר וכי הרי צוער
רצו סכים וסלכו דורות . וארץ נח"י ציד
רשע . ואנחנו ערודים ומעולטלים . וא"ח
לומר דקאי ארשא . סיינו חסמרון כל הימים
וכי' דאיכ הוא ל"י להסמך לרשא :
וְנִלְ רצא להסמיענו מה דעצור צכצ"י
הארצי"ל . דכל אדם מחוייב
להסלים לורחו ע"י קיום כל התרי"ג מצוות .
ומה יעשו הדורות שנקטרו צבולה . ולא
קיימו מצוות התלויות בארץ והחשוב' ע"י .
דצאס מקיים האדם כל מה שאפשר לו
לקיים . וחי"ס חותן המצוות שלא הי' צאפשר
לקיים מחמת העדר ארץ הקדוש' , מוצנח
סצומן ציחא מסיחכו יי"י צארץ ישראל
ויסלים חוקי :

וְיִשְׂ צכאן אלה החוקים וכי' אשר
חסמרון לעשות (לסון רצ"ס . כולכם
מחוייבים לעשות להסלים לורחכם . סיעור
קיומא העליוני' . וסמא חומר מה יעשו
חותן שלא הי' להם צאפשרי לקיים מצוות
התלויות בארץ מחמת העדר ארץ ישראל
צבולה . לזה חמר) אשר נתן יי אלקי
אבותיך לך לרשעה (חמר צלסון יחיד .
מוצנח כל יחיד אשר ירש"י צככרה צאחרת
הימים . ואיעתי יי"י זה . חמר) כל הימים
אשר אחס חיים על האדמ' (סיינו צנח

אשר יחי' כל הדורות חיים על האדמ' .
ע"כ חמר לסון רצ"ס :

וע"כ סינח חמר . לאדמ' . כי צנח
חי' אדם חי' על האדמ' . סיינו
סגוף מסיחכ לעמיד יי"י חי' על האדמס
כי סגוף מחמד' יי"י ספירי וסצן :

רנו השמר לך מן תעלה עולותיך
בכל וכי' . צדך רוח ללמד דעת
לאדם צכ"ע וצכ"ז . יספרס עלתיך
מלסון ועולתה חקפן פ"י . סיינו חסמס
עמל ואון :

והנה כחצ הארצי"ל כל חמורי ומלות
סאדס עוסה צעורו רשע חזי
סותן חזי כח אל החילוכים . סהמורי ומלות
סאדס עוסה . עוס' עס כיחות נפשו .
והנה צכחות נפשו יסנס רסיעה סעיות
וכחות סחילוכים לא עלינו . וסנה ע"י
סמורי ומלות מעלה חותן ומוסף כח חזי
אל סחילוכים ועלה סיעולה לזה . קודס
כל חורס ומלות להסרס צחשוב' כאשר
נכחצ אללכינו צאריכות סדצרים צעומק סדין
להלכ' חכ"ע :

וזה ירעה צפקוק סלום . ססמיר ל"ך
פ"ן מעל"ס עילתיך . סיינו פן
חעסה סעלות צעורך רשע . ומעלה ע"י
עולתיך . סיינו העול סעס"ס (כעס"ל
מלסון ועולת"ה י"י חקפן פ"י) . ומעלה
סיעול' . בביל מק"ס . סאחס עומד לעשות
חורס ומלות . אשי"ר תרא"ה . חרס
להסרס צחשוב' . כי אשר הוא חסונס
עילסא בינח המאשרינו :

פ' תצא

רנו פסוק יו"ד חרנוס חונקלוק .
ותשביי שביה"ן . לפי מעמעות
סכחוצ . שבי"ז לסון יחיד . ואח' סירנס
לסון רצ"ס . כ"ל דכונחנו דכצרי ח"ל .
ושבית שבי"ז מוסר . אך סול לסורות
דמות

מופדהא. הנה ועשת"ה. ז' דעות צ"ס.
והנה הוא מפרש ועשת"ה. ותגד"ל:
והנה הפסוק הפק"י לגידול הפרכים

צלסון עש"י. דהנה מה רתזהירו
חכמי האמת שלא לגדל הפרכים. שהם
מקום יקתה הקליפות. מותרות סוף
העש"י דקדושה. ע"כ הפק"י צלסון עש"י.
הנן הדבר:

ועפ"י דרך הזה הנה למדנו. מדלוחה
התור' לגלח השערות. כדי
לכוולת. הנה למדנו בזה דסער בלשה
ערוה. ועוד אמרו בזה. יד ורגל ג"כ
ערוה הם. ואמר שם הגם דלא מנוס חכמי
הש"ס עכ"ז יתיר מערוה חיון וכ"ע רבתי
לענין לקרות ק"ס וכיו"ל. לדעת הזהר
חסור ולפי"ז קשה בלחמה למה לא מנו
ח"ל:

ולפי ה"ל הנה למדנו שגידול הפרכים
הוא כיוול, אי"כ י"ד ורג"ל.
כשהפרכים מגדלים לאו ערוה הוא.
משאי"כ כשהפרכים מקוללים ערוה הוא.
ובאפשר צעזור זה לא מנוהו. דאינו דבר
תעדיי:

ובזה ילא לנו עוב עעם מנהג ישראל
הורה הוא לגדל האשה הפרכים
צ"מי כידושה. ולקוללם צ"ס עשרתה
לבעלה. והאריכו בזה המקובלים הראשונים:

רמב ויונתן מ"ג. ותצמי ית
מופדהא. כ"ל פירושו לשון
צימצום. וכונתו כדעת מי שאמר בגמרא
ועשהו מקון. וכשקוללת הפרכים. הנה
מקמנה ומלממה. ולפי"ז מזהר ועשת"ה
מלסון ושם עש"י דדי צחוליהן. פירושו
מלמלם ודוחק תצמר:

רמג י"ג. והסירה מ"גס ויונתן
ותשנ"י דודלי ח"ן סכו"י להסיר
צנדי" ומשצ ערוהו. רק לסנות וללצוס
צנדים אמרים:

דמותר לך ליקח בשב"י אותו הסצ"י
כצנר שב"ה הארצ מיד אמרים ואפילו מן
ז' האומות:

רנח וירצה עוד לרמז שב"ו סצ"ו
היינו אפילו ו' האומות האסורים
דהגרנטי עמד ופנה:

רנט ויונתן מ"גס. ותשבי שביתא
מנה"ן. אפשר דעתו לפרש צהיפך.
שב"ו הכוונה דוקא שלהם אצל לא מו'
האומות. הגם דאינו חולק באפשר אעיקר
הדין. אפשר יפה תואר שא"כ. לא תותר'
מו' האומות. אפילו צהי"ס צין אומות
אחרות:

רס ויונתן צפסוק י"א ותתיידעו'
זה. זה מ"גס על וחשק"ת צה.
ה"ל כמו צביע. ותיעצ צביעך. או
ותמלא חן צביעך. אומרו וחשק"ת הוא
עפ"י מ"ס האריד"ל. דהנה למלחמי לא
היו יולדין רק לדיקים. כי אי"ס הירא
וכך הלצצ מעצירות סצידו חוזר מעורכי
המלחמה:

והנה לדיק מטיב יצא לו זה לחסוק
חיק ככר"י, ח"ן זאת כ"א כ"ל
סקודם הש"ך אל הקדושה עמון צחוכה ע"כ
דצרי:

והנה המחאה אל חוקי' ה"א צחי' נה"י
סלה הנן הדבר. והנה כמנחמו' אל
האשה הנכר"י הלזו על כרחך י"ס בנה"י סלה
כ"לן הש"ך לנה"י דקדושה. ח"ס וחשק"ת
זה חש"ק ה"א ר"ח ג' נקודות נה"י היינו
חיר"ק שור"ק קי"צו"ן:

והנה אותו הא"ס הישר הולך. כפשו
מכנה וידועה אל הכ"לן צנחך
האשה ומחאה לה:

וזה שמי"גס. ותתיידעו' זה. מהיו
מכירים וידעים זה שטייכת אל
גזול סקודם:

רסא תרגום אונקלוס פסוק י"ב.
ותגלה ית רישה ותריב"י ית

רסו ותשהי תלת ירחין וכו' דתם כעיד
צגמי ירח. חדש. ימים
ג"כ חדש (כמד"א עד חדש ימים) ואחר
כן ג"כ חדש :

רסו די תדע אין היא מעברא. כל
דסכווכי דטענעס מוצולר צפסקו .

דסכווכי היא מוסים סחנסה , דהנה צכ"ע
לא נאמר רק ביא"ה. וסכווכי צעילה, כענין
יצום יבא עלי' , ובא אלי' וסנאה . וכאן
נאמר תבא אלי' ובעלתה . והוא כפל :

אך הוא דהנה צכ"ע , זכל סציאות עסס
סכחוצ מוערס כגוער , וסנה מעמעט

סכחוצ זכאן סאחר כן יס לך רסות לצא
עלי' צגמר ציאה , סיינו ציאה לסוליד כי
סארכה ג' חדשים , הוא צעצור חשס גמר
ציאה כדי להצחין וכו' אצל ציאה זלא
הולדה ה"י מסרואי לסחיר גס קודס לכן .
אך מחמת חשס גמר ציאה נאסר סכל
וג"כ איא לסחיר מחשס עצירה . אצל
סכחוצ מעמעטנו העעס וסצן :

רסח י"ד. אונקלוס ותפמרינה .
סרגוס סל וסלחת"ה סיינו צגמ
פיטורין כלמד מן וסחז לס ספר כריסות
וסלחה מציו :

רסט לא תתגר בה סיינו לסון תג"ר
סמוכר וקונס , וסכווכי לא ססחר
זה ססח"י אללך כמו ססורס למכרה . לא
ידעמי סאיך כופל על לסן ססקרל :

ואפשר לומר לא תתגר. מלסון אל
תתגריו זס (וכן לדרך
הרלסון. ססורס נק' תג"ר על סדרס
לססגרס סמיד עס צני אדס צעכיי מריע)
וסורס ססקרל מלסון יתאמרי כל פועלי
און . והאל"ף והעי"ן מחלפים :

ער שם חלק דעניתה. תחת סוא
לסן חליפין. לל"ל כמו ססססס
ססוא חלק סדצר סעליוכי , וסכווכי לססס
שענית"ה ע"כ חלק זה לא סססער זס :

רעא וביזנתן . בתר דשמשית עמה.
וסכווכי

רסר שם ותמבלינה ותגיידינה
בביתך. צפסקו לא נאמר רק
וישב"ה צצחק דלפי פסוטו הוא מיותר.
דודאי ססצ צציו . דהיכן סלך כיון ססוא
רולה ליסאה :

אבר הכונה וישב"ה. שורס הוא
יש"ב הוא י"צ לירופי סר' .

ססייכיס לקדושת ישראל . ע"כ ססכי'
הקדוש' ססקצלה י"ב לירופי סר' נק' אסס
חי"ל עערת צעלה. חי"ל מ"ח אסון סל
י"ב לירופי סר' :

והנה הגר כסמקצל עליו סססדות נכנס
סחח ככפי ססכינס סנה אסר
וישב"ה סכנס ססח ישב"ס סיינו י"ב לירופי
סר' . וממילא הוא ע"י סעצילה ככודע
מכסי דור המדצר סככנסו לצריח ע"י
סעצילה :

ואפשר סעצילה אינו מוצלח ככחצ
וכמסרה צע"פ . דציסרל

אמרז"ל אסריכס ישראל לפני מ"י אסס
מסר"יין . סיינו טסרסס לפני מ"י סיינו
אינא סעליונס מסא"כ גר ססח ככפי
ססכי' . אינא סססס . מלכות פס וסור'
סצע"פ קרינן לה ע"כ נמסר' סעציל'
צע"פ . ופטעי"א דאורייתא עצין :

רסה שם ותבכי על מעוות וכו'
דלפי פסוטו ל"ל לצכות על אצי'

ואמה עוצדי ע"ז . אצל סכווכי על גילולי
זית אצי' . ופסעיות הפסקו הוא לפי"ז
עפ"י מסארז"ל . מפני מה סגריס מעוכיס
ציקוריס על סאיחרו לססגיידי :

והכוונה דכיון דאנחנו רואים שזאו
לססגיידי . סנה כפסס סייכס

מגראסית אל הקדש ע"כ ה"י לסס סכנס
מעס הוולדס לססגיידי . ועל סאיחרו
צצחירה סס מעוכיס . וסנה זכאן וצכסס
אס אצי' וכו' סעל ידס איסרה זאס
לססגיידי סכנס עלססס כי מידס סיח' זאס
לס :

ומשקת זה הוא צענור כילולי הקדושה
 שים צחוכה. ע"כ ולקח"ת ל"ך לאשיה
 ק"ת זה ישם לצרר כילולי הקדושה אשר
 צה:

רעד יח. ברש"י זן קירר ומורה
 כהרג ע"ש קופו הגיעה תורה
 לסקיף דעשו וכו'. רזים מקשים. למה
 כדון צסקילה. הלל רולח מיתחו צסיף:
והנה דכונת רז"ל צזה דהגיעה תורה
 לסקיף דעשו היינו מחשבת"ו
 להיות פועל רע חודר. ח"כ הוא כעש פגם
 מחשבת. כגד לוח ה"י מצטם סככד:
והנה מיתח סקילה הוא לתקן ולפייס
 חת לוח ה"י מצטם סככד
 כנודע מקדר ד' מיתוח צ"ד. דהלכה
 כחכמים. ודי צזה למצין:

ערה (צקפיעל כ"ג פסיק כ"ה תרגום
 אונקלוס) ארי תתגר בכרמא
 דחברך. סנה צפסוק בי תב"א בברם
 וכו'. סנה גס חז"ל דרשו דמ"י צפועל.
 ומאין הוא סלימוד:

והנה עפ"י משאחז"ל מופני מה הגרים
 מעונים וכו' על שאיחרו מלחגיג
 ולמדו זה מדכתיב ישלם י"י פעלך וכו'
 אשר בא"ת לחקות וכו'. ופירש"י ומוספת
 שמיחית. ח"כ כשענ לשון ציח משמע
 מהירות:

והנה צכאן מדכתיב כי תב"א צכרם
 וכו' משמע מהירות. וצח"ה
 מקום י"ל לריבות מהירות לכרם חזירו
 היינו פועל. סיליח משל. וסכניקס וכו'
 כמשאחז"ל:

רעו לא יוכל בעלה הראשון אשר
 שלחה לשוב לקחתה וכו'.
 מעולם חתתי חיות אשר שלח"ה חס
 מיוחדים:

וניחא לי כעש. ע"פ מה דקסיל לי
 ע"ד סכצח צמספטים. דאמר
 דלעמיד לזמן ססח"י חסחל דליחנסיצח
 צחרין

ומכונת אחר הסיועם אקור למכרת
 משא"כ צימי גילוחם וצכייתה ככ"ל. ופי'
 תחת כמו סחמחית סהוא אחר סעליון.
 והקירא מפק לה צלסון תח"ת. וגם
 חפק"י לחסמים צלסון עינו"י. כי סחסמים
 סכרלה למ"ה לא מיקרי עינו"י. וסחסמים
 סחינו כרלה נקרא עינו"י. כמו ע"ד אשר
 עני"ה חת חסת רעשו סחינה סייכת לו:
והנה סחסם סחסת כיון סחינו ספן
 צה ח"כ ח"נה סייכת לו לקדוש'
 ח"כ סחסמים עינו"י הוא. וססום סכי
 חפק"י צלסון תח"ת. דסנה סחסמים
 סכרלה ח"כ הוא עליון משפיע וס"ה סחסוכית
 מקצלת. משא"כ דצר חלום. ח"כ הוא
 מקצל מונח סענוג וסעסה הוא סחמון
 מקצל:

ובמשמעות סכחצ יחן לפרס.
 סחח אשר ענית"ה
 סיינו על סענעה מונח סחסמים. כי כן
 מניעת סחסמים נקרא עינו"י כמו חס
 תעני"ה חת צחתי. וכן קיצלו חז"ל צעיוני
 דיוס"כ:

ערב ובתרגום ירושלמי די יהיבת
 רשותך עלה. ח"ל מפרס ענית"ה
 לשון מדור כמו וענית"ה סמה כימי מנורי'
 הוא לשון מערין. עיין צחגוס ח"כ.
 ימי עני"ה:

רעג ולקחת ל"ך לאשיה ק"ת סס
 כה"ת סס ססמיני מעינ סעוה.
 סנה ססס סהוא ען סלודך לכונו צעניני
 מו"ע לצרר סכילין וסוה יולח עק"ת
 ספסיק ויצטחו צך יודעי וכו' לא עזב ת
 דורשיך ה' צו סרג עסה סעלרי' כסמוד
 לעה תכיה רעד. וסלעד סס ויפן כה
 וכה וירח כי אין איש עמיד ללחח מענו
 לסחגי"ר. כי צרר המו"ב סצסורס קין חלל
 יחח:

וא"כ סחצונן סססס סוט מקונגל לצירור
 כילולי הקדושה. וח"כ גס צכאן.

צחרין איינזידערט לקעטל. וואקסע לי דהרי
החורה לא תצטעל סיו וכחצ לא יוכל
צעלה הראשון וכי' :

והשתא דהחורה צפירוש מרעזת לנו
כל זה. לא יוכל צעלה
הראשון אש"ר שלח"ה (צנט) לשו
לקחסה. חצל חס מזה צעלה הראשון.
וכשאת לאחר. לזיון החח". תשוב לצעלה
הראשון :

ולפיין ים לנו צכאן רעז גדול להחייח
המחיס מן החורה :

פ' כי תבוא

רעז פרשה כ"ו פסוק ב' אונקלוס.
לאשראה שכינת' תמן :

והנה כן דרך המחרגס צכ"ו. הנה
הוא דעמו ית' היינו סכוונה על
השכינה נקרא צסס אדנ"י. הוא השם
של שם הוי' שקוראין שם הוי' ע"י שם
אדנ"י. וג"כ צלל זה. ש"ם היא כינוי
למלכות שמים :

הבן ענין מ"ש וכל מעשיך יהיו לש"ם
שמי"ם. היינו לייחד ש"ם עם
שמי"ם והמלל מאה פעמים שמי"ם צחורה
קוד חורה טצכחצ. וכנגדן צההלים
שאתר דוד מרכזה למלכות פ"ה. מאה
פעמים ש"ם עיין צמגי' צכמה מקומות :
רעת יונתן. ותעמדן בסלייא וציניא.

הן חמת עיטור צכורים מצוחר
צמשנה. חצל מהיכן דרש לה המחרגס
מחמקרא. ושמח כרמז צמקורה העעס.
היינו מעם פשעא בתי"ו. הנה המעמים
הס כחרים ועטירות לאותיות ואות התי"ו
מורה חמיד על גמר המעשה. צעצור שחול
גמר האותיות. ע"כ אות ת' מורה חמיד
על הפסק ת' תחי'. והנה נמסר העעס.
שהוא עיטור צת' להורות שאתר גמר
המעשה צהנחח הקלים. יעזר חס הצכורים.

והנה היא רעז מועט לעי עזר צכורים.
ועיקר הענין נמסר צכ"פ
תחצוק צזה מלח צכורים. ע"ס צזחר ולקח
הכחן המנ"א עידך. רעז ל"טעמים ינקירות
אותיות והנה כסמלות צכורים מרומים
על חניון החורה צ"מעמים ינקירות איחיות
(שע"י) הפירות ג"כ גדילים צחרץ ישראל
כאשר כחצנו צפרשה עקצ צפסוק למען
חחוק"ו. שזח עיקר החוקה צח"י. וכמעשה
דמקרי דרדקי דר"ל צכחצות) הנה נמסר
למלות זו צחורה טצכ"פ עיטור. להורות
דיותר ממה טכחצ לפכינו מצוחר צכחצ.
הנה צעיטורי החחוק. היינו צחגין וכיולל
כרמזין חילי חילים של הלכות ורזין וקורות
צצ"פ :

ובענין שאתר שחח משה להקב"ה
שחול קוסר כחרים לאותיות
וכי'. וח"ל עחיד חלס חמד לעמוד צעולס
והוא ר' עקיבא וידרש על כל קץ חילי
וכי' וחדצ מוזן למשכילים כשמה ר' עקיבא
מקוד הגרים. חצחיס לחסות חחה ככפי
השכינה. מלכות פח וחורה טצכ"פ קרינן
לה. וכענין שאתר דוד גר חככי צחרץ חל
חקתר ממני מלחודך. ידי צזה למחשכיל
ע"ד וימלל מרגיחח שפירא :

והנה י"ל עוד הצכורים והסל והעיטור
והבגד החחצו חפחם עליסם.
הס ד' דצרים רומים למנת"א. הנה
הצכורים וחסל מצוחרים צכחצ צחורה.
כי הנה אותיות ותגין ככחצים צחורה.
והשנים החחרים מעמים נקורות נקראים
צצ"פ. ע"כ נמסר ג"כ צצ"פ. והצוחר יצחר
ויפרש הענין כרומצ צינחו :

רעש שם לוח כהנא די יהוי ממני
לכהן רב ביומיא האיניון. הנה
דרש חקר ית' ציעים הסס. היינו טכצ
כחמנה לכהן גדול צימים הסס. ולא כמלל
מזה צרז"ל ולא שמענח ולא חמא :

ולפיין כחח דק"ל כשחין חז כחן
גדול

גדול לא הי' קורא . ותחזק
 צמר מים על הגדתי היום לי' אלוקי
 דיקא. ותחזק הגדתי. הגדה נחמה :
רפ שם אודינן. לשון הגדתי לא ילדק
 דמורה כאלו וסוף הגדה וסיפור
 מה שלא נודע עדיו, פ"כ מפרש סכונת
 לשון הדא"ה. ופי'. הגדתי לשון העמכה
 מעילא לחמא :

וכבר ידעה כי אינא עילא עד הוד
 אינפסמא. פ"כ יתן לומר
 הגדתי היום לי' אלוקי. סכ"י מעמיד
 סמכדים וכי. והוא נסודא. סממסיד
 סמכדים עד מדה אד. ולא תחזק נח.
 תמסך די סמכדים :

רפא די יונתן. ויוביל וייתי וירם
 ויחית כן הוא נגמרא מוליך
 ומביא מעלה ומוריד. סכ"י הוא צע"פ.
 ואעפ"כ נרמ נכתב. מדלא קאמר בקי"ר.
 ולקח הבהן והניחו וכי ועדקאמר מיד"ך
 ואח"כ והניחו. משמע דהלכיה. ה"ל ג"כ
 למכליל אחר תוך הסכמה :

והנה נמסר הדבר צע"פ תחזק
 לדעתי אע"פ צום נגמרא מוליך
 ונביא וכי לעלור רוחות רעות ועללים
 רעים. ואע"פ זאת אומרת ס"י מלה
 מעכבין את הפורעניות :

וארמו לך כל דבר שהוא נעלה
 לעיניו, הוא מאיר בחי' אור
 פנימי. ודקדוקי סמכות. סכ"י אין להם גבול
 ושיעור מתפשטין באור. ורוח. וגובה
 לאין משער זה מחזיר ככך וזה ציור.
 זה בחי' אור מקיף שאינו נגבול בכלי.
 והנה נרמ זה נעלה הלזו הספספוסה
 לכל ד. והוא הנקרא ס"י מלה :

והנה אינו מנחם הדבר נכתב אומיות
 מוגבלים. כי הוא בחי' אור מקיף
 שאינו מוגבל. והנה קיבלו סגור מעל
 המללים רעים ורוחות, כי כבר ידעת כל
 החזלי פסירין צורחים מאור העקיף .

והנה דקדוקי נלסונם זאת אומרת
 ולא נכתב, כי ס"י מלה
 מעכבים את הפורעניות, כי הוא מנחם
 אור מקיף, וקמחי על המסכיל והסם
 סמוז יכפר :

רפב ה', אונקלוס ויונתן, ותת"ב,
 סכ"י נמקרא, ועני"ת, סכ"י פירשו
 רס"י ז"ל לשון הרעה קול, אך לפירוש
 התרגומים, הנה פירשוהו נלסון [ספ"י ולא]
 נודע נתינתם, למי זאת התשובה, ולא
 נדבר מקודם כלל :

ויש לפרש דהנה, ולקח הבהן המג"א
 מידך, ס"י רמז ל"מממ
 "נקודות אומיות, והניחו לפני מזבח
 י"י אלוקי, כבר ידעת מדה סמכמה, זה
 הסער לי", והסכ"י הוא שושניאל דממרוניאל,
 וכיון שהסכ"י שושניאל מכ"ס [סכ"י] סכ"י
 ס"י הסוכה לפני י"י אלוקי, אתר
 למפלה, ועוד יתבאר ח"ה :

רפג שם, אונקלוס. לכן ארמאה וכי,
 הנה נדבר הקריאה נלסון חורה
 לא נאמר רק ארמ"י, סם מקומו ולא סמו
 אמרו בזה, דחילו סגי נפל על עשו,
 כשעלה לו יעקב, עם לנן גרמי, כי סמו
 של לבין, יל כלל העולם, רב לכל חרשין
 וקיסמין :

תרע שורשו הי' נקליפה, הסורש
 העליון, כמו להגדיל נקדושה
 בחי' לרבין העליון, ויעקב ס"י זה מלחמה
 סרסונת עם סקליפה סלזו, וסול"א נלעה
 מפ", ע"ד סך הספספור וירעסו סס"פס:
והנה נודע בחי' העליונה נקדושה, הוא
 אינו נרמ נאות רק נקין הי"ד
 והנה זה מחממת תורמיו, שהעקרא מקרא
 נכורים נספרו מפלואה י"י אך ססכניע
 וספסיל ראשית הקליפות מפניו, סכ"י
 נספרו מעין לבין, לא סזכיר סמו, לסורה
 שורשו סגדול נקליפה דבר שאינו נחפס
 נסם, וסזכיר רק סם מקומו :

וכר משליכ אור חים צים, כעצור כין צרע, ע"כ היל לכו צלחורה עשר ולא אחד עשר, משליכ צמרכנה העמלה, הכה זה לעומת זה עשה חלקים ג"כ עשר וצחוכס ג"כ כעמח להס כדמיון הקדושה להצדיל, ועיקר החיות כעשך לגופס ולכשעמחס מן הכחירו דקיק מן הקדושה, הכה צקליפות יוחסנז אחד עשר שגס כעמחס יצא צמכין כמדע ע"כ הס י"א קעמני הקמורה לצמלס:

וכנודע מקוד חלי"ת עשרה בני הען, ולמעלה מהס ככחצ צמצילה אי"ש, זה המין חזיחס, והכה ככחצ צמעה קנלה חמורה צא"י צהר גרז"ס י"א חוריס: **והנה** צקדושה י"א ברוך ח"ל לכחוצ דהרי ח"ל לכחוצ צסוס חות ודעיון חור חים צים, חס ג"כ לכחוצ צקדושה צרוך עשר וכו' קלרח:

פ' נצבים

רפן מ', אינקלוח, וסרביבורין, חרנומו של ושוטריכס (וכן ציוכח) חפער יחפרס מלשון סירוצ ועילון חיינו חעמוניס על חעסרצין והעמחניס לשמוע לסופעיס, וכמדומה של"ל וסרביבורין ויכס צפרש' דצריס וסרבי"ן לסצמיוכין:

ונראה דהוא מלשון סירב"א. חגעשך לדצר חחר. וכן הסועריס כעשכיס חחר הסופעיס חצל חע"י לי למח לא פירס כמו צפרשה סופעיס די"כין ופורעני"ן:

רפז יונתן. חער עשס כצי"ל. חער כוחח דלכחור חין קישור לדצריס חזו למח שלמעלי. ע"כ חער עשה ססמחיל עשס חחדס לוער זס:

רפח שם לא במוטרא וכו' זס פ"י על אתם נצבים היום כלבס ר"ל. לא צקחר זס שלא צפכי זס. חכי חוער

כבר ידעס חעקוס של הדצר חעגצל צעקוס, הכה חעקוס חחור כעין סירמוע, צח"י חעחשנה הקדושה, כאשר חדע מצח"י קציעות חקוס לחפילה, הכה עסמיענו צזס צח"י לצן חור דצר עליוכי צמרכנה העמלה, סכן עחד הדצר:

הנה חחצונן ג"כ לפי"י, ועניה וחמרה וכו', לשון חסונה, דהכה חעמצי דצר לסחול חותו, יוכל לדצר דצרו צרמו משליכ מ' סמחחיל לדצר דצר חדש מוכרח לפרס דצרו, הכה זס סחמרה חמורה, ועניה וחמרה לפכי י"י חלקיך, כיון סדיצורך חור לפכי י"י חצרך, חעצין חעלומות לצ, חוכל לדצר דצריך צלשון כסחר חינו מוצן כ"כ צלחי ליי"י לצדו, וג"כ כדצר הדצר צזס חחופן כדי שלא יחגרו חחילוכיס צקיפור מעלה סורס מחלצחס, סכן הדצר:

רפד בעא לאוברא וכו', וצפסקו חער אבי"ד וכו' חך חור דמעלה עליו כחילו וכו', כי צחוחיע חחשנה וכו' כאשר חחצונן עש"ל, הכה צח"י לבין חור מקור חעחשנה רעה סחלומות, ונמקר הדצר צע"פ, חיינו מה סרלה, נמקר צע"פ, כי צכחצ ככחצ ספעל ועשה, לחיות הדצר דצר סוד וסחר, צין הש"י, וצין ישראל, מה כשחכו צזס ישראל מכל חעמיס, ולדקו חעפעני סור חס וכע"ס צע"ח:

רפה מה שלא חחמרו צכחצ י"א ברוך, רק נמקרו צע"פ, משליכ חחוריס, כרחה דהכה עצור צקפר י"ירה עשר ולא אחד עשר, דהכה חערכנה הקדושה חספירות הקדושות הן חעה כציכול כשלחנה סקסורה צבחלה עס חאים צ"ה וחור חים צים, חור צחוכס לכשמה פניויות, וחמה עח"י חח כולס:

והנה חאים צ"ס חלילה לחשצו צמכין חספירות, וחין ליי"י צסוס חור וקדוה, כי חספירות יליירו צחורה ע"י חוחיות, כגון י' חרעח לחכמה וכיולח

חומר לכס. רק כלכס כאן וצי סוידע
להסיב יצא ויסב :

רפט שם רישי סנהדרין דילבון
ואמרבלי שבמיבון. הנה
ראשיכם. פירש ראשי סנהדרין. שבמיכם.
היינו נשיאי סנטיכם. ולא חמר מפורס.
ראשי סופטים וכסאי סנטיכם :

הוא עפ"י מ"ס זכה גדול שהיו
מסביבין אותו שלא יסנה וכו'
והיו פורסין וזוכין על שחשדות. כן הענין
זכאן כיון שאמר אח"כ פן יש זכס וכו'
אשר לצו פונה וכו' הנה הזכיר ראשי
סנהדרין והסבילים צדק רמז זכדי שלא
יוכלו צפירוס בהחמד ח"ו :

והנה עפ"י פשוטו. פירש"י. ראשיכם
שבמיכם. ראשים לסנטיכם. הנה
חסר ל'. ה"למ"ד גזוה מכל האותיות ע"כ
מורה על מלכות כיקנה צל' מעלות והנה
זכאן לפני י"י חלקיכם אין גזוה. וע"כ
אין מכזרין צפתח ציח הכנסת. ע"כ חסר
זכאן ל' המורה על גזוה :

רין יו"ד. אונקלוס מלק"ט אעד וכו'
חמוה לי הנה צפוק ואשר יצא
חם רעהו ציער להמריב עצים. פירש
לקוץ אעין. וכן זכ"ע וכאן פירש לשון
לקיטה :

ונראה דפ"י כוחא מדקאמר. ונגד
אשר צקרב מחניך. מחטב
עצך עד שאב מיטך. זה הלשון לודק
זאחוז צ' הקלות כמו מגדול ועד קמ"ן.
וכאן ח"ה גדלות יש לחמועז עלים על
ספואז מ"ס :

ע"כ פירש דהכוזי הוא לוקטי עלים
למערכי סה"י נעש' ע"י גדולים.
עד סזדווח אחרונים ה"י נעש' ע"י כהנים
זעלי מועין. כי ה"י ג"כ כמעט עזוד' לצרר
עלים הפסולין ולחוחכס היינו מקוס פ"ס
זו חולעת. ונקרא הצורר חמ"ב. כי ה"י
לר"ך לחחק עץ הפסול. והספואז מ"ס הן

המה הקטנים סזגרים. וזפרט ספואזי מ"ס
לקידוש פרה. הנה ה"י נעש' ע"י קמרים
זעס כוודע וא"כ ספיר אחז צ' הקלות
ולודק לשון מחוועז. עד וכו' :

רצא יו"ג. ולאזהרותבון במוסתי.
כי כפסוטו אינו לודק לעצרך
באלת"ו ח"ו :

רצב לאומא בריר"א. כי כל עס
ועס. מקרי ע"ם ומאי רבותייהו
דישראל ע"כ פירש הכוזי חוועה נק"י מכל
ס"ג. והפ"י לו לע"ם. היינו כרואי לו :
רצג י"ד. וית כל דריא דעתידין
למיקם וכו'. ע"כ לא כחז צסיפח
עומ"ד. כי הגס שהיו אז אינס זככל
העמדה :

רצד ארום אתון ידעתין סביים שני"א
וכו' דהנה יש להחזוק מה הוא
הנחיתה זעס אל הקידס כי אתם ידעתם
וגס יש להחזוק כי אחס ידעחס וכו' ומי
לא ידע זכל חלה. וגס ריזוי הא"ת ח"ה
אשר יסזנו :

ע"כ מפרש אחס ידעתם ולא זולה
מזין הסכים אשר יסזנו [סס]
כנגד מי ה"ה. היינו רדיו סנה. מזין
עשרי פעמים אד"י [עין צמקזלים. וירא
י"י כי ס"ד לראות חסז משה סיה"י לסס
מזין [עשרי] פעמס הוי' מזין ס"ר. והס"י
חמר לו אד"י וכו') :

והנה ה"י לסס מזין סיעור קועה
אד"י. זמין חנא לאולדא.
להורות סגס כל [הצרות] העתידין להצרות
י"ה זכלל הצרות. וע"כ גס חם אשר חצח
פה. הס זכלל הצרות. כי אחס ידעחס
וכו' ויחפרס ח"צה [את] לשון אותיות
ל"ל האותיות אשר נעש' לסס הסיקון
זאמ"ל :

רצה שם וגבורין דעבד לנא וכו'
ואת אשר עברנו וכו'. עין
בזוהר את [נקיס] וא"ת גזווח :
אונקלוס

פ ויקר

רצט קפיטל ל"א פסוק ו'. ויקרא
משה ליהושע ויאמר אליו לעיני
כל ישראל חזק ואמץ כי אתה תבא
את העם הזה וכי :

יש להתנוון סוף לדרך האמרי לעיני
כל ישראל. סוף. כל ישראלי.
אשר שמעו האמרי. ונס סתנית נעם כי
אתה תבוא וכי אינו מונן :

והנראה דהנה נא לדוכנו משה
ללמד דעת לכל דורות

הנאים. וצפרו לראשי הדור בכל הדורות
לכל יתשלו לתנוע לרכינם של ישראל.
אפילו צדור שלא סנינו הראשונים אשר
קמנס ענה מנחנס :

ובענין דורות הללו השפלים לא נתיאש
מלצקס הגאולי וציאת הארץ.
הנס שלא נחקנל' גזה חפלת הראשונים.
כי עת לכל חפץ :

והראי מנשה רציו. ידוע לכל כי
לא קס כמשה. ואעפ"י לא
זכה הוא להציא את בני ישראל לארץ.
ויחושע חלמידו זכה לזה. וזוה יתחזקו כל
ראשי הדור בכל דור להתפלל על הדור
הגדול שלא זכו רבותיים :

וי"ש משה ליהושע. לעיני כל ישראל
חזק ואמץ. היינו אתה תחזק
גזה ידים סרפות של עיני ב"ל ישראל.
היינו עיני הערי של כל דור. ואמר העינים
כי אתה תבוא וכי ואני לא זכיתי לזה.
הנה גזה יתחזקו ויכירו וידעו כי עת לכל
חפץ ואין מעצור להשי' להושיע.

הבן :

פ' ברכה

סיום התורה ישראל. וממלכת
בראשית. ראשית
חכמה

רצו י"ז אונקלוס. גבר מדריה חמאין
או זדון. תרנונו של שוריש פורה
ראש ולענה. שוריש פריה. מפרש על
ההנהיג. סתם כמו ספורס נאחן שמענו
מחגדל הפרי להפריח ולסתגדל. רא"ש
ולענה. נעגילת איכה. לענה וראש.
סרגוס גורין ורישי חיות. סנה רישי חיוון
נעלם אינס מיקים, רק שמענו נמשך
הארץ, ולענה הוא ער נעלם. סהו סתרגס
נכאן חמאין סגנות. סאינס ער נעלם.
רק סמח ימשך אח"כ זדכות. לענה ער
נעלם. זדכות :

רצו וביונתן דשירוי חמאי חולי וכי
היינו סתחלת סתמא הוא מחוק
ואחריתו מרה כלענה. מפרש שור"ש. היינו
הסורר ככל פריה רא"ש. רל"ל צראש
וסתמלי הוא פריה. היינו כדמי לדור
המפריח. היינו מחוק. ואח"כ הוא כלענה.
כ"ל.

רצח קפיטל למ"ד ב'. ושבת עד
י"י אלקיך ושמעת בקולו בכל
אשר אנכי מצוה אתכם היום. הוא עפ"י
מה סילתי צ"ק סוינו נכים סונצנים חון
מאחר. ומה סוס לי' למיעצד. וכחצו
האחרונים. סזמו דמי צדנרי רל"ל כל מה
סיאמר לך נעמ"צ עשה חון מלא. גזה לא
יסמע לנעמ"צ הוא סקציה. וכמו סקדס
מאמרינו פפרסת עקצ. וסי' אס סכח סכח
וכי הגדתי לכם סיוס וכי כגויס וכי עקצ
לא סעמעו נקול י"י חלקיכם :

וידון סכרלי נכאן נענין סתסובי וסנה
עד י"י חלקיך וסמעח נקולו.
מסו אשר סעמע נקולו. ככל אשר אנכי
מלך סיוס. דייקא. אכל אס סעמע נה
קול סוינו נכים סונצנים חון וכי. לא סעמע
נקולו כי זסו סנילי חליו סמרפוק על
לחתי סרנעיס נכל ענין וסמר לך :

אמן וכו', החור' חור' חני הייתי כלי
חונכתי של הקצ'ה צי כהכל הקצ'ה וצח
וכו' בראשית צח חלקים, ואין ראשית
אלה חור' שנאמר יי קנני ראשית דרכו:
והנה אין כאן מקום להאריך בדברי
המדרש דקדוק רצ רק דרך
כלל, אצאר לך פרט אחד לקרצ אל השכל,
איך נאמר על חילול בראשית שאולך
להסתכל בדברים המצוירים בחור' וכך וכך
צח, כענין דפחראות ופנקסאות שזכר שם
צמדרש :

ואקרב לך הענין אל השכל, עפ"י
מש' הרצ הגדול צעל מעשי
יי דהקיפורי מעשיות המצוירים בחור',
הנה ידוע שהוא הכל להורות לנו דרכי יי
ומליותיו, ושכליות ורמזים לאין מעשר, רק
להיות הענינים עמוקים, קשים לזייר צעכל,
הלא מן הלורך הוא להציג עיי המעל,
כענין הדורש אשר ירצה להסביר להמון
דברים עמוקים, הוא מקציר עיי המעל,
צמנעם שהי' כך וכך, ועפ"י הדור, לא
הי' ולא נצח המעש' שהוא שמעשיל הדורש,
רק הדורש צח זאת מלצו צכדי להסביר
להעם המושכל שרולה :

יתר על כן, אם ימלא הדורש להסביר
מושכלו עיי המעש' שאירע צאמה
וסדר ידוע לכל, צודאי יתחקק ציחור
המושכל, עיי המעל שמעשיל הדורש לאיזה
מעשה שהי' ידועה ומפורסמת :

ידה הוא ענין סיפורי המעשיות של החור'
שהצורה יח'ם צריותו ליתן החור'
צמושכלותי אל ישראל, ואיך להצונן
המושכלות כאלה רק עיי מעלים, המליא
צאמה מעשים כאלה שהיו צאמה, ועיי
יוצו הדברים עמוקים צמכמי עיי'ם היעצ
דצרי הרצ הכל :

ובזה חזן דרשה ריא צמדרש, שהחור'
הייתי כלי חונכתי של הקצ'ה,
ונה צח הקצ'ה את העולם, סיני הטון
החור'

הכמ"ה. ישראל עלו צמחשני. סוף מעש'
צמחשני חמילי. ע"כ נענן סופה צמחילת:
והנה ציחם פחוח. חלק פי חותיות רק
הערעו, שהוא החור' הנעלם. והנה
סודם הצריח' כדי להסתלות חור' מלכות.
כי אין מלך צלל עם. והנה נעש' הלימלם
הראשון כציכול להעמדת העולמות צצחי
ההגלות חור' מלכות. וע"כ. גם צעות'
נאמר צמלך הראשון זה יעצור צעמי. הן
הענין, והנה המ' נעלמים, כי וכו' והכל
הולך אל מקום אחד, ישראל עלו צמחשני
אשר הם יחיו המעליכים והמגלים כצוד
מלכותו, וידאחי להרחיב הדיבור :

כיום החור', כ"ל ישראל, נען
צמחילת' בראשית, מחשני
קדומ', לרעו כ"ל ישראל, היו צרצח
דמחשני :

וכבר ידוע מה שהי' צח דמחשבי'
לא יאצר לעולם, צקוד ומשני
מחשנות לצלח ידח מעמי דח, והוא הצנח'
אשר שום כלין ישראל, לא יאצר ולא
ידח, וצמחריה הימים היו כולם כמלאכי
רוח עשרתי אש :

סיום החור' לעיני כ"ל ישראל, נען
צמחילת' בראשית, צמחשנה
קדומה היו העיני'ם של כל ישראל דור
ודור ומחגיגיו :

יש שלמה, אל תאמר מה הי',
שהימים הראשונים היו מובים
מאלה (שהיו צמנכים הראשונים מנהיגים
וסרים צעלי דיעה והשכל, משא"כ צימים
האלה, חור') כי לא מחכמ'ה שאלת
ע"ז, איך מוסכל בחכמ'ה, כי אלו
היי' מוסכל, לעיני כל ישראל נען
בבראשית, ראשית חכמה, הנה היא
נצח החכמי העליון דור ודור ומחגיגיו:
עוד אדרש לך, קיסור וקיום החור'
צמחילת', עפ"י דצריהם ז"ל
צמדרי, רי סמעיא רצח פחה, ואדרי אצלו

התורי' צרכותו להודיע המושכל הזה הכלל
מן התורי', הנה המליץ מעש' כזה צאמת
ובמושכל אחר המליץ צפועל מעש' אחרת
הצן מאלד כי דבר עמוק הוא :

ובזה תקושר סיוס התורי' צחמילת'
לעיני כל ישראל, אשר להם
כיתח' התורי', שיש צה עניינים עמוקים
נתיבות פליאות חכמה, הנה בראשית
ברא אלקים, קודם שהסבירים התורה
צראשית צרה עניינים כאלה צפועל אשר
על ידי סיפורי המעשים האלי' יוצנו
המושכלות, הצן מאלד ומאלד :

עוד צמדרש, מחשבתן של ישראל קדמה
לכל דבר משל למלך שהי' נסוי
למטרונת ולא הי' לו מנחה צן וכי' חזרו
לומר המלך אסטרולוגים הוא חילולי שלפה
המלך וכי' כך חילולי שלפה הקצ"ה שאלה
כ"ו דורות עתידים ישראל לקבל את התורי'
לא הי' כותצ צתורי' צו את בני ישראל
דבר אל ב"י :

וזהו קישור סיוס התורי' צחמילת',
לעיני כל ישראל, בראשית
ברא אלקים, הוא דבר הנרלי' לעיני כל
שבצביל ישראל צראשית צרה אלקים, כי חילולי
שלפה הקצ"ה וכי' לא הי' כותצ לו את צ"י,
הכך הוא שמחשבתן של ישראל קדמה לכל
דבר, והו לעיני כל ישראל בראשית
ברא אלקים :

עוד צמדרש צס פסיקתא, מחמילת
צרייתו של עולם, הוא גליא עמקתא
ומסתרתא, בראשית ברא א"קים, ולא
פירש, ותיכן פירש להלן הגומה ברוב
שמים, ואת הארץ וכי' ותיכן פי' להלן
כי לשלג יאמר היה ארץ צלקת עפר
וכי', ויאמר אלקים יהי אור וכי' ותיכן
פירש עומה אור בשלמה, ע"כ :

והנה לדעת המדרש הזה, פי' הפקוק
הוא גליא עמיקתא וכי' הוא כך
הסיי' מנלה חמילת, הדברים צעומק, שאינו

מוצן ומושג כמות ואיכות ועומק, ואח"כ
מגלי' צצילור, הדברים סכסחים :

ובזה תקושר ג"כ סוף התורי' צחמילת'
לעיני כל ישראל, הוא סדר
אשר הוא הנרלי' לעיני כל ישראל צלימוד
התורי' צעניינים ילאו, בראשית ברא
אלקים את השמים וכי' ולא פי', עד
כי נחפרשו דבריו סבלי', וכצילול והלכת
בדרכיו כתצ לנמור ח"נס וסדר לסצור :
עוד צמדרש, זה שהוא צונת לר"ך
ששה דברים, מים ועפר ועצים

וקנים וברול ואבנים וכי' כך התורי' קדמי
חותן שש קדימיות, קדם, ומאז, ומעולה,
ומראש, ומקדמי' חרין, ע"כ, הנה כונת
התנא הדורש, לצלה, בראשית, בריא
שי"ת, לסורות שסה קדימות אל התורי',
מנחה דהאדם חרולי' לצונת צתורי', ילא'
לחקן מדותיו, וידוע כלל המדות הס,
ששה, אהבה, יראה, התפארות, ניצוח,
הודי', התקשרות, (ע"כ יש צאדם ו'
קלות) ע"כ סופר ממעשי חצות צתורי', קודם
למלות וחוקים, לסורות וללמד, חיקון סמדות
סהם ללמודים ממעשי חצות :

ובזה סדרך פירשנו צכלל עקי' חצות,
מתיכן למדו רצותינו כיז ממעשי
חצות סצתורי' :

והנה חרלי' מיוס אשר צמר הסיי'
צאצרהס, ונלאמר צו וישמור
משמרתיו וכי' ותורותיו לא כיתח' התורי'
עד צוא מסה דור הסציעי', ח"כ קדמי'
התורי' לחצות קודם סחגלות' לישראל ג"כ
סהם דורות הצן :

ובזה תקושר ג"כ סוף התורי' צחמילת',
ולכל היר החזקה וכי' קנלה
הלומות והתורי', אשר עסה מסה דייקא,
דור הסציעי' עסחצות, זה הוא לעיני כל
ישראל, אשר צראשית צרה אלקים, סייס
צרה שי"ת, צזה ידעו כי לקיים ססורי
מן הטורך לסס לסקדים סמדות כ"ל

שמים וארץ, הנה הית' החרץ חסו וצחו ,
 וחש"ך , ויחזר חלקים יתי או"ה, הנה
 המחלה הסיפור מן או"ר וחש"ך , וסוף
 הדבר המלכוד לחיות לעיני כל ישראל ,
 ישראל צנ"י או"ר וחש"ך , ע"כ קודם
 למ"ה המועלה עליהם, לומר שש"ע ישראל
 מזכרין מחלי יולר או"ר וצורח חש"ך ,
 סגן :

עוד ארשב"י ענין שלא יחזר אדם ליי
 עולה, ליי מנח' וכו' אלא עולה
 ליי וכו', הנה צה ג"כ תקוער סוף החור
 לחילת', לעיני כל ישראל , מחויבים
 לראות צעיריהם , דרכיו ית"ס אשר ,
 בראשית ברא , ואח"כ הזכיר שמו אלקים
 וילמדו דעה כח"ל :
ויתפרש עוד בקיסור, עפ"י פירש"י
 לפי פשוטו, צלחית צריח

[תמו הליקוטי תורה של הגאון הקדוש המהר"ם זלוקלס"ה ועניי ריגעי כפי וכידוד
 סכתי יחל' לפני הס"י ויגן עלי זכות רצו הקדוש זלוקלס"ה ,
 למען חזכה ליסע על החור' ועל העצוד' מחוך נחם וסרח' ואח"כ להוליד צנים ת"ח
 ויחל' ססס ולגדלם לכל עוצ המלקט והעג"י והמקדר והמלכס"ד .
 אברהם בן לאה מחלה] :

השמטות

מצע"ה. והנה ר' אבהו בגמרא דידן הוא
 דס"ל צמקוס דצניח עומדין אין לדיקים
 גמורים יכולים לעמוד :

הנה עם היות שדעתי צה. שזה הוא
 ר' חצו חסר. דבגמרא דידן
 ר' חצו פליג עם שמואל צה. והוא צמוץ
 לארץ. צדווח סאמוראים. וצמדס צכאן .
 הוא ר' חצו. ור' חייא צח צח"י. מצדווח
 סחכאים :

אבל עם כל זה גם לדעה הרצ
 הגדול סכ"ל צחתי לחרץ דצני
 הגדולים סכ"ל. דהנה ידוע דהחור' נדרש
 בפרד"ס. סיינו פש"מ רמ"ז דר"ש
 סו"ד. והוא נגד ד' אוחיות הויה סחא"רס
 באבי"ע חורס הו"ה חמיסס. והוא צח"י
 מעש"ה דיבוי"ר מחשב"ה רצוין. צח"י
 ד' עולמוס אבי"ע :

והנה סכ"ל וסדע צח"י פשיט סצחורס.
 הוא נגד סמעסס. רח סצחורס.
 צח"י דצוד. דרוס סצחורס צח"י מחסנס
 וכו' :

וסנס

ב' והארץ היתה תהו וכו'. במדרש
 פ"ב. והארץ היתה תהו ובהו .
 אלו מעסיהס סל רשעים. ויאמר אלקים
 יהי אור אלו מעסיהס סל לדיקים. אצל
 חיי ידע צחיס עתן חפץ. חס צמעסי
 אלו וכו'. כיון דכח"צ וירא אלקים את
 האור כי טוב סוי צמעסיהס סל לדיקים
 חפץ וכו' :

הנה ידוע לכל סחמ"י הגדולה דצצריסס
 ז"ל סללו. סח"ך ס"ד סיה"י חפץ
 צמעסיהס סל רשעים :

והנה אחד מן הפירושים ספירס
 מהרי"ש יסס ז"ל. דסצצריס סללו
 מביעס לצניח. וללדיקים גמורים. וס"ל
 לפי"ז סחכא דידן ללדיקים גמורים עדיפי
 מצעלי ססונס. והוא סלוגסח צגמ'. וכן
 סציא סרצ סגדול מ' סיר"ח ספירוס סזה
 נסס סרצ מסרס"ח ואח"כ חמס סרצ סגדול
 מ' סיר"ח על סכי גדולי סדור סללו .
 דססס צמדס סלזס סכא דידן סח"י ר'
 אבהו . וסנס לפי"ד לדיק גמור עדיף

והנה גמרא דין. זו מדובר עפי' פשוטו בהלכה למעשה. עס

סיוט סדר"י זנבתי מרומים קודות כפלאות לאין וסער עכ"ל הנה היא מלוצסת בפעמי החורה הלכה למעשה. ע"כ אין מורין הלכה למעשה מן המדרש רק מן החלמוד והמדר"ש הוא חלק הדרו"ש סנחורה. נח"י מחשב"ה. זין והצנוק :

והנה מאן דס"ל במקום סנעלי חסונה עומדים אין ל"ג וכו' הטעם הוא דגדולים הם הנצ"ח כיון דנעמז נעמז דאיקורא הערצ לחיד צעו"ז. ועמדו לכנוד ילרס בהתנצרות אפרוטא מאיקורא. מה עוז חלקם משא"כ ל"ג מעולם לא טעם טעם איקור אין סכרו גדול כ"כ והנה זה דוקא צחמא המעשה דטעם החוטא נעמז דאיקורא הערצים לחיד. משא"כ צחמא המעשה הנה לא טעם טעם מחיקות וערצות. רק צחמא צנפס. הנה צוה הגדל מעלה ל"ג מהצנע"ה :

וע"כ ר' אצחו דנר בקדשו צנ"י לפי הפסע שהוא כנר המעש"ה.

במקום סנעלי חסונה עומדים וכו'. כי צחמא נעמשה. וסז אל י"י. הגדל מעלה הנצ"ח טעם הכ"ל. משא"כ צחלק דרושי החורה. המורה על המחשב"ה. אומר ר' אצחו ומוכיח מן החורה שהקצ"ה חפץ יוחר צמעסיהם של לדיקים מהנצ"ח שחמא צמחצ"י. וסז אל י"י. כי לא טעם נעמז דא קורא. וקלרתי צכאן :

ג' יד"י או"ר. ראשית החילופים. זין. צן אשר. וצן כפחלי. לצן אשר צגלגל צלל עקק (היינו מוכה אחתהחא). ואינו מוקק צמקק חיצה יד"י או"ר סיה"י די לשניהם רק אחתהחא) ולצן כפחלי מוקק צלל גלגל (ר"ל אין כאן מוכה רק אחתהחא) אפשר לומר, דהנה האור הזה כנח. והיכן גכוו הקצ"ה. ע"כ הקיף אותו הקצ"ה צח"ה גכול מוקף ועשה לו כרהק.

כענין שאמרו צממס סיס לו כרהק. וא"ה דאמרו שהס"י גכו אח האור צחורה. ומי סמחצוק צחורה יסנה צכל פעס מחאור הסנח :

י"ל זהו סצ' דיעוה לצ"א ולצ"י. צ"י ס"ל שאותו האור הקיפו הס"י כנרהק. וזהו לפי קצלתו יסי אור צמקק ולצ"א. גכו הס"י צחורה. הנה הוא מונ"ח לפני כ"א מ"שראל. ואכן ססקין כצן אשר. ע"כ הס"י יאר עיניו צחורתו מחאור הסנח :

ד' וירא אלקים את האור כי טוב"ב. הסס דהפסוק כדעס צמרד"ס. עכ"ל יס לומר ג"כ דעו ככוו. וירא חלקים כי טוב"ב. עיד טוז עין הוא יבר"ך. מי שהוא טוז רחיתו צעיניו הוא לצרכה. משא"כ צהיפך ח"ו רחיתו וכו'. וכצ"כ הס"י שהוא טוז הגמז. הוא ססככל צמעסי ידיו צכדי סחסרה עליהן סצרכה :

ו"ש וירא חלקים (כסככל צמעסיו. ומפרס סחצו סטעס) כי מו"ב כי הוא המו"ב יח"ס :

ד' ויקרא אלקים לאור וכו'. יס פסיק זין חיצה חלקים לחיצה אור. להורות על מה שאמר"ל. קרא לנחורה ופקד"י אעלוחחא דיעמז. ואין זה קריאה סס. ע"כ ויקרא חלקים מופסק ועיין צח"י ומס"ס וסזין דצרי חז"ל צגמז :

ש"ס ויחי ערב וכו' יום אחד"ד. צגמז סצס. מ"ט עיזי מסיג צרישא וכו' ח"ל כצרייתו סל עולם צרישא ססוכא וכו'. לכאורה יפלא למה יס"י צמצע סמחג הזה צכסי מיני צסמז סללו דייקא. אצל כרה קצלת חז"ל וסעיר עזיס אח"ד וכו' סיה"י מיוחד וצא מעססה י"צ. דכלמד מן יום אח"ד סל מעסי צרהסית. סיה"י סעיר למספחותיו. מעססה יע"י צרהסית. ע"כ מנחנס כצרייתו ס"ע. להורות דלימוד סכלי לדיניהם לענין הקרצן הוא מעססה י"צ יסי

וכאמר דהנה חרקי'ע נעשה ללורך עליונים וללורך החחוכים :

והנה ידוע דהעיקר של חזריאם שחפץ הס"י סיה" לו נחה רוח מחחוכים. חבל זכדי שלא יס"י קטרוג מחחוכים. הנה רוח הס"י זמאמר רמזת העליונים זרחשונה כמס"ל. ואעפ"כ אין הדבר מפורסם דזמאמר מחחוכים [עיקר] וסנה אמר הכחוז דרמזת העליונים מקודם זה ס"י רק זמאמר. חבל זעס". ויעש חלקים וכו' ויצל זין המים אשר מחחוכ לרקיע מקודם. סנן :

ח' ויקרא אלקים לרקיע שמיים. סנה עיקר סס רקיע. פרישה על חיה דבר. והנה הוא פרוס לפני מים העליונים. ע"כ עיקר סס רקיע יפ"ל כספעולתו ללורך עליונים לעיקר. משא"כ חס"כ זעס". כסעסאו זעיקר ללורך מחחוכים. הנה קראו שמיים סהס שמים מעשיהם של זריות מחחוכים. זכו :

הגידו השמיים לרקו. לא זכו יגלו השמיים עונן. כמו סדרסו חז"ל זצ"ר. ותחזיקן לפי"ז זצ"ר י"י סמים נעשו דייקא :

מ' יקוו המים וכו' ותראה היבשה וכו'. הנה פעולת ההקוות המים זכדי להחלואת היצשה ח"כ חל"ל יקוו המים וכו' להחלואת היצס'. וכן חירגס יוכחן. דתתחמי יבשתא. חבל הורה זזה היולר כל. שחעיקר הוא לעסות המל' כאשר לוכו י"י חלקיו. והסס סיס טעמים למלוא עד אין חקר. עכ"ז אין להחלואת המלוא על העעס וכו' וכזר דזכרו מזה כמה פעמים. ח"ס סס"י יקוו המים וכו' ואין להס לזקס טעס. ותראה היצס' הוא ענין אחר :

ועוד י"ל דהנה חלו ליה סס"י רק חל סמים טיקוו. ועי"ז חרלא היצס'. הנה לא חיה המל' רק חל המים. משא"כ כסאמר סס"י ותראה היצס'. הנה המלוא מועלת

י' יהי רקיע בתוך המים. זמאמר נבלדס מפה האמלעיה וכו'. עקזחס לא מדעו מסיכן למדו לומר מפה דייקא. ונראה דמחיצה בתוך המים. דהנה סגי לעימר תוך המים. ומדקאמר בתוך המים. חייס האמלע של חיצה מים הוא יסחיה רק טפה :

שם ויהי מבדיל בין מים למים. חרגס יונתן זיני מוי עילא"י לזיני מוי תתא"י. לא ידעתי מה חידס לנו זזה. אפסר עסמיענו להזין דקדוק. זין מים. הוא זפתח. למים הוא זקמן (סגס) דכך הוא מטיפע דקדוק. חסיף זקמן עכ"ז לא לחסס הוא) וע"כ זיאר. דהנה מים עליונים סס להספיע. ע"כ סס פתוחים להריק עזעווע. למים מחחוכים סס קמוצים כענין האספה המקבלת להספיע ומקמלח אוחו זחוכה זכדי לחוליד והזן. ועוד אודיעך לחלן חס אשר עס לזצי :

יך' רקיע. קי"ל זמספטי לשון הקדס. אוחיות ח"ע כאשר יצואו זסיף חיצה ונקודת פתיח מחחוכים. חבל עמסס א' גמזח ויקראו אוחס חאלו נכחזח כגון מזבח. קוראין מזבאח. וכן ע'. כגון סכא רקיע קוראין רקיאע. והמסכיל יזין. מה סהטול חיס" יכולים לומר חלו ססחי אוחיות. אשר המה מולידים א' גמזח פחוסה. ואכ"מ להאריך :

י' ויעש אלקים וכו' ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין וכו' : הנה חגדל חחמי למה נאמר ויעש חלקים וכו' ולא סגי זויכי כן כמו זכל מעסי זרחסיה. והסלע"ד לומר. דהנה לפי מס"ל זפירוס סס"י שאמר ואפריש בין מוי עילא"י וכו' ודייק כן מהספוק כמס"ל. הנה מים עליונים סס מוקדמים זפסוק לפי"ז. וזפסוק זה הנה מים מחחוכים מוקדמים.

יב ותוצא הארץ וכו' למינה'ו, סתם אמרנו'ל כשאלו הדשאים ק"ו צעלמן, [ולכאור'] הדשאים מה עבד, הרי זה פעולה הארץ, הול'ל כשאלו הארץ ק"ו והיליחם למינה'ו, חזנ' חז'ל דקדקו מדקאמר הס"י תדשא הארץ דש"א עשב מזריע זרע וכו', ל"ל למימר דש"א, ה"ל דקדק הארץ עשב וכו'. ע"כ דהלוי' ה"י על הארץ שהיא תול'ל רק צב"ל סתמכס' הארץ צעצעים ואילנות, ומה שכל עשב ואילן יזריע זרע, זה הוא פעולה כל עשב שהמלכות מוטלת עליו, וז"ש הס"י, דקדק הארץ דשא, זה הוא המועיל עליו, וכל עשב יזריע זרע וכו' ע"כ עיקר הק"ו עשו הדשאים :

יג יום שלישי, במדרש, יום שנצטוו צו גזורים המדירא שלמים וקראים רוכזי סוסים וכו' שלישית' יכונה לגזור', כי עיקר הגזור' בשלישי, כענין וחזק המעולה לא צמחה יתק, וכן שלשי' לצטון הוא המעולה, כענין עגלה חליחא :

יד חמה סיפ"ח, למה דרשו זה המין ציורח מאחרי הימים. וכבר נכתב חללינו הענעם להיות דפקק"י עזרא לפסק צפני עלמו וכחצ' ושום שכל' חלו הפקוקים. ע"כ צכל פקוק ים ללמוד שכל צפ"ע. וכן ברביעי' וכן בחמישי. וחז"ל דרשו הרשון. ומהם תראה וכן העשה. וכבר נכתב חללינו :

והנה מה שאמרו'ל שנצטוו צו גזורים וכחצ' ע"ז סיפ"ח. להיות שצו נצרה הצר'ל וכיולא. ול"כ עפ"י מ"ש לעיל היינו שנצטוו צו גבור'י כח עושי דצו לשמוע קול דצו. היינו שחפלים לשמוע ולעשות גם אשר לא צא עליהם עדיין חלוי' וכענין שכתבתי צהארץ ודשאים. והעוצדים כאלה להם יקרא גבורי' כח :

יז יהי מארות ברקיע השמיים להבדיל וכו'. עפ"י מס'ל דסס הרקיע הוא על סס פעולה ולורך טעלויג"י וסס

מוטלת גם אל סיצם' להחלוח. ועוד יתצאר צמח' חיה :

יח ויקרא וכו' ליבשה אר"ץ דרשו חז"ל סרלחה לעשות רלון קונה. ואינו מוצן כ"כ. ויס לדרוש עפ"י מ"ש וקלה צאופן אחר. דהנה הס"י אמר יקון וכו' ותראה היבשה. הנה ים צלסון הזה. כניכול צ' מעמעות מעמעותא' שכל המלות מעלת על המים המה יקון וע"ז תהרחה היצם'. ואין על היצם' שום מלות. ויס לפרש מעמעות צ' שהמלות מוטלת גם על היצם'. המים מלויים על הסקוות. והיצם' על הסהררות :

והנה היצם' הזה צאשר ה"י חפלה וחשוקה' לעשות רלון קונה. ללחה לעשות רלון קונה. עשה גם היא פעולה הסהררות. ע"כ קראה הס"י אר"ץ שרצת"ה וכו' :

ופירשנו בזה הפקוק. ועצך בולם צדיקים לעולם יירשו ארץ. שסס כולם צכנ' לדיקים. צחשוקהס לעשות מלותיו יח"ש. אפילו כאשר יכולים להיפטר ח"ע צמעשה חצריהם כענין יכולה המלות שהעשה ע"י אחרים. ח"כס רול'ס ישראל להיפטר ח"ע. ואדרבא וכו' והוא הדבר סכלמד מן היצם' אר"ץ סרלחה לעשות רלון קונה. הגם שה"י יכולה להיפטר ח"ע צמעשה המים ע"כ ישראל לעולם יירשו ארץ :

יא עשב מזריע זרע עין פרי וכו' למינ'ו. הנה למינ'ו יכול להחפרס רק על העין דמחך ל". ויכול להחפרס דקאי על חרווייהו וכשאלו הדשאים ק"ו כעסארז"ל. ופירשו דרלון הס"י. למינ'ו גם דשאים. והנה היו יכולים לפעור חס עלמס צמעשה חצריהם חצל רלו לעשות רלון הס"י צכל חופן היותר מועיל :

והנה כשמע לנו הדבר הזה צחילה מן הדומס. ואח"כ מן הלונח :

לחנן ולמשול ביום ובלילה :
אבל זה לרמז. דהנה השמש והירח
 צעוה"ז. הן הנה דמיון ועסל.
 למדה יום ולילה שגאלילות סקודש זו :

ויה סרמה חת העלמ"ג לממשלית
 היום. היינו להמשיל זו. עדה
 היום. ומאור הקטן. להמשיל זו עדה
 הלילה. חנן :

ויתן אתם וכו' להאיר על הארץ.
 חיל דקדקו לשון ויתן. והענין שהם
 נחן אותם במחנה :

ונ"ל לנאר. שהם"י נחן אותם צרקיע
 השמים. ולהאיר על הארץ.
 והנה כיון שנקטו צבדי לשמש חת הארץ.
 ע"כ יכולים הסחחונים לגזור עליהם.
 כענין נשה ויהושע שהעמידו חת החמה.
 ונקדמיון זן גוריון. כיסוף לזה גזי יעקב.
 סקעה השמש צעצורו. ורחם לו השמש.
 והעליונים אינם יכולים לעשות זה. וצבדי
 סעפ"י חחורה לא ישי' לעליונים טענה
 צר מילרד כיון שהם נחונים צרקיע השמים.
 ע"כ נחנם הש"י חחורה מחנה ופעמי
 דלורייחא הוא :

יח ולמשול ביום ובלילה. העומלה
 צידס (כפי שהטענין צהס חחורה)
 להאריך ולקלר היום והלילה לפי העמות:
יח ויהי ערב וכו'. גם צכאן פסקוק
 דפקק"י עזרה. וכבר ציארנו צספרינו
 מהו הסכל סכלעד עמנו. והסחחא נמי כימא.
 סערמז צאלף סרציעי. הי" ערב חורצן
 ציממ"ק. וגם בקר צכין ציה סני. ע"כ
 צכנין ציה סני צזמן עזרה פסקק"י לפסוק
 צפ"ע :

כ ועו"ף יעו"ף. מעו"ף מצינא ל"י.
 היינו סיה"י צו פעולה העפ"פה .

משח"כ יעו"ף הוא ליורי למלות :
ואומר לך. כאשר מלפינו וכו' וטעוק
 השמים וכו'. דהנה חסוק
 לילך

ועם שמים על פס לורך הסחחונים
 (וצה פירסחי. פירס דצריסס. וכל מעסך
 יסיו לש"ם שמים חכיע) והנה המאר"ת
 סעל ידס יס סדל צין היום וצין הלילה.
 סהס זה לורך לעליונים ג"כ. חיה מלחכין
 דאמרין סיה ציוס וחיה מלחכין דאמרין
 סיה צלילה. וידוע למסכילים צחכמה
 חכיוס הסיוניס. צין דין לחסד צגצחי
 מרמס כפי הסחכות הזמן צחחוכיס .
 ע"כ חמר כאן צ' הסמחה. יסי מלחוכה
 ברקיע השמים לסדלי וכו'. כי עכין
 סדלה הזמן הוא לורך לעליונים והחחוכיס
 ודיו לאת"ת. יס לפרס על המלות סהס
 חחורה. חוח הפילין. הוא ציוס. ולא
 צלילה : מילה ציוס הסעמיני דייקא. סצה
 ציוס ח' דייקא :

מן ויהי ב"ן. סהס חח"כ חמר ויעש
 וכו'. וי"ל ויהי ב"ן צמחמרו יח"ס
 וצרכו. ב"ן הוא נכון הוא מלסון ב"ן
 צנות ללפחד וכו'. והוא חינו סיסור. רק
 צא לחרץ. קוסיית הפלסופיא. ח"ך חפסר
 לומר סהלצא מרס סגדוליס וסרמס .
 נחסו ללורך דצ קטן. סיינו סנצרהיס
 ססחחוכיס. וחח"ך חפסר לומר ססחחד
 יעסה עגדל גצוה ולור נסבצ ללורך גרגיר
 חרדל. חצל חין זה קוסיא. כיון סכל
 סעולס נצרה ברצוניו. וכך גורה חכמהו
 יח"ס ורכונו. וחין מוצו להמליח טעס
 לחכמהו יח"ס :

וכבר חמר החכס גם צנצרהיס. חין
 טעס צרכון. מוס"כ חיולר כל
 הוא חלקינו. ח"ך יח"י לנו הסנה טעס
 לרצוניו. כך רחס חור סס. סכן הוא .
 וככון הוא :

וישי להאיר על הארץ ויהי בן :

מן את המאור הגדול לממשלת
 היום וכו' לממשלת הלילה .
 סוליל למסול ציוס ולמסול צלילה. כמ"ס

לילך צקומה זקופה כי מלא כ"ה כבודו .
וכל מה שאפשר להשפיל א"ע מה עוז .
והנה עו"ף השמים . אפשר לו לילך על
הארץ . ואפשר לו להגזי" א"ע :

והנה אם לא זאת אליו הליוי מאלה
הש"י שמוחייצ לעופף . הגם
שה"י צו כח העפיעה לא ה"י רשאי להגזי"
א"ע כיון שאפשר לו לילך ג"כ על הארץ
ומגלי הגבהה . ע"כ זאת אליו הליוי מאלה
הש"י שמו"ה להעוף לעוף . וממנו נלמד
דעת ומעוף השמים יחמנו . שאסור להגזי"
א"ע ולילך צקומה זקופה :

כא ויברא אלהים את התנינים וכו'
לפי מה שמקובל לרז"ל שהם ליתן
וצ"י המחקוקן ללדיקים לע"ל . הוא חומר
ו צרה חלקים וכו' הגם שזוהי להמים שישלכו .
עכ"ז הדבר שמחקוקן לקעודת מלכה
להלדיקים . כזיכור המעסק הקצ"ה צעלמו .
כזיכור מלכה צו יתור מצטלוחו :

ומזה למדו דעת לקעודת שצח הא
דרכא מלא שיצוה וכו' :

אשר שרצו המים למיניהם . הנה
לא כלעוו להוליא הדגים
למיניהם . וגם לא ה"י להם חיה לימוד
ולא ק"ו . וכן אמר"ל כל מין דגים אחד
הוא :

אבל צדאותם שכלעוו שארי הכנראים
הקודמים למיניהם עשו מלכה
מן המוצחר להוליאם אז למיניהם . או שילאו
הכנראים החיים למיניהם למלכה מיה
והרי לך צנפס החיים ח"ך חסוקהם לעשות
למן קודם ציתר שאלה :

כב ויברך אתם אלקים לאמ"ר פרו
ורבו . הלאמ"ר אינו מוצן :

והנה יש לומר . דהנה יעקב חזינו
ציד . וידגו לרוב בקרב הארץ .
וכן אהנו כוהגים אחריו לצדף אלה הכנים
צצרכה זאת . וכן סהגים עפ"י דברי
האחרונים לאכול דגים צריש שחא ולומר

ית"ר שפירה ונרצה כדגים :

והטעם כי הש"י צידף אלה הדגים .
לאמ"ר פרו ורבו .

שהאמירה אשר יאמרו ישראל צצרכה ית"ר
שהה"י הפ"ו דגים הוא צקנולה להלליה .
ע"כ מלכה ג"כ לאכול דגים צליל שצח
עונת ח"ה :

ובזה יתחזר ג"כ הנאמר צצרכה יעקב .
ויברכם ביום ההוא לאמ"ר
ב"ך יברך ישראל לאמ"ר ישימך חלקים
כאפרים וכמנשה . דהפסוק אינו מוצן .
א' תחיל ויצרכם לשון דגים . ומסיים
ב"ך לשון יחיד . ב' השכי פעמים לאמ"ר
אינם מוצנים :

ורפי דצרינו הכ"ל יוכה דהנה הש"י
צידף אלה הדגים לאמ"ר היינו
כשיאמרו . חפרה ונרצה כדגים . ית"ר
צקנולה להחצרך . והצרכה הזאת היא
צפסוק ד"צ צחירה . והנה צידף יעקב אלה
אפרים ומנשה . וידג"ו לרוב וכו' שיסיו
דגים וקצלו הם צצרכה הדגים . וקצלו
ג"כ צצרכה לאמ"ר . היינו כשיאמרו ישימך
אלקים כאפרים וכמנשה . ית"ר קנולה
להחצרך צפ"ו :

וזה שיעור הכחוצ לפי הכ"ל . ויצרכם
ציום שהוא לאמ"ר ב"ך , היינו
שצידף אותם צצרכה האמירה הנאמר צפסוק
ד"ב צחורה , היינו אותו הנאמר הנאמר
צפסוק ב"ך . מהיום והלאה יצדף ישראל
לאמר ישימך חלקים כאפרים וכמנשה . כי
כבר הם נחצרכו וידג"ו דגים , וקצלו
צצרכה הדגים :

ואשכחנא פתרי לפי"ז מה שחירגם
יוכתן לפסוק זה יברכו
ישראל ביום"א דמהולת"א , הנה פירש
שציום העילה יצרכו אלה הילד הרך הרימול ,
ישימך חלקים וכו' , ולמה ציום העילה ,
העילה , דוקא הוא צקנולה ציתר לצרכה ,
דהנה היא צצרכה הדגים , ודגים צאפספס
צעלמא

צעלמא סגי לסו. כמו שנאמר בלדיקים . ויאסוף. ע"כ גלגולי נשמות הלדיקים ולריכים עוד איזה חיקין מועט הוא צדגים כמדע, ותיטק ציוס שנימול, נכנס צדגא ללדיק, כמ"ש בזהר צפוק ונמך כולם לדיקים. ובצדי"ק כאזר אסיפה. כמו צדגים, ע"כ יש מקום לחול הנרכ' ציומא דמהולחא :

בג ויהי ערב וכו', ג"ז פסוקא דפסקי' עזרא. ונחנאל צספרינו, והשחא נמי כעא, ויהי ערב, גזירות שמדיות צצוס"ר, והריגת אגרי הסורה. ויהי בקר חיצורי הסורה צצנ"פ עשכיות והחלמודים. צאלק החמישי :

בד וחית"ו ארץ. הוא"ו יתירה, מרמז למא שחמר שלמה, החילוק שצין רוח חיים שצאדם, לצין רוח חיים שצצחא', כגס שכוות זה כן מות זה, עכ"ז רוח צני האדם העולה למעלה, כי החיות שנה הוא ונהעליוכים, ורוח הצהמה היא היורדת למטה לארץ, כי החיות שנה היא מה'סודות רשר צארץ, לזה אמר, וחית"ו, החיות שלו, הוא ארציות, ויהי"ו כן עמס"ל : **כה** את חית הארץ וכו' הבהמה וכו' רמש וכו' לפי חכמתן קחשיז להו:

פ' לך קד' תר"א לפ"ק

לך לך פרש"י כאן אי אתה זוכה לבנים ועוד שאודיע מבעד בעולם, י"ל עפ"י דא"י צס"י המליך אות לי בתשמיש וכו' המליך] אות ד' בחיים וכו' :

והנה גזא יתפרש לך ל"ך, לך אל פעולה סצ' אוחיות למ"ד ב"ף אשר זה פעולתן 'עצראסיה, תשמיש וחיי"ם, וחזכה לבנים, ואודיע מבעד' צעולם, שחא חנועת סחיים, סנן סדנר :

והנה חוסי המעגל, אחרי סיכחו ,

שלא נודע לדור ההוא מבעד, ציקס רחמים וכו', וע"ז אמרו או חצרותא וכו', איכ ידיעת הסס והמבע"ז, הוא עיקר חיי נחח, והחיים המא נצחאים צאוח ד' כנ"ל: לך לך י"ל לרעתך כי הגא למעל' כתיב ויקח חרח אח אצנס וכו', איכ לפי משמעות הכחוצ ס"י חרח סעיקר צנסיע', וכצצחו לחחן א"ל סס"י, מכאן ואילך חלך לרעתך, צין אס ירלה אצד אס לא כי פוער אחי אוחך ממלות כיצור, כיון שחא לך מלות מאחי :

וירצה עוד לך ל"ך ממש, להסחיל ממך ראש סיחוס דהגס שחרח

עסה חסיוצה, סנה הוא כגר שנחגייר, ואין הצנים שהוליד קודם מתייחסין אחריו, ע"כ אין אלו קורין אצות אלא מאצרתס: **ואעשך** לגוי גדול, מתרגמינן לעס סג"י, ואגדל"ה שמך מתרגמינן וארבי' שמך, כי שורס גדול הוא צין בכמות צין באיכות צין במהות וצכ"ו יתפרס לפי ענייניו, ואעש"ך, בעש"י ממש כענין ספירס"י אלל צריאח אדם הכל צצרא במאמ"ר וסוח צצרא ונעש"ה צידס, וסוח לסורות כי עיקר סכוונה סל צריאח סעולם סכל סעולם סס כחומר אל סלורה, אל האדם, וסנה צמין סאכוס"י ג"כ הוא כך, סכל סאומות סס כחומר אל סלורה, לאצרתס וצניו, ע"כ אמר לו ואעש"ך :

ויתפרש עוד ואעש"ך לגוי גדול, עפ"י מה דחנין צס"י,

המליך אות יו"ד צנעסח וכו', ולר צחולה צעולם ואילו"ל צננה וכו' :

והנה ידוע אלול סנה הוא צצרא לימי ססצונס, שסס ימי רצון

אשר כציכול ימינו פסיעה לקנל סצנים : **והנה** כגר כחצנו אשר ססצוני אינה מועלת רק לישראל, ולא ללוח"ע

כי קי"ל מלך סמחל על כצודו אין כצודו מחול

מחול וכתיב מלך חלקים על גוים דקוצים
חיקרי עלייתו מלך. משא"כ ישראל נק'
זכים כמד"א זכים אחס וכו' והש"י לנו
אז. ואז שומח ע"כ כדודו מחול :

והנה כתיב חסף י"י את זרוע קדשו
לעניי הגוים וראו כל חפסי ארץ
את ישועת חלקינו. ואמרנו צפירושא דהחול
קרא. מהו החבלות הזרוע כביכול לעני
הגוים ומהו חבלות צלומדו ישועת חלקינו
שם הדין חבל הוא לדעתנו מפ"י משא"כ
שעתידין חו"ע לומר ישראל שקבלה
(היינו את החור) היכן קיימות חבל
ישראל מהני להם חסוד :

והנה י"ל לומר וכי משה פכים ים
דדבר למה לא מהני גם להם
חשוב. והנה חסף י"י את זרוע קדשו
חשר שם כביכול תפילין דמארי עלמא ומה
כתיב צה. ומי גויי גדיל אשר ל"ו חלקי"ם
קרובי"ם אליו. ר"ל סנקי גויי גדיל מחמת
גדלות המהירות ש"ס כביכול קודצת. צין
יולר צראשית לצינס כי הם מן שורש חילן
הקידש ע"כ הש"י לנו אז ואז שומח ע"כ
וכי משא"כ חו"ע לא מהני להם חשוב
כי קוצים מלך עלייתו ולא אז. ומלך שומח
ע"כ אין וכו' ע"כ הכל צלומה ואכל דדין
ח"ס וראו כל וכו' ישועת אלקינו. דדין
חמה :

והנה הצניח הש"י לחזרתם ואעש"ך
לגויי גדיל דהחני להם חשוב.
ע"י גדלות מהותם שהם קרובים אליו ית"ס
העצומים ומי צנון וכמד"א ומי גוי גדול
אשר לו חלקים קרובי"ם אליו. ועי"ז מהני
להם חשוב. ע"כ אחר ואעש"ך כמו
שהקדמתי לך. כי חדש החשוב צנח צנח
מעש"ה ציחד. כמו שאמר צנ"י המליך את
יוד במעש"ה וכו' ולר צו צחלה צעולם
ואלול צנח וכו' :

ואעש"ך לגוי גדול. הנה גוים רבים
ילכו ממנו. אדום וישמעאל

וצני קמורה. וס"ל להצניחו שילכו ממנו
גוים רבים. חבל הוא עפ"י משא"כ צפוק
את י"י חמרת היום וכו' וי"י חמירך היום
לחיות לו לעם קבולה וכו' אחר הקצ"ה
חם עשיתם [לי] חטיב' אחת צעולם שחל'
שמע ישראל יא"א וא"י חמרת חמם
חטיבה אחת צעולם שחל' ומי בעמך
ישראל גוי אחד. כאשר דברתי צום זה
כמה פעמים. וידוע הדבר לחסדי צריחיו :
והנה יתפרש לפ"י ואעש"ך לגוי גדול
אותו הגוי גדול גדול במהות
אשר אין שום דבר נחשצ צחצון חללו .
כי צנל כל הגוים לגדול חטיבותו וא"י
נחשצ צחצון. אותה הגוי הגדול ילך עמך :
ובזה יתפרש כמי לשון ואעש"ך צנח
שחול מחן חורח שחמח חס"י .
ועתה חס שמוע וכו' ושמחתם וכו' ויחיתם
לי קבולה מכל העמים כי לי כל הארץ
כאשר פירשתי צמקומו. וא"ל לי להחריך
מחמת הזמן ול"ינתי למחרת :

ויסע "אצרים הלך" ונקוע "הנגבה לא
אמר קחם וסע אצרים הנגבה ,
וצחמרו הלך ונמוע, משמע שלא הלך ולא
כסב צפעם אחת רק כאשר צל לחמה
מקום נחשכצ שם, ושז חס"כ הלך, וכמ"ס
רש"י, וטעם הדבר, ומה משמיענו צום :
וינ"ל דהנה כתיב למעלה ויקרא בשם
י"י צניח שצח פירסם חלקותו
ית"ס צעולם. חס הי' כל מנחמו ע"כ לא
הלך צחצון וצוריות למקום חפלו רק הלך
לחם לחם. וצנ"י שצח נחשכצ זמן חס .
עד שפירסם חלקותו ית"ס צפני צני חס :
ובזה י"ל צנח ר"ת "אצרים הלך"
"ונקוע" "הנגבה. חנה ח"ל שם
אדו"ה נק' צנח גושפנקח דחמים צי'
צניח וחלעל. "אח"השמים" ואלה "הארץ
ר"ת חסם ח"ל וחנה צחליצור ענדו של
חזרתם חלמו. "ואצח"היום"אל"העין .
ודרשו צו חז"ל מלמד שקפלה לו חלך
ולשמוע

והוא לחימא. וכי ס"ד טאזרסם לא רלה
לשמוע ח"ו לדברי הס"י וממרח נסן לו עלה
ט"שמוע ויעשה :

אבל כפי הנראה אצרהם אציו קייס
כל המורה עד שלא ניתנה .
והנה צודאי ה"י נשחוקק לקיים גם מליח
מילת. אצל ה"י נסחפק דסנה קיי"ל גדול
המלות ועושה מני וכו' והנה כל המליח
אס יקיימס קודם הליווי סנה אפשר לקיימס
ג"כ אח"כ אס י"וס הס"י נשח"כ מליח
מילת. והנה ע"ז ה"י נסחפק ונסן לו ממרח
עלה שמוחין דילמא י"וסו הס"י ויהי מליח
ועושה וגדול'ל המליח וכו'. והנה גדול'ל
המליח וכו' היינו טכנס צמדה הגדולה
סחא מרה החס ד טנק גדול'ה :

והנה ה"י סכר ממרח טכנס לו עלה ע"ז
טנגלס אליו הס"י טחלקו עפ"י
מס שפירסנו. וירא אליו הוי' היינו טסס
הוי' המיוחד [אליו] היינו הוי' צניקוד
סגול. מדה סגולה והחסד ע"כ ג"כ ראה
להאנסים כעין סגול. לפיכך נגלה אליו
הקב"ה בחלקו. מכלן סחצונן אשר סמוקס
ט"ס צו צל"ז פעס גילוי טכינה קוכס איכות
קדושה לעולמים. וסחצונן אשר זכות סח
לחדס אשר זוכס טסחי' איזס גילוי טכינה
צניחו וצרטו :

וירא לקראתם מפת"ח האה"ל. יס
לפרס חיערו טהרילס היסה
מפת"ח האה"ל. עפוט"ל וירא אליו הוי'
טכנסלס אליו טסס הוי' סמוחס לעדהו
מדה החס"ד והוס הוי' צניקוד סגול .
ע"כ וירא וסנה ג' חנסים וכו' והנה סול
ה"י יוסז פת"ח האה"ל מדה מלכות
שמים כי צכל מדה ועדה סהאדס מכוין
ועוצד ענדומו. סנה זס הוס סשער ל"י
ע"כ וירא לקראתם מפת"ח האה"ל ע"כ
ויהמר אד"ג וכו' וסנן מ"ס דכיל וסאר
סניך וכו' למען אדג"י . ודרשו ח"ל למען
אצרהם סקרלך אדוין :
ויהי

ולשמוע חזן שמועתי צסס טענעט"ט סחמר
סכנעו צכלן טס קפילה סחרן כך שמועתי
סחס :

ואמרתי צפירות סדנר לדעתי סקלושה
דסנה ר"ח טסס סכ"ל סח
צניחו "אס "השמים "וסח "הארץ. וע"כ
קראויו צזסר גוטפנקל דחוסו צ"י טמיר
וסרעל. סנה צניחו "אס "השמים. נחסס
לוחיות חליף סיל וצניחו "וסח "הארץ
נחסס לוחיות ו' די' וסנה צכלן צדיצור
סעצד סכאען. אמר "וסח "היום "אל "העין
סנה כרעו צריח טסס סכ"ל צסיפוד חסוון
סיינו לוחיות ו' די' ססייכים חל סחרן סס
קדעין ללוחיות א' די' וסנה סח קפילה
סחרן. סנן סדנר סינע :

והנה אס סעצד סלוח סחי' מוטס
צניחו טל אציו ידע להסחמוס
צסס סחקפון לו סחרן. מוכס"כ אצרהם
אציו טעלמו. וצודאי ה"י יכול לילך למחור
ספלו כרנע . אצל לא רלה לנסוע רק לזע
לזס כדי לפרסס חלקו. ע"כ כרעו צכלן
טסס סכ"ל כסדרו. סנן :

פ' וירא

וירא אליו ו"י הקדים הגופעל להפועל
אפשר דעס ילל לר"ל צקצלסס
סענין ססחרלות סיחס לצקר חס סחולה
וסנה סצח לצקר חס סחולה. ע"כ פועל
סחולי סח קורס סצח חליו סעצקר:
ועוד סענין ידוע חול"ה צגי' מ"ט
וסעצקר מוטקד אליו סער סכ' :
אריח ב"ח יום ג' למילתו די' ובא
הקב"ה וכו' י"ל דרייך ג"כ ככ"ל. ורל"ל .
סע"כ סכר טסס סכנצד צניחו ססליסיח
ולל סחמר וירא ו"י אליו רק וירא אליו
ו"י . כ"ל :

באלוני ממרא. סח סכנסן לו עלה על
סמילה וכו' כן פירס"י עפ"י רז"ל

ויאמר אדניי, סירנס לונקלונס ואמר יי. הנה ק"ל דהסס הוא קדש וכבר כתבנו צמ"ח דלכ"ע הוא קדש אפי' מאן דק"ל לגדול שנתן אמר לשון דמסתמע להרי אפי'. וכן כ"ל דעת רש"י פס"ס. ובי' השמות צמ"ר. הנה :

יקח גא מעט מים ע"י שליח עפ"י פסוקו י"ל להיות שצמים אין כילות ואין זו האות למוחזות רק הליך אל האדם ע"כ מקר הדבר לשליח שצודאי יתן כל הליך עשאיכ לחס מידי דמימלך עליו שליח כעס יתן עמי' צעלמו וס' לי דברים בגו מים רמז לחסד. והנה עשה ע"י שליח. שורס ענין שליח י"ג היות רמז ל"ג מדות החסד ורחמים ע"כ אין שליחות לגוי. והנה עשה הדבר ע"י [שליח ולא צעלמו כדי לעורר החסדים] והנה [וכבר פרסנו בפסוק] גאלה צורעוכי' בני יעקב ויוסף סלה [ולא אמר אברהם ויחם. אך הוא כי] יעקב ויוסף י"ג היות. שלח רמז ל"ג מדות. וכתב צמ"ר ראוך מים חלקים כסתחצוקן דזה ימלא לך עוז ועס שנתן אברהם הרים ע"י שליח :

מהררי עפ"י קבלה חז"ל פסח ה"א אמר מהררי לעשות כל המעש' צוריות. לבל תצוה לידי חיוון :

קמ"ח סלית עפ"י פסוקו י"ל דהנה סל"ח כעשה דוקא מחי'ים לחי'ים והלחי'ה מוחר מעט מעט וצלצל סיה' צוריות סלח יכח החי'ים צמ"ס. רק על יד על יד. וכמו שאמרו צמ"י (וצה"ז אסרו הכל כי אין אלו צק"אים) הנה היא כעס' קמח וכסלה ע"כ אמר קמ"ח סלית :

דושי ועפ"י וכו' היינו סלח יי' פוס סה" צין הלישה לעשי' העויות צכדי סלח תנח לידי חיוון :

והוא עמ"ד עליהם. מחנניק וסוף מעש'ם וכו'. מהאלי לסתצוקן לעה סולח סחיצה מעסמה וסיל להרגס קח"ס. וסוף דל"ח לפרס כפספי' דאין זה מדרך ארץ כעצור צמ"ר ד"ח. דעשה"צ לא יסחכל צפ"י סלודח סלובל. ולעה ה"י עומ"ד עליהם. פ"כ לעסע. דריך הסעסעס סהס צעמ"ד :

א"י שרה אשתך. אריח צ"ח כדי לסגר ב"ם ש"ל ברכ"ה. הנה לפי פירסי לעיל (עפ"י דברי חז"ל) לחס לא הציח. ומאין ה"י כוס של צרכס. הנה עפ"י פסוקו י"ל סצין דין לדן עסו עיסס אחרת צמ"ר וסציח לפריס :

והנה י"ל דהנה צמר דרסס ספסוק ככן ית"י ה"ר צ"ח יי. צרלס סהריס. צעניי כ"ס ס"ל צרכס סחיח על חמס חלצעות. והנה אמר כבוד מחר סרצ סקדוס מחל"ה זלוק"ל ב"ם ש"ל ברכ"ה צגיי' ה"ר ב"ר יי. והנה סיו לריכין לצמרה לידח ילחק. עמוד סעצוד' צעולס ועל ידו כחגלי' ה"ר ב"ר יי. סר סעמ"י מקיס סעצוד'. צעמח סעקיד' וסוף כרמ בכו"ם ש"ל ברכ"ה. וזה ססיגור לס כוס סל צרי :

וי"ל דק"ל לריח צ"ח כריע אפילו אכל סלק וסוף עמוט ענדך אחריו ג' צרכות והגס דאין סלכי כריע. סכס י"ל טעמח דריע כמי' דלעד מן סעלכ"ס :

והבמים ס"ל דאין למדין מן סעלכ"ס דהרי צעכון כתן לחס אצרהס צמר צחלצ כדי סיופסק קערוגס צמחן חורי. כסאמרו סכס סודך על סעמ"ס סעצ"ס סס"י הרי חלחסס צמר צחלצ צצ"סו סל אצרהס. ח"כ דסלח כחורי' עסו. ח"כ גס דזה עסו סלח כחלכ'. ואצרהס אצ"סו סחק צעכון :

והנה ח"חא צמדרסס ז"ל צעמח ח"ן חורי סרל' סקצ"ה לעסח דגרי ססלכ"ס

המכסים והאמוראים זה מחיר זה חוסר.
חיל הלכי כמי חיל הלכי יפקקו המחחוכי
כי לא צעמים חיל וחיל לפי צמחון
נעמי צמלחים דלא כהלכי. לחורות להם
כי לא צעמים הוא :

ובהכי יונה לך מאי דליציעא לן צגמי
כסים צצמחמי דלורייחא או
דרצנן. ומקום הספק לדעת רמי ורמי
חיל על שלא נעלו חלק צחקן. ולדעת
הסוקי הספק הוא על שאינם צצרים וחורי
והם יחי חיל פיהי חספסו לן ממלחים
צצריכו צצמחי לדעת רמי צח. והנה חין
להם חלק צחקן. וגם חסם צצרים וחורי
חלל ע"כ לומר דחין למדין מן המלחים:
הא דנחן להם חצרהם צצר צחלז הנה
הוא קיים כל החורי. הנה הוא לא
חכל צודחי וצציסול י"ל ג"כ כנעמי ע"י
סעצדים. חלל מה סנחן לפני המלחים
סרי חיל הנלי וצצח חסור צחל'. י"ל
כיון שהמלחים חיל לאכילי חין זה הנל'.
והנעסן לו מדצר הזה נתינת החורי שלא
יוכלו לקטרג ולומר חנה הודך על השמים
הנה חורי ומלות לאו ליחיתו כחכו :

היפלא מחרגמין היתבס"א. כי
הפלא והנס שלא כנעמי הוא
ממקום נעלם. מנולם המכוסה והכדל.
ולזה חירגס צכאן היתבסא מן קדם י"י
ל"ל זה הוא דצר כדל חללינו חלל חללו
יח"ס חין דצר מכוסה וכדל :

ואברהם חלק וכו' לשלח"ם מחרגמי
לאלויותהוין. דח"ל לפרש
כפסועו שאצרהם סלחם צסליחותו דהרי
חצרהם עדיין לא ידע כלום מענין קדם
עד שהס"י חוריעו והמלחים הלכו צסליחותו
סל מקום. וחפקי צקרא צלסון שליחות.
כצר כחצתי לך דסורס שליח י"ג הוויית
רמז ל"ג מדות סל רחמים שהמקיים
צחציו מלות לוי יעורר עליו י"ג מדות
סל רחמים :

המכסה המים בשביא ופת"ח
צגי' סס סככצ. והנה חות
המים מרמח למלכות סמים וחורויהו
צעיטו חדל כציכול המכסה חלי וכו' ל"ל:
כי ידעתיו למען וכו' עיין צרסי סקקי
על חחרגוס סמפרס ידעתייו לסון ידיעה
חין חיצה למען נופל על הלסון :

ויש לפרש למען אשר ילוח וכו' היינו
ילוח חת צכיו וזה ציחו למען
ירצו ימיכם וכו' אשר כנעמי י"י לחצותיכם
לחת להם וכו'. וצחלה הדצרים יונה לך
חומרו למען חציה י"י על חצרהם כנ"ס
סס אשר כנעמי י"י לחצותיכם לחת לה"ם
וכו' סנן :

עשו בלה. חרגומו אעביד עמהון
גמירא. אם לא תייבין. הנה
צמקרא לא כחמר רק חיצה בל"ה. כי חינו
מציאר הדצר בתורה שבכתב דכסיצ
כי מחסי לא חלל חיצות רק צחריים
כחקנל סהוא תושבע"פ. דינא דמלכותא:
וכן חיצה א"ם לא תייבין. חינו
כלל צחורי סצכחצ. רק נמסר
צחוסצנע"פ. לחורות חפילו יסיצו רק צחשוב'
החלס סחיל צחי חוסצנע"פ מלכות פה
וחוסצנע"פ המרחס על צריותיו ירחס עליהם
כי חינו חפץ צהסחת עולם :

ואם לא אדע"ה הנה חירגס חס.
תייבין לא אתפרע לכחורי.
חיל יפול ע"ז לסון המקרא אדע"ה :
ואפשר לי לומר. כיון שהסכר והעונס
חמגיע לחדס הוא מחמת
סהצחירי חפסיית חללו. והנה חללו יח"ס
הידיעה. וחעפ"כ חין חידעי מכרחס.
וח"ל לחדס לעמוד על המחקר צזה. כי
הוא מחסכתרות. והנה יס צכאן לפרש עפ"י
החריגוס. אדע"ה. ל"א אתפרע. היינו
חרון חוחס עפ"י דרך הידיעה ולא עפ"י
דרך הבחירה. וחצנל מהס סעונס. ויה"ד
סלא יחמר פינו דצר סלא כרלוטו :
וחצרהס

ואברהם

עודנו עמיד מחרגס
משמש בצלו. דא"א
לפרס עמ"ד. כפסונו. עיין צרס"י. ע"כ
לומר אין עמיד' אלא חפלי. כלמד צג"ס
מן ויעמיד פיהם ויפלל ואפקי' לחפלי
בלסון עמיד"ה דחפלי נק' עבוד"ה
כמד"א ולעבדו' ככל לצבס, איזו עבוד'
סבלנ' הוה אומר צ' חפלי. וכיון סחפלי
נק' עבוד'. ועבוד' ה'א צעמיד'. הנן
סדנר :

האף

הקפה חירגס הברג' דא'
כפסונו הוליל הג"ס. וגס סאין
פוחסין צא"ף :

חדיקה

לך. מחרגס קושטא אינגן
דינג. לא כודעו עקבותיו :

יגל

עפ"י מה דידוע שהס"י מכה'ג
ה' עולמו צג' קוין. קו סחקד
הוא ימין. קו סדין הוא צח"י שמאל. וקו
חמלע' הוא מדה ח"ה הוא ממולע. צין
סדין וסחקד. ומטה כלפי חקר והוא הנק'
מדה אמית' כידוע חסן אמית' ליעקב
ממילא כשמדה אמית' נומה כלפי חקר
הלכ' כדצרי ה'יכריע. והנה החל"ל הוא
צחמלע. והחמלע הוא אמית'. וזה שחירגס
על חלילה קושטא הנן סדנר :

ידוש

יש"ב בשער וכו' יש"ב כתיב
אוחו חיוס מ'יוהו לשופט עליהם

הנה

עפ"י פסונו פירושו הוא דהנה
יושב ושמע וסכנר. יושב ושמע
מחדס. חזל אינו ידוע - מהינן נרמז סכניסצ
לסופט :

ויש

לפרס. מדכתיב יש"ב בשער וכו'
כדכתיב שפטיים וסוטרים חסן לך
ככל שער"ך :

והנה

עוד צא סרמו. יש"ב חקר ו'
אוח סחיים דכיון סכניסצ האדס
לסופט ומוסל אוי לה לצנוט וכו'. ורצ
כד נפיק לדינא. אומר צרעות כפסי וכו'
ולרין מחד לרדקדק לרן עפ"י סחורי .

וען חיים ה'א וכו' :

והנה

לא צמקרה ה'א סכניסצ אוחו
חיוס לסופט. וגס למה מסמינעו
ז'אח סחורי' חזל סול לסחורדע ולהגלות
אסר הללחו ה"י צזכות ססמה דוד וכו'
ועלך סמסיח אסר ה"י עסון צקרצו כאמר
צו וספטו צלסן דל'ס וכאמר ידין עמך צלדק
וענייך במשפטי וכו' יספוט עכ"י עס וכו' :
ויאמר אל נא אחי תרעו מחרגמינן
בבעו בען אחי לא תבאישון
סנה חיצה נ"א מפס לסון נקסס. וגס
לסון עת"ה כע"ת וסיצה א"ל. מסמיד
לחיצה סרע"ו :

ואת

סחי צנחך הגמצאות מחרגמינן
דאישתכחא מהימנן עמך. ח צה
הגמצאות מיוסר. וקיבלו צדק ג"ס כתיב
סכא הגמצאות וכתיב סחס ומצאת' אס
לצנו נאמן וכו' וכלמד צג"ס ססיח כגד
מדה רחוי"ס. והוא רחוי"ס יכפר עון ולא
וכו' ח"ס סכחוצ וציד צ' צנחיו בחמלית
י"י עליו. סיינו מדה רחוי"ס. וכענין
סחירגס סמחרגס. ברחם י"י וכו' :

ויאמר

המלמ על נפשך. סנה סחירגס
חוי"ס על כפסך וסיקף צקמוך
סחירגס כמה פעמים אישתי"ב. הוא לסון
הצל"ה וכ"ה סרגומו צכ"מ צמקרה והוא
לחימא צכאן :

והנראה

לפרס דהנה סוקס' לו אוחו
המלמ על נפשך דלפי
מספט הלסון הל"ל א"ת נפשך. ע"כ פ"י
ע"ד ספירס"י ציסע"י. צפסוק צטרס יצא
חזל וכו' והמלימ"ה זכ"ר. פירס"י כל
י'ליח דצר צלוע קרוי המלמה וסנה צכאן
סדנר סצלוע סיינו כפס דוד סחי' צלוע.
ע"כ פ"י חוי"ס על כפסך :

ויאמר

[לומ] וכו' אל נא אדינ
מחרגמינן בבעו בען י"י
[סנה חיצה] נ"א סחירגס לסון בקשה
[ולסון] עתה. חזל [על חיצה] אל ססמיט
ולא

ולא תירגס כלל וסוף לחיטא צעני ולין
צדי כענ דבר המהייסב :

דברתי הפכי וכי אשר דברת .
תירגס דבעיתיה עליה .
דמנה חיצות אשר דברת מותרים. עיכ
פי דמכונה אשר דברת היינו לומר .
כי כענ ע"י מפילתך :

ועתה השב אשת האיש כי נביא
הוא. וידע שלא כנעת צה
לל פרעה לא הולך לזה כי עדיין לא
הי' ח"ל כהן. וכעת כנעני כהן. הנה
לכסן גם חנוכה חסודה. עיכ הולך לומר
כי נביא הוא וידע וכו' :

אבל לכאורי יקשה מה מהני לזה
נביאות הלא ר"ז צן הקלצ' חמר
המעין הזה לא זזה ידי מחך ידה ואעפ"כ
חסרה עליו. וי"ל דזה דוקא כענא דדבר
לפני צ"ד וליע עוד :

ואם אינך משיב דע וכו'. הולך
לזאת הסהרה כדי שלא יחמר
דברי חלומות לא מעלין וכו' :

מה עשית לנו ומה המאתי לך וכו'
כ"ל לפי דהאריך בלשון כזה מפני
שאמר לו המעשים מעשים לנו אינם
מהראוי להעשות. אפי' אם אכחנו היינו
חומרים לך לעשות לך איזה רעה. רק
כשיארע שהאדם עוש' לחצירו עונות ואח"כ
אותו החצר מעלם לו רעה חמה עונה
הנה ע"ז כח"צ מעלם רעה חמה עונה לא
חמוץ רעה וכו' והנה לפי"ז יתפרש דהק'
מה עשית לנו (איזה עונות, ואח"כ) ומה
המאתי לך (אחרי העונות שעשית) סגן :
מה עשית לנו (לשון רבים) ומה המאתי
לך (לשון יחיד) עפ"י ה"ל ג"כ להפליג
הענין, אם היית עושה עונות לכולנו, ואני
העתי אח"כ חמוץ לך :

מעשים אשר לא יעשו וכו' חרגונו
עונדן דלא כשרין לחיטענדה
פירושו הוא, אשר ליא יעשו, ר"ל הם

מענין ל"א היינו מענייני הלארץ שצחורה
ולפני עור ל"א חסן מכסול :

ידי כאשר דתעו וכו'. חרגונו והנה כד
מעו עממיא בחר עובדי ידיהון
ותי וכו'. לפי"ז העיקר חסר מן סמקרא
דמול"ל ויסי כאשר התעו הגוים אחר
מעשי ידיהם :

ומה שיש לי כעת לפרש צה לא כנעת
זה צחור' שנכחצ. שסיל חורה
הוי' תמימה לסודות כי הגוים חין להם
דינקות וחלק צמס חוי' צ"ה כדכתיב כי
חלק הוי' עמו וכתיב וחמס הדנקים בהוי'
וכו' :

והנה כפי סמוקובל עד דור הפלגה
היו כל השמות מעורבין ודיר
הפלגה. כחלקן. כשמות הקדש שחס לאילן
הקדש צפ"ע חס הוא חצרות' וכשמות
הגוים צפ"ע. חס הי' נבואה עב"ר קרא
לנבואת' כי צימו נפלגה הארץ :

ואפשר צעזור כן לא חכרו חלו
המציאות צחותיות חסורי (היינו
הגוים חסר וכו' ככ"ל) לסודות כי הגוים
חין להם חלק צחותיות חסורי רק צכו של
אברהם שמים רצוא כשמות ישראל חמה
דבוקים צחותיות חסורי. חלק הוי' עמו
חס דבוקים צחורה חוי' תמימה קוצ"ה
ואורייתא וישראל חד. ועיכ חיצות הגוים
וכו' חסרים מן חסורי להורות שחס חסרים
מן חסורי ואינם דבוקים צה ותחזקו צה
מה שחירגס ויסי קריצ י"י לדחלת' .
אשה ח"ל יראת הוי' ואין הזמן מקפיק
לסאריך צדבר המהייסב על הלצ :

פ' חיי

ידי חיי שרה. אפשר יס למה
ויהי"ן חיי שרה. סחיות של
שרה יס לה סויות עד סיום. וחדע ממעש'
דרי צחאס :

והיי

אל הנקר ראה אור ועמוד אש ולא נחנלי
לו הענין יום שנת בכסף מל"א. כסף
צמילואו כזה כ"ה סמ"ך פ"א צבי"א א"ש
וז"ש צכסף מלא יחנכה ל"י דייקא ל"י
ולא לו כי הוא יראה צהיפוך :

במדרש צהחמלם הפרש' ויהיו חיי
שרה וכו'. יודע י"י ימי

תמימים זו שרה שתי' חמימה צמעשים
וכו' ונחלתם לעולם תהי' שנה' ויהיו
חיי שרה מה לורך לומר שני חיי שרה
צאחרוני לומר לך שחצי' חיהן של לדיקים
לפני המקום. צעו"ז וצעו"צ. ע"ש :

דנה כפי הנדל' דרש שני חיי שרה.
ל"ל חיי שרה. הם בשני מקומות

צעו"ז וצעו"צ :

אבל מהראוי להחזו"ן מה הוא הנדל'
לומר חיהן של לדיקים צעו"ז
וצעו"צ. אש הנדל' השארת הנפש לחטוב
עו"צ הכה זה הוא כל עיקר אמונת החור'
להשארת הנפש. כי חיי העו"ז העה הנל
וריק. ואפילו רשעים י"ם להם השארת
הנפש ומקצלים עונשם. ואח"כ צאים לחיי
עו"צ. ומה הוא הורך להשאיענו זה צכאן
וגם מה הוא הנדל' לומר חצי' חיהן
של לדיקים וכו' מה שייך לומר צמעשים
של לדיקים כיון שהמה צילי צחירת. ועושין
מע"ט. הכה זה חצי' לפני הקנ"ה. אצל
חיידה' אינו מקור צידס. והמח' חיים הוא
מח' כרלכו :

ותפרש הדבר עפ"י מה שפירשנו
צפסוק ונחתי לך מהלכים

צין העומדים האלה. עפ"י מה שצטאר צגמי
סהקפיד ר"י על שלא אמרו צמועם מפיו.
ע"ש שאמר ופי' זמר צעיכס דבר
סנחפול דוד עליו. אגורה באהלך עולמי'
צשני עולמים. שיאמר צמועות עפ"י ופי'
ספחותיו דוצבות. וכבר נכתב אללכו
צארכה עמו הסענוג אל הנפטר כשפחותיו
דוצבות. ופירשתי הדבר עפ"י מ"ש היום
לעשותם

ויהיו דורסי רשומות אמרו כמעין ויהיו
היינו ל"ז. ה"י עיקר חיי שרה היינו מיום
סנוולד ילחק צנה. והנה ל"ז הוא מכן הב"ל
אשר נעס' על הארץ. חצין מן הנוסח
סונקסים לחיים צעשי' זכרינו לחיים
(בלמ"ד) חפץ בחיים (בבי"ת) צספר
החיים (בה"א) הוא מולא פי י"י אשר
[צו] יחי האדם והנה סס ס"ג צבי"א
מחיה. וכידוע מכוונת ולמה מחיה' את
כלס. והנה מוצא פי הוי'. היינו המילוי
לצד צבי' הב"ל :

ויבא אצרחס. לא פירש מתיכן צא
ופירש'י מנחר סצנע וצ" צלע

צזה כיון שהקושי' היא למה לא פירש :

ויק' דזה היא מחכמה החור'. באר
שבע ריו' למלכות שמ"ם מלכות

פה וחור' סצני' קריק' לה. והנה הלדיקים
מעלים מ"ג למלכות סמים צפטרס.
גדולים לדיקים וכו' והנה ה"י אצרחס
יוצב צנחר סצנע ה"י מחצו"ן צקצלה עול
מלכו"ת שמ"ם. והנה ראה אור גדול העלל'
סמ"כ והצין כי כפורה שרה :

וזה סרומה החור' ויצא אצרחס ולא
פירש צחור' סצכחצ מתיכן צא

לחורו סצא מוקום חרומה לחור' סצני' פ
בא"ר שבי'ע והסס הטוב יכפר :

בכס"ה מל"א יחנכה ל"י חרנומו
צכספא של"ים

היינו כשהכס"ה יס צו סיגים הכה למשל
כשמשקלו ליפרא חין הלימ"א סלס של כסף
רק כסלס ע"י סיגים. משא"כ כשהכסף
מזוקק. הכה הוא מלא וסלס :

ורמו צזה. סרול' ליהן לו דוקא כסף
מזוקק לחורו שהטמו"ן צמקום
החור הוא מזוקק צלי סיגים. וא"ל לעיכול
הצטר :

ויש לרמח בכס"ה מל"א. עפ"י מ"ש
צזה אשר עפרון לא ראה צמקום

החור רק חסכות ואפסלס ואצרחס כצין

גופו שפתחותיו דוצנות הנה עושה מעין
מלאכתו נקרא והנה כלי. הנה :

ומעתה הרי שלך לפנך. דברי המדרש
הכל' הוקש' לו אומרו ויהי'ו
חיי שרה מה שלא נכתב כן בדורות הקודמי'
לכל הנשים. וגם מה שכלל לומר אח"כ
שני חיי שרה. ע"כ הציג לדרוש הפסוק
יודע יי' ימי תמימים זו שרה שחית'
תמימה צמנשים (היינו שחית' מניירת גם
אחרים כמד"א וזה הנפש אשר פשו וכו')
ונחלחם לעולם תהי' שנאמר ויהיו חיי
שרה מה לורך לומר שני חיי שרה לומר
לך שחצי חייהן של נדיקים לפני המקום
צעות' ולעולם הצא (היינו גם לעוה"צ
חצי חייהן ששפתחותיהם דוצנות מן התור'
שלמרו צמי חייהן צעות' והוויין כחיים
ממש ומיחוסק להם שכן. וז"ש ויהיו חיי
שרה קנו הוי' איכות קנין גם אח"כ
לעוה"צ רק ללל שכן נכתב [ונתתי לך
מהלכים בין העומדים האלה] כיון שחית'
מניירת מאלא כל מה שסיגלו חגרים צכל
פעם צתור' ומלות הנה כאלו היא צחיים
הנה :

שם רע"ק הי' יושב ודורש. והלצור
מתמנע צקש לעוררן. אחר מה
רחה אסתר שתמלך על קב"ז מדינות
ללא הצא אסתר צה צחה של שרה שחית'
קב"ז שנה ותמלך על קב"ז מדינות. ע"כ:
והוא לפלא. מהו הקגולה צה המאמר
לעורר את הליצור. וגם למה הציג את
המעשה הזה צכאן וגם גוף הדורש היא
לתימא. מה רחה אסתר שתמלך וכו'
דמשמע כאלו הי' הדצר צצחירתה. והלא
השי' פעל כל זאת. וציתור אינו מוצן.
אומרו דלצעצור זה מלכה על קב"ז מדינות
על שחית' צה צחה של שרה שחית' קב"ז
שרים. וכי היא צלצר חית' צה צחה של
שרה והלא כל כפי ישראל צצחית' הן. וגם
מאי שייכות זה לזה :

ומה

לעשות'ם. ופירשו חז"ל היום לעשותם
ומחר לקבל שרים :

ורנה לפי' לימוד התור'. שהאדם
לומד צחיים צעות' כל מה
שמוסיף צלימודו. מוסיף צכ"פ שכו השמור
לו לעוה"צ וכשפער שצ אין כאן חיספת
שכן רק כל מה שסיגל צלימודו צחיתו
צחיים צגוף (הנם שהלדיקים לומדים ג"כ
חור' צג"ע. מזה הלימוד אינו מביע להם
מהן שכן. כי אדרצא זהו השכן. והנן) :
והנה צגמ' איפסק להלכ'. הזוג והענגל
עומאים (היינו שמקבלים עומא' כי
נק' כלי קיצול אעפ"י שאינו עשוי ללא
להציע קול. דכתיב כל דבר אשר יצא
צאש אפי' דיבור' יצא צאש) והנה אומרו
שם. אעפ"י שיעל הפנימי. עומא החילון
אעפ"י שצבר אינו משמיע קול. ואמר' העעם
שכן ראוי להקישו ע"ג כלי חרס עיי"ש
צצ"י כיון שראוי לעשות מלאכתו ע"י
דצר אחר תיקרי עוש' מעין מלאכתו
הראשון :

וא"כ כשפער האדם ושוצ הנוף אינו
ראוי לדצר צתור' ושוצ לא יתצ'
שכו צכל פעם ללל כשתלמידיו אומרים
שמועות מפיו הנה שפתחותיו דוצנות. איכ
הנה כמדצר ממש כיון שעות' מלאכתו ע"י
דצר אחר. וא"כ צכ"ז ועידן מיחוסק שכו
שכו לימוד התור' שלומד גם אחרי פעירתו
וע"ז נכתבו דוד ואמר חגורה צההלך
עולמים. וע"כ הקפיד ר"י מאד על שלא
אמרו שמועות מפיו :

וזה שהוצנח יהושע הכה"ג. ונתתי לך
מהלכים בין העומדים האלה. כי
לעוה"צ כצר נק' האדם עומ"ד שאינו הולך
ממדינ' למדינ'. משא"כ כשתלמידיו שהם
צחיים אומרים שמועות. והנה הם נק'
מהלכים הנה גם הוא הולך יקרא ע"י
אחרים. כיון שמוסיפין לו צכל פעם שכו
ע"י הלימוד של המהלכים צחיים צגוף וגם

ובזה פירשנו הפסוק הכל . ישובו יושבי בצל (יסונו נחשוני)

סיוענים צלל סוכה צלא דמהימנותא . סאז סיא חסוב' מאסז' מן אימא עילא' ס' ראסוכ' . ויחעלו הצעלי חסונות לסיוס צמדריג' יחיר' לסחסות מן סזדונות זכיוס ח"ס) יחיו דג'ן ויפסחו בגפ'ן (דסנה כל הפירות כסער מנסים חוסן מנרייתן סיריס סיא לגריעותס וסזדו צרכסס סראסורי ומצרכין עליסן סכצ מסא"כ דג'ן ויין מנסחים למעליחס ומחעלים צמנלס לקצוע צרכ' מיוחסד לעלמס. סמוליא. צמימ. צורל פס"ג. ח"ס יחיו דג'ן ויפסחו בגפ'ן) : והנה צעה חזנס צסעה ססורצן חער סמקוק. לאמות"ס (סיינו חסוב' עילא' חס סכנס) יסמרו (סכנס) אייה דג'ן ויין (ססיו סרגילות עד עסס סגס ססיו חועלין סנס ע"י סחסוב' סיו נעסיס בדג'ן ויין דססחני למעליוסל וסן סיוס כחקייס צעוס"ר וסנכי ססתר ססתר וכו') והנה לרנס זס כסחצ צחורי חלל ססס סראסוכ' . סיינו סרס . כסחצ צחורי עכין סכוכ' סיינו קב"ץ עכין דג'ן ויין לסורות על הכל דע"י סחסוב' אימא עילא' . מנסחים למעליוסל ככו דג'ן ויין :

והנה ספועל יסועוס צקרב ססרן, סנס צימי ססתר"ר סנק' כן ע"ס וסככי ססתר ססתר וכו' , סנס סמגיד מרססית חסריית פעל ועסס חער ססתר"ר סמלוק על קב"ץ מדיכות לסורות על סכל סע"י ססונתס יססחו למעליוסל :

ועוד חקדים לך סל דסמרו חז"ל צסעה שסחכ"ס יוש"ב ודור"ש סקנ"ס מכסר לעווכותיס סל ישראל, וכצד כסצו סנעס צוס דסנס ד' חלקי ססורי סס סרר"ס "פסעו צעסי" דסח צילרי" ידרוס צצריסל וכו' וכצד ידעס כי אימא עילסל (סיינו חסוב' עילא') מוקננצ צצריא' , וגס כצד ידעס חער עולס סצריא' נק' עולס סכסל

ומה סכ"ל צוס דסנס צמנלס כסחצ מוקודס. ויכחוב מרדכי וכו' אל כל מדינות המלך ולא נאמר מכן ומפקד המדינו'. וסח"כ חלל וסכסיו ססתר"ר המלכס וכו' כסחצ אל שבע ועשריס וססל מדינח וכו' . מנסע ססססר דקדקס צמכין המדיכות ססיל מולכס עליסן צגזירס סיולר ולא צמקרס סיל רק לרנס על עכין ככצד. ודוא :

דהנה סמקוק חער צמנלס קינות לאמותס יסמרו אי' דג'ן ויין והנס ח"ל לפרס כפסוטו דסנס כסיו בהחעספס כחלל וכו' בהשסחך נפסס וספי' מ"ס לז ה"י לסס וסיד' סרעצ וסלמל סמקוכן יצקס יין דייקא :

אך סיל לדעתי עפי' חער פירסנו צפי' סחסוב' כצולס סוסע יסובו יושבי בצלו יחיו דג'ן ויפסחו בגפ'ן . ולריך צילור. ופירסנו דצד עפי' מ"ס כצוד מחי' קדוס י"י מכיוצ גסון ישראל וקרוסו מסו' לוי יצחק זלוק"ל סלצד"ק צלרדעסוב על סל דרסו חז"ל צפסוק ולקחתם לבס ביוס דרסשון . רסשון לחסצון עונות : הנה דיוצ צקדסו. דסנס רעו חז"ל סמימרות חסרדי גדולס חסוב' סזדונות נעסיס לו כסגנות. וסמרו ג"כ זדונות נעסיס לו ככיות וסחל לסו כלן צעוסס חסוב' מאסז' וכסן מירל' :

והנה צעסי"ח מפכי פסד דיון עושין ישראל חסוב' מירל' וזדונות נעסיס לסס כסגנות (וסנס חין ססונג לריך כפרס) וסנס חס"כ צצול ימי ססג (ויסרלל יסצין חסות ללל דססימכותל. וסמל עיללס סוכת סלס פריסס גרפסל. סיל חסוב' עילל') סנס ישראל ססונתס חז סיל מאסז' . ממילל זדונות נעסיס לסס ככיות ע"כ סיוס ססול רסשון לחסצון עונות . סמססצין סעונות חסח לחסח למלוא חסצון כנס זכיות יחיו נעסיס מוס . ע"כ דצרי קדסו :

מכין סגול' ואכני הסתר אסתר' וסנה
 לוח' אסתר לעורר את ישראל צחצוח'
 עילא'. וכפי הנראה ע"כ לוח' ללוח ג' ימים
 לעורר מתחיל לעילא' היינו עד צחצוח' לנח
 ה' ראשון' וכן גם הכבוד. וסנה אסתר
 למעלותה וכל פחד יהודים על כל האומות
 והצני' אסתר ע"כ נאמר אלל האם
 הראשון' מכין סנות' צחור' וסם קב"ן
 להורות על מ"ע הכניא יחיו דג"ן ויפרחו
 בגפ"ן דע"י התשוב' אימא עילא' יסחבו
 למעלותה כעין דג"ן י"ן :

וזהו סקיים הכתוב שני' חיי סנה .
 מכין חיי סנה מורים על השינוי
 לעוז'. הנעם' ע"י אומא עילא' היא תשוב'
 מאחז' והצני' אסתר אשר המגיד מראשית
 אחרית קיצ לצעור זה סתנא אסת"ר
 ותמלך על קב"ן מדינות. צכדי לעורר אותה
 על המפקד הלזה וסני לעזר לישראל צע
 הסתר פנים לעוררן צחצוח' עילא' ויסחבי
 למעלותה :

וע"כ רע"ק הדור"ש ככ"ל ורמ' סתנא
 מחנאמין ציקס לעוררן צחצוח'
 ככ"ל אחר, מה רחם אסתר וכו' דע"כ
 מדכתיב אלל ותכחצו אסתר מכין מדינות
 ע"כ רחם' אסתר צום חיות כוונ'. אלל
 אחר הקצ"ה סתנא אסתר צת צתה על סנה
 סתני' הדצר מסי חיי סנה. כום גדול
 כח התשוב' אפי' צעת הזעם והסתר פנים
 יסחבו למעלותה, כ"ן דג"ן י"ן סנן הדצר
 ס"עצ. צרוך המגיד מראשית אחרית :

ותתבונן צה גם אלל יוסף כאשר
 אסתני למעלותה ע"י
 הוספת אות ה' עדות ביהוס"ף סנו צלחה
 על אמ"ל סנה סית' הקיצ' ע"י חלום סתנא
 וסר האופים אשר חלמו חלום סתנא מענין
 דג"ן י"ן וא"ס יתנצר צעקומו :

סיום השפמות תמצא בסוף הספר

סכסא (כאשר ידעת מק"ש וצרכות' סהם
 ציסי' כי היא תפילה הצריח') ע"כ אחר
 כסתחכס יוש"ב (צנח' עולם סכסא)
 ודרי"ט (דרי"ט צצריח' רחמן מקננה אומא
 עילא'. תסוי' חזי) הקצ"ה מכפר
 לעונותיה' על ישראל :

ומעתה קא רוחא לן דצרי המדרש (צא
 ג"כ לצאר למה מצאר צחור'
 אלל סנה דווקא מכין סנות' וגם אומא
 לטון וידיו חיי וכו' ואח"כ כפל [ואמר]
 סני חיי סנה. סנה לצאר זה ספר המעס'
 ר"ע ה' יוש"ב ודור"ש (והנה חזי הקצ"ה
 מכפר לעונותיה' על ישראל כי מאיר
 עליה' צח' תשוב' עילא' וככ"ל) וסיו סלצור
 מחנאמין (וה' סמן סלל סתעוררו צחצוח'
 ולל קצלו סתנא סתשוב' כי סתשוב' היא
 כעין עזר יסיים מחנאמין): והנה ציקס
 רע"ק לעוררן (צמעלל סתשוב') אחר מה
 דחת' אסתר סתמלך על קב"ן מדינות
 (ר"ל דסרי אלל ויסחבו מרדכי לל נאמר
 מכין מדינות רק סתם אלל כל מדינות
 סמלך. ואלל ותכחצו אסתר נאמר מכין
 ומפקד המדינות. ע"כ לעזר אשר אסתר
 רחם' צום חיות כוונ'. והכוונ' סתמלך ומפקד
 היא קיצה אסת ססי לרמו חזי' דצר כסתר
 וסצני' הדצר. דסנה צכל סחרי סתעלות
 לל נכתב מכין סנותיה' צחור'. רק אלל
 הא"ם הראשון' וכמו מכין סנות' קב"ן
 מכין דג"ן י"ן. להורות ולרמו לכו אשר ע"י
 סתשוב' עילא' צח' תשוב' מאחז'. ס'
 ראשון'. אימ"א עילא'. יסחבי סתנא
 למעלותה וכעסים זדונות כזכיות ויסיו
 כעין דג"ן י"ן אשר ע"י סתני' וצצריהן.
 אדרבא יסחבו למעלותה וקונים צרכ' לעלמן
 וכע"ס סתניא יסונו וכו' יחיו דג"ן ויפרחו
 בגפ"ן :

וזהו צני' אסתר נחמיינו סוכאיהם
 על ישראל. וסיו צנח' סתנא
 פנים. כענין סתנא ז"ל אסתר וכן סתנא

ויהי בימי אחשורוש. לא אחר קדם
צטננה שלם לאחשורוש מלך פרס
עשה מעשה כעין שהתחיל ס' דכ"ח. ואמר
יהי צימא לאחשורוש. מעשה שהי' איהו הוי'
חדשה צימיו. ע"ז פתחו חז"ל בתלמודא
דיין פתיחותיהם מה הי'הם ההוי' חדשה.
וכולם כדרכים אללינו צחידושינו:

הוא אחשורוש. פירש"י עפ"י דברי
חז"ל הוא ברשעו וכו'. דבאיה
קשה מה הנרלה הוא לאחשורוש. דמעשה
צמודיע לנו לקימן דע"ז דעו מי הוא.
ואמחנו לא דעו. כי אינו מפורסם לנו
צמקרא קודם זאת המעשה. ע"כ פירשו.
דסיק הוא [צדענו] מחמילתו ועד קופו.
דאפילו אח"כ כעלוה לחלות את המן ולוה
להפוך את האגרות אשר יסלטו היהודים
וכו' [ג"כ] הי' צע"כ. כי הי' רשע וסוכא
מחלט לישראל. ואעפ"כ המקצצ קיצות
הכריחו לעשות כל זאת. הנה זה [להגדיל]
כח הנס. ראו כל אפסי ארץ את יסועה
אלקינו:

ויהנה דרשתם ז"ל הוא צדענו וכו'
אין צו רוח צמקרא. כראה
[לפרש] ע"ד שאמרנו צפסקו [ויאמר קין]
אל הבל אחיו. ולא פירש מה אמר.
ודרשו צו שאמר. לית דין ולית דיין ולית
עלם אחרן:

[ויהנה] מה צלע לנו [בדרשתם הרי
הקושיא צמקומה] עומדת
מפני מה לא נאמר צחורה מה אמר. אצל
החירון הוא. דרז"ל הכי פירשו לנו [מדלל
פורס צחורה] ונה אמר על כרחך הכוונה
שאמר דברים כאלה שאינם נשאים לאחמר
צחורה. מעיקר יסודי החורה [כי יס'] דין
ויס דיין. והוא מעניש ומשכיר צזה וצנא.
וחי' צהעלות על לצ. צאופן אחר חי'.
הנה אין מלוה ואין מלוה [על החורה] וזה
מחכמת החור' שאמר"י ויאמר קין אל הצל
אחיו. ולא פירשה לנו מה אמר. הוא שאמר

דברים אשר לא [ראוי] לאחמר צחורה.
היינו שאמר לית דין ולית דיין ולית עלם
אחרן:

ויהי שפירשו ג"כ צנאן. ואמרו הוא
לאחשורוש. אי אפשר [לומר הוא]
לאחשורוש המולך וכו' שנתן לנו קימן הוא
לאחשורוש המולך וכו' דאין זה לנו לקימן
וכמע"ל. ע"כ הוא לאחשורוש [הוא ענין
צפיע] והמולך הוא ענין צפיע. וא"כ הוא
לאחשורוש הוא צנא גזרה שלא פירש. ע"כ
ל"ל, הוא לאחשורוש. שלא כיחטו [מעשיו]
להיכתב צספר. כי הוא צדענו מתחילתו.
שהי' קוצר לית דין ולית דיין. וכל אשר
יספון יעשה צעוה"ז. וע"ד סופיו [הנס]
צדיע סקופו לצות. הנה לא האמין צעולס
אחרון. רק מות האדם כמות הצהמה:
ויהנה אלו הדברים עגדילים הנס [כי]
אדם כזה אשר שום מורא לא
יעלה על ראשו והי' סוכא מוחלט לישראל
ואעפ"כ הס"י הכריחו וסיכל עלחו:

המלך עיין צרש"י עפ"י דברי חז"ל
שנולך מעלמו. והנה מה הלורך
להשמיענו זאת צמגילת הנס. אצל דעו.
דהנה רכצ"י פתח לה פתחא להאי פרשתא
מהבא צקוס עלינו אדם ולא מלך זה המן.
ומה הנרלה ומה סגדלת הנס צזה:

ויהנה [מצואר] אללינו צמ"א צחריכות.
שכל צחי' מל"ך יס צו כיטן
מצחי' מלכות צמים, צקוד ומלכותו צכל
מעלה. והנס צירלה לעשות כגוצה אפו
וכרוס לצצו. נופל עליו לפעמים פחד
מצחי' מורא מלכות צמים, ע"כ כסישראל
צכי מלכים, יחעוררו צחפילתם לצכינת
עוהינו אס הצנים. אפילו לא יחי' צידם
כ"כ. הנה אוחו הכולן הטעון צמלכותא
חייצתא מחפעל ועושה צו רושם [יראה]
וכופל עליו פחד. מצחי' מלכות צמים:
(ושמעתי) מכצוד אדמ"ו מויה יע"ל
זלוק"ל צע"כ דגרנשיי
ססול

הסחכמו עלינו. הם האחרון הסביר
(והללו הס"י) כי הוא קם עלינו בצח"י
רו"י [שמואל] ממוצע ומכריע בין אש ומים
וא"כ צו כל אלויות אב"ש. ושללו
הס"י מידו :

יש צפוק הראשון הזה ג"ז אחוץ מכן
אל הוי"ה שמות הסקד והרחמים,
מתזון בכתבי הארז"ל, הן חרש אשור
וחכמי, היו יונקים מן סמרי הדינים פ"ר
דמלכ"ך, הן מן אלויות מ"ן, וחרש מן
אות צ' וחכמי [מלויות פ"ך] ונקשו
בחוקק הדינים הללו לאחד ח"ו וכו' :

והנה הס"ג הללו כשמתחלקים ביום
יגיע לכל אחד מקפד ג"ז וה"ס
[זמנה פעמים ג"ז שצויה] כועס כידוע:
והנה כתיב אל הויה ויאר לנו שס"י
ממשיך לכל ג"ז אות א' מן
פ"א עליון [ואז נעשה] מקל ג"ז ג' אל
הויה. שמות הסקד והרחמים, והו' אל
הויה ויאר לנו. כמלא נעשה מן פ"ר
פ"ה [כידוע], ומתזון בכוונת ע"ן
קריאת הימים האלה פורים ע"ש הפור :
ומעתה תזין אשר הפקוק הראשון
[שמגילה האחרת] צדוק
יש זה ג"ז אחוץ מכן אל הוי"ה. צדוק
הפועל יסועות :

בימים הה"ם, לניכין לרעה מה צעי
באומרו, צינים סהם, ידוע
מה שאמר מן הארז"ל שצגלות הנה ה"
הז"ל בצח"י ש"כ כצ"כ, דהיינו רק
בצח"י ו"ק. לא צדמח ראש צמחין :
והנה צהגיע זמן צבין צ"ה ש"י
התעוררות [לשיעור] קומה הקודם.
והנה ה"י עלת המן לאחשורש. להחמיא
את ישראל בצעודתו של אותו רשע,
צבדי שישאר [הז"ל בצח"י] ש"כ, ולא
יבנה צימ"ק. וכבר [ידעת] כי הקלוות
נק' ימ"ם :

ועוד מקדים לך מ"ש סתום צחילת
מק"ר"ה [א"י צ"ה כ"א צחילת
מק"ר

סמוך צח"י מלכות [דקט"ה] מלשון ריש
גרותג"א, עוד ופנה סנפל עליו פחד מן
צ"י מלכים) משח"כ צקוס אדם ולא מלך.
הנה זה א"י מופעל [מצח"י] מלכות
סמ"ס. ומן הצנים צ"י מלכים ולר"ך זכות
רצ להכלל והדברים ארוכים אלליו:

המלך נמסר חסר ו' אות חיים כידוע.
דהנה אמרו צמרח כשמומות
העולם יועלן על סוכאי ישראל לאדם
חיון [חוששים סיקר] להם מלכותא קטיעהח.
ואין זה כבוד למלכות לאחד אומה. כי
העלך מחוייב להעמיד צמספס להחיות עמו
[כי] צאור פני מלך חיים. הנה חוששים
לכבודם. וחופר עלהם צזה, הנה כתיב
צכלן העלך, חסר ו' אות החיים. כ"כ
ה"י סוכא מוחלט לישראל, שלא ה"י חס
לכבודו, סיקראו לו מלכותא קטיעהח.
היינו מחסרת החיים. ומחל על כבודו
צבדי [לצנע] מעשהו. ואעפ"כ הס"י הפיר
עלחו. הנה מגדיל חפארה הסם :

המלך מהד"ו ועד כו"ש. חפס
לסיען דוקא אלו הצ' מדינות
וצפרט לע"ד. הד"ו וכו"ש סמוכים זה
לזה. רק שחורה לנו כמו [שמלך] על
הד"ו וכו"ש. כן מלך וכו'. והוא לפלא
למה חפס דוקא אלו הצ'. וכראה לרמז.
עפ"י מה דר' פנחס פתח לה [פיהחח]
לשאי פרשחח מהכח, צאנו צאש וצמים
ותוליאנו לר"י צאנו באש ציני כ"כ.
ובמים ציני פרעה, ותוליאנו לר"י ציני
[אחשורש] והדברים כדשים אלליו צארוכה.
והנה צ"י יל"ה, שלש אמות אב"ש (מן
אלף צ"ה) חוס כצ"ה מאש קור כצ"ה
[ממ"ס] ור"י מרוח ועי"ש, רוח ור"י מן
אות א', חוס ואש מן אות ש', קור ומים
מן אות מ'. והנה זה הוא כלל יסודי
[העולם] הס"י הללו מאש ומים, וסן
היום הסחכמו אחשורש והמן בצח"י ר"י
והללו הס"י, לרמז זה מרמז לסימן מלכותו
[הד"ו כו"ש] ג"י אב"ש צכל עינים

ומ' ז"ק המלצתו]. ארבעת ראשי שנים ה'ם
 ח'ת דוכתא דתני ה'ם, וח'ת דוכתא דלח
 חני ה'ם כגון ארבעה אבות ח'קין ולא
 חנא הם [וארבעת ראשי שנים] קחני
 הם [וארבעה חזיון צספר ע"ע] ודרש לחו
 כעין חומר, ואמר דסתחא דווקחא סוף.
 צכל דבר שליח להיות לו [קיום חנא
 הם] כגון ד' ראשי שנים הם, עש"כ
 ד' אבות ח'קין, ח"ל לחת לחס קיום לח
 חנא הם:

ולפיז מחזוק צכאן ציעים הה'ם
 עסגניע זמן ועונה של הימים
 דתינו הקלוות עי"ה לחס הוי וקיום
 צשיעור קועה צקנלת העוחין דגדלות
 [ציצנה] ציהמ"ק, חז הוה מה דהוה צעלה
 הען הנחם, מענין עכסו ומקעודה. כאשר
 יסופר, ועי"ז נחתיצו סוכליהם של ישראל
 [וכנזר] סגזירה עשו ישראל חסונה וכנה
 ציהמ"ק, והופר עלה הרשעים ואין חכמה
 ואין חסונה, וקיים מאמרו סוכן [עד כפ']
 מלחא לצכל צצעים סנה אפקוד אחכס.
ורפי ח"ל מה מחוק לחי. מאמרים
 ז"ל שדרשו בשבת המלך
 אחשורש, דרשו בשב"ת לאחר
 שנתיישב"ה דעמו עסגז מנין [הה'ם]
 חוור סוז ודאי ח'ו לח י"ה תקומה
 לסוכליהם של ישראל:

על כסא מלכותו. המנחה ע"י חזיו
 צסס המדרש. מלכתיו כחצי קרי
 צ"י מלאכתיו:

הנה צכל הספרים כחצי מלכותיו
 מלח ואפשר לפרש כוונה המדרש.
 לדרוש מלאכתיו, דרך דרש מדלח כחצי
 ממלכתיו כחצי צחורה וה" כסנחו על
 כסא [ממלכתיו], ודרש לה לסון מלאכי
 על מלאכת הכסא אשר עשה מעין דוגמא
 של שלמה:

והתרגום כחצי דרש לה מן חיצות
 [אשיר] בשושין הבירה

דכחצ דעבדיו ל"י ארדיכילין בישושן
 בירנתא:

והנה מערחו לחחזוק עחי כפחא לן
 חוה עעשה כסא [לעלמי]
 דוגמא כסא שלמה:

ונראה עפ"י סדצרים ח"ל. דהנה
 צשלמה כסנכנה ציהמ"ק,
 כסלס צקציעות עיעור קועה הקדושה,
 כחצי צ"י צשלמה וישב שלמה על כסא
 י"י, וכספסה עיעור קועה ססע"ח:

והן חיום סקיצו הימים לצנין צית שני
 חנה זחא חיהם עלחם להכסיל
 חת ישראל צקעודה, וחחשורס חנה חסצווח
 וחסצ אשר סוז ח'ו ח'ן חקנה, חנה גס
 חוה רחא לעסות צחופן חס להצדיל ועסה
 כסא לעלמו מעין דוגמא וכו', צכדי לצניה
 [קיומה] כח המרכזה העומחא וחח"כ עסה
 חקעודה להכסיל והפועל יסועות סיכל
 עלחם, ועלה י"י לעולם העמוד:

יש צפסיק חזה י"א חיצות, לרנח
 מע"ל סרלה להגציר כח המרכז'
 עומחא:

והנה צקדושה עשר ולא חשע עשר
 ולא [י"א] חצל צקע"ח, חיה
 י"א צקוד י"א סמומי חקערה:

וכבר ידעח כל המוסף גורע, והוה
 ענין אשר חש"י [הפיר] עלחם,
 ונחלה חמן עס עשרה צכיו י"א, והכניע
 חש"י כח המרכזה עומחא לפני ישראל,
 ע"כ צעיק למיכחצ אי"ש [וחת] עשרה
 הצנים ב"א סורות חריח על גצי חריח,
 שלח יח"י חקיומה למפלחן:

יש צפסוק חזה מ"ז חחון כומין
 חחיצות עיסכס צחורה צפרשת
 זכור חת אשר עשה לך עמלק ויש צזה
 סוד וירחא וכו':

חיל פריס ומד"י, עסה חקעודה לפרס
 ומד"י, כצר ידעח סהס חרין זרועות
 דסע"ח ורלה להגציר כל כח חקע"ח כח"ש
 ודרעוטי

[בגבול] פּרִיִּת, וגם תִּצּוֹת מִכֵּן פּרִיִּת :
וְנֹאמַר זֶה בְּנֻחַת יִשְׁעִי עַל כּוֹרֶס.
 וְנִחַתִּי לָךְ אֲוִלּוֹת סֶפֶד וּמַטְמוּנִי
 מִסְתָּרִים לְמַעַן יִי הַקּוֹרֵא צִמְעָא חֲלָקִי
 יִשְׂרָאֵל :

הִנֵּה מַעֲמִיעֵנוּ בְּזֹאת הַמַּגִּילָה, אֲשֶׁר
 הִסְיִי כֵּהן לְכוֹרֶס מַעֲמֻזְכוּת עֶסֶר
 בְּכַדִּי סִידֵּעַ [סִיִּי] נָקִי חֲלָקִי יִשְׂרָאֵל,
 וְהִנֵּה סִרְסַע הַזֶּה בְּזֹאת הַחֲלֻלּוֹת לִידֵּי כַּהֲנֻתָּה
 בָּהֶם, וְחִסָּד מַחֲסֻבֹת עַל יִשְׂרָאֵל עִם קוֹרֶס
 [וְהַפִּיר יִי] אֵת מַעֲשֵׂיו, וְבֹא הַסֵּטֶן וְרִיקָד
 צִיָּהֶם :

שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם, מִן הַלִּדְךָ
 לְהַצִּין, לִי יְהִי מַעֲשֵׂה סִיִּי
 כִּדְ הִי, מִה הַכִּלָּה לְהַעֲמִיעֵנוּ בְּזֹאת צִמְגִילָה:
אֲבֵל כִּל דַּהֲכָה הַקְטָרוֹג [הִי עַל]
 סִהַסְתָּחוֹ לָלֶס :

וְהִנֵּה אֲמַרְוּ בְּגִמְרָא וְכִי מֵשָׁא פְּנִים
 יֵם צְדָכָה, אֲמַרְוּ עִיז, הֵם לֹא
 עָסוּ אֵלָּא לְפָנִים וְכִי הִנֵּה צִסְעוּדָתוֹ עַל
 אוֹתוֹ רָסַע סָכַל מַגְמָחוֹ הִי לְקַטְרָג בְּזֹאת עַל
 יִשְׂרָאֵל וּלְהַזְכִּיר עוֹסֶם, בְּכַדִּי סִיִּשְׁאָרוֹ חִיֹּו וְכִי
 הִנֵּה הַמַּגִּיד מֵרָאשֵׁי אַחֲרֵי פַעַל וְעַסָּה וְהַכִּסִּים
 צִלְצֹו לַעֲשׂוֹת יְיִי סְעוּדָתוֹ מִכֵּן פְּנִיִּים,
 וְנִזְכָּר לְפָנֵי הַצִּיד עַל מַעֲלָה, הֵם לֹא עָסוּ
 אֵלָּא לְפָנִיִּים [וְהִנֵּה] רִחִיתִי דְּצַדִּיק הַרֵב
 מַהֲרִים חֲלָגִיז, שְׁעִיכְ כַּהֲנֹו לְהַתְחַפֵּס צִיִּי
 הַפּוֹרִים וּלְסַטֹּת הַפְּנִיִּים, עִיד הֵם לֹא עָסוּ
 אֵלָּא לְפָנִיִּים [וְהַצִּין עִי] דְּצַרִּיֹו הַכִּיל
 סְעִיכְ כַּהֲנֹו לַעֲשׂוֹת כֵּן צִסְעַת הַסְעוּדָה,
 וְדִי בְּזֹאת :

וְיֵשׁ לְרַעַז דְּלַצְבֹּר זֶה שְׁמוֹנִיִּים מֵלֹא
 לְהוֹדוֹת לְשׁוֹן [מִלּוֹי] הַמִּכֵּן וְהַמְּפַקֵּד,
 הִי מֵאֵת הַיּוֹלֵךְ כֹּל סִיִּי חֹכֵר לְיִשְׂרָאֵל
 לְעוֹצֵה אוֹתוֹ הַמִּכֵּן :

וּבַמְדוּאֵת הַיָּמִים הָאֵלֶּה, לְפִי
 דְּצַרִּיֹו הַכִּיל יִחְכֵּן סְפִיר
 דַּהֲכָה בְּזִי יָמִים הִלְלוּ הַחֲחֻרִים עִסָּה
 מַעֲשֵׂה לְהִתְהוֹדִים אֲשֶׁר בְּסוֹסֶן, כְּדַצְרִי
 הַמַּהֲרָגֶם, וְעֵלָּה הִסְיִי הִתָּה כְּסִיָּה סָלָא
 הַמִּכֵּן

וְדַעֲוִי דִי כֶּסֶף, סְפַתֵּר דְּכִיֹּאל הַחֲלוֹם עַל
 כַּח מַלְכוּת מְדִי וּפָרֶם. סָהֶם בְּסוֹד הַזְרוּעוֹת
 [דְּסִיִּי] וְעַסָּה לְהַגְזִיר [כַּח] הַסְנִיָּה,
 וְאַעֲפִיכְ הִסְיִי צִלְצֹו עַלְתָּם וְצִלְצֹו אֵת
 מַעֲשֵׂיהֶם בַּהֲרִיגָה וְסִיִּי וְאִין צִי יָדִים
 מוֹכִיחוֹת כֻּלּוֹם :

הַפִּרְתָּמִי הַפִּרְשִׁי סְלִטוּכִים צִלְסוֹן
 פֶּרֶם. אֲפַסְרָ לְמַד עִיִּי
 מִיֵּם לָךְ לְקַמֵּן חִיָּה, עֶסֶר עַל מֶלֶךְ פֶּרֶם
 עַל כִּי כוֹרֶס מֵלֶךְ [הַרְבֵּה] זֶהֱ אֵלָּל כַּהֲר
 פֶּרֶם שִׁשָּׁה מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים תִּצּוֹת מַלְיָחוֹת
 זֶסֶר וְאַצְרִים עוֹבוֹת מִכֵּן פּרִיִּת [וְכַמֹּו
 סְתִידָגֶם] הַמַּהֲרָגֶם לְקַמֵּן, לְזַכֵּר זֶה נִקְרָאוֹ
 כֹּל הַסְרִים הַסְלִטוּכִים הַעֲשִׂירִים פִּרְתָּמִיִּים
 לְסוֹן פּרִיִּת, וְכַחֲצוֹ הַתִּצּוֹת הַזֹּאת צִלְסוֹן
 [פֶּרֶם כִּי לְסוֹן] כֹּל עִם וְעִם, הוּא כַּח
 סִר סִלָּהֶם, הִנֵּה הַרְבֵּה כְּסִיָּה אֲוַעָה הִי
 בְּמַעֲלָה לְסוֹתָה מוֹכֹזֵד צַעוֹלֶם, הִנֵּה קִרְאֵם
 לְסִרִּים צִלְסוֹס [פִּרְתָּמִיִּים] לְהוֹדוֹת סִיִּי
 מַלְכוּת פֶּרֶם אֵן בַּחֲכָלִית הַגְּדֻלָּה צַעוֹלֶם
 עַד סִקְרָאוֹ לְכֹל אֶדֶם חֲסוֹב צִלְסוֹן סִקְרָאִים
 הַפִּרְשִׁים פִּרְתָּמִיִּים :

וְיֵשׁ לְפֶרֶם סִקְרָאוֹ צִלְסוֹן פֶּרֶם לְסִרִּים
 פִּרְתָּמִיִּים עִיד סִקְרָא בַּחֲזוֹר הַכֹּהֵר
 הַגְּדוֹל עִיִּם סִהוֹא מַחֲזוֹר [לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
 עִיכ קִרְאוֹ] הַפִּרְשִׁים לְכָל עִי סִמַּחֲזוֹר לְהֵם
 פִּרְתָּמִיִּי, מִלְסוֹן פּרִיִּת כִּי הִי הַפִּרְשִׁים
 אֵן בַּחֲכָלִית הַמַּעֲלָה וְהַגְּדֻלָּה:

בְּהִרְאָתוֹ חֲסֵר וִי אוֹת חִיִּים, כִּי
 עִיִּי הַרְבֵּה סוֹלֵט עִין הַרֵע
 וְאַמַּרְוּ לִיט, בְּעִין הַרֵע :

אֵת עֶשֶׂר וְכִי וְאֵת יִקְרָ תַּפְאֲרַת
 וְכִי, בְּתַרְגוֹם אַחֲוִי לְהוֹן יִת
 עַתִּירִי דִי יִסְתָּאֵר צִידִי מִן כּוֹרֶס מַדְלָה
 וְאִין כּוֹרֶס אֲסַכָּה הַסוֹא עַתִּירִי צִלְדָּאוֹתִי
 דְּצִלְ הַפֶּר בַּסְפֵּר פִּרְתָּ וְאַסְכָּה חֲמֵן שִׁית
 מֵאֵה וְחַמֵּן, אֲחַמִּיחִין דְּנַחֲשָׁא מִלִּין דַּהֲצ
 עַז יוֹסִרִין וְצִרְלִין וְסִכְלִכִין וְכַסְהוֹא עַתִּירִי
 וְכִי, כַּרְהֵה דְּרַעַס תַּפְאֲרִית. אוֹתִיוֹת אִת
 פּרִיִּת, וְדַעַס צִסְתִּים, הִיִּינוּ סִמַּחֲלָא הַחֲלֻלּוֹת

הזמין ליחודים עד מלאת ק"פ יום [שנפסק
אז] צצ"ד של מעלה הס' לא עשו חלל
לפני"ם. דאלו ח"ו היו נהנים מעבודתו
של אותו רשע. קודם שנפסק בן צצ"ד
של מעלה, ה"י כלצר ח"ו חטא על חטא.
ע"כ ובמלוא"ת מלא וי' אות חיים. שעי'
מילוי הימים הללו וע"י אותו הזכירה
כיללו מנות לחיים :

עשה המל"ך. קחם. שמאח הש"י
היחה נקיצה שנדחית הסעודה
הזאת עד מלאת כח"ל :

בחצר גנת ביתן המלך. מה
צלע שהשיענו זאת צמגלה :
וג'ל דהנה המחרגס כתב ברם מרדכי
צדיקיא וסיעתי לא הוו תמן.

וכרח שערומו זה במקרה בחלר גינה
ציתן המלך. גנה ציתן המלך. נקראים
חצורה הלדיקים. כדכתיב כרם י"י
לצאות צית ישראל. וערומו בחלר. גנה
ציתן המלך. היינו הכרם של המלך מלכי
המלכים היינו חצרת הלדיקים [ה"י] בחלר
ולא רלו להיות פנימה ליהנות מן הסעודה:
חור וכו' צפרמיות הפסוק. אין פנאי
לדרוש מה הכוונה להשיענו זאת
צמגילה ובכללות כאשר : דהיחה נחשבת
הלר שיחנו מעבודתו. צתענוגי י"ג גוויס
כי י"ג מינים נזכרים בפסוק. נכדי שעי'
לא יספיע עליהם י"ג מדות שג רחמים ,
[אשר] הם צהנמחה לנו. צהזכיר ישראל
אח המדות הללו אינם חזרות ריקס :

תרגום ראשון

ומתחלקים לכל האופנים. כ"ל דרש ר"ח
ויהי "בימי" "אחשורוש" הוא אחשורוש
המלך "מסדו" ר"ח "ושתי" "בח" "אוי"ל
"מרוך" היא היססה אותו :
שם ועל דלא שבקת למיבני ית
בית מיקדשא איתגור עלה
לאיתקמלא ערמילתא ואוף איהו על
דציית לעימא איתקצרא יומהדי ואתמליג
מלכותי :

הנה שוב דרש ויה"י בימי אחשורוש.
כ"ל וי' ה"י לימ"י אחשורוש .
שנחלקו ימיו. הוא אחשורוש המלך וכו'
שוב דרש הו"א אחשורוש. דמשמע הוא
הידוע. וגם אומרו. המולך. ולעם לא
אמר אשר מלך (המולך) משמע צהווס .
מולך עוד) לזם דרשו וי' ה"י בימי
אחשורוש. שנחלקו ימיו :

ואמר ה"א אחשורוש. הוא למעט.
הוא דוקא ה"י לו העונס הזה
לאפוקי היא צעלה העלה. ה"א ה"י' לה
עונס אחר. ונצטיל בן אחר המולך לשון
המלכה

והיה ביומי אחשורוש הוא אחשורוש
דביומהו במילת עבודת וכו':
בא לחרץ. אומרו ויהי בימי וכו' ולא
סחחיל כפשוטו. צשנת שלם למלך
אחשורוש. וגם אומרו. הוא אחשורוש .
משמע אותו אחשורוש. הידוע מאותו נמקס
אחר :

וי'ש להיות ידיע דנחנצל צנין ציהמ"ק
צזמן מלכי פרס כמזכיר צעזרח
ואמר צכאן הו"א אחשורוש"ש. שם זה
המלך מורה ע"ז. שחשו ומיחרו ישראל אח
הצנין קודם הקץ והיחה יגיעחם לריק .
וכתרוששו. ושמו מורה ע"ז לשון חש"ו .
ולשון רי"ש. ח"ש הוא אחשורוש"ש. הוא
הוא אשר צימיו נתרששו החשים אח
הקץ. וע"כ סחחיל ויה"י. וי' ה"י צימיו
אחשורוש שנחנצל צימיו צנין ציהמ"ק :
שם בגין עימתא דושתי ברת'
דאוי"ל מרוך. כך דרכו של
המחרגס לדרוש כמה עניינים הכל צמשמעות
הפסוק כי סן העם דצרי חלקים חיים .

ביומא האמין כד בעא מלכא
אחשורוש למיתב על
כורס" מלכו"א דישלמה דאשתבא על
ידוהי וכו' אחתי' לעילם וכו' ועבדו
אוחרן ארע מיני' וכו' דעבדו ל'י
ארדכלין בשושן בירנתא :

דייק כל זה. דהנה כל הפסוק איני
יודע מה קאמר. דהנה על כרחך
מלך שהמלך תיכף יושב על כסא מלכותו.
והנה משמע לפי"ז צימס ההם תיכף
כשנת המלך על כסא מלכותו ה"י איזה
דבר. ולא פי' מה ה"י. ואם תבונה ענ
הפסוק שכאמר אח"כ שעשה משחה הלא
זה ה"י נשנת שלם. וגם מה משמיענו
שישב על כסא מלכותו. וגם אומרו בשב"ת
ולא אמר ישב המלך על וכו'. וגם אומרו
אשר צושו הצידי הוא מיותר.

לזה פי' שמרנו הפסוק. שה"י הענין
על כסא שלמה שהיו הכל תלצים
אליו. ומחשבו כל המלכים שלקוחו זה וזה
ומחשבו הם. וזה שמרנו צימס דה"ם.
ה' דה"ם וגם כשנת צב"ק דרמיון.
דמיון השנת שלא ישבו על כסא שלמה
ממש. רק צדונו לו שעשאו האומנין
וז"ש אשר צושו הצידי. שעשו לו האומנין
צושו הצידי שלא ה"י יכול לישב על כסא
שלמה ממש :

בשתא וכו' אית דאמרי דמרדין
עלוהי אפרביא וכו' דרש
למלכו' מחדש שמרדו עליו וכצטיון ומלך
מחדש :

ואית דאמר יומא דאידא הוה ל'י
וכו' הוא יום גינוס'א לפעמים
המנהג ציוס לידחו עושין ככל שנה משתה
ולפעמים ציוס שנחמנה למלך וכאן כראה
יום שנחמנה כי למלכו' כחצ :

וכולדהו קטיר' תגי בראשיהו.
דרש ושר' המדינות (דהרי כבר
נאמר לכל שריו ועבדיו) לחורות שנות לנח
כולם

המלכה ועלה. רל"ל שקיבל העלה. חגס
שאין מקרא יולא מירי פשוטו לשון מלכות.
עכ"ז רוח לדבר הזה :

ואתפלג מלכותי'. דרש ג"כ מחיצת
המלך מחדש. וליכא למימר
שעד היום ה"י הדיוט. וכה"ס המלך
מחדש דמה משמיענו ודאי מעה שכולד
לא ה"י מלך עד שהמליכוהו. וגם אומרו
ויהי צימי אחשורוש. משמע גם קודם לזה
נחייחם לו הזמן שה"י מלך צעולם. כי
לא ילדק לייחם הזמן אל הדיוט, לזה דרש
לגריעותא שמקודם נחייחם כל הזמן אליו
שה"י מלך על כל העולם. ואח"כ ה"י
מלך מחדש רק על קצ"י מדינות.
ומדמשמיענו שיעור המדינות וסכומם הלא
כבר אמר מהדור ועד כוס. ע"כ להשמיענו
דהוה צבכות אסתר :

תוספתא חמשה בתיב בהון ויהי
וכו' מבן אתה למד
כולהון דכתיב ויהי בימי לישנא דוי
והוה מן יומא עלמא וכו' כד הוה עקן
אתיון וכו' עד לא ימללון אנא אשמע:
איני יודע למה הביא זה צבאן. וגם
דבריו סתרין זא"ז דתחילה קאמר
דהוה מצלן ועני יתהון, ותביא לראי'
שרם יקראו וכו' :

וניל דנח להקן למה כזאת כל מקום
שה"י איזה למה נאמר ויהי בימי.
דנשלמה לישנא דויה"י ילדק וי' ה"י אצל
ויהי צלנד אינו מוכרח (כמצוה צגמ').
רק ויהי בימי ולמה כזאת :

לזה קאמר דנאמח כסח'ו הלה צחח
כבר הש"י מכין היסועה ערס
יקראו. ולא עיכא מלכו. וא"כ הלה אינה
רק תחת הזמן. ע"כ רשום צבחת אחת
ויהי בימי'. היינו צימס תחת הזמן.
הוא וי' עד שיקראו אל יי' ויענס ממלך.
משא"כ למעלה מן הזמן הוכן היסועה
ערס יקראו ודוק :

כסמנע מזה שירם כל הכבוד הזה מצנל :
חפר בספר פרית דרם הינה תפארתית
 אחזון אית פרית. סיינו העפל
 לפרת סיינו הספר והגנול של פרת :
ואשכח תמן שית מאה ותמנין
 וכי דרם פעם סנית הינה
 תפארתית אית פרית צגי שית מאה
 ותמנין :

אחמיתין דנחש"א. סוז דרם פעם
 שליסים חוליל ולפיק ליי
 גלסון תפארתית מורה סחיו האולדות צמינות
 נחש"ת. כי כס"ק הוא צמי חסד וסז צמי
 גבורה. נחש"ת צמי תפארתית :

מדיין דהב טב וכי דרם מתינה
 גדולתיו. דצרים הגדולים
 הנמלכים צמיות חלל המלכים הגדולים :
ובהוא עתרי תקת יקרי יומין
 סגיאין. סוז דרם גדולתיו

מלא סנחמק צכצודו צמילואו ימים רצים :
ומשתיא לרברבנוהי מאה וכי .
 דלכאורי ימים רביים
 ספת יחר. אך ימים רביים קאי על
 תחזקות גדולתו ועושרו. וסמנים ונחל
 יום קאי על תמסחה :

די ובאשלמות וכי עבד מלכא לכל
 עמא בית ישראל. דרם מתינה לכל
 העם ולא חמר להע"ם וצפרט סקיים
 למגדול ועד קטן. סנה סכל צכלל. ותינה
 לכל למה לי. ע"כ דרם לכל הע"ס סיינו
 ישראל סכוללים כל העמים ססס כלל העולם
 סנשצילים כצרא העולם :

ראשתכחו חייביא. דרם הנמצאים.
 דהליל לכל ססס חסר
 צסוסן. ע"כ דרם הנמצאים כמו מציא"ה
 ססוא דצז חרס כך חלקים עסה חס סלדס
 יסר. וצסעווסו דלרכי עצירה סוא כמו
 מליחס מחרס :

דאתמניאו עם ערלאין דיירי
 ארעא. דרם עור תינה
 סנמלחיס

כולס צסררוסס . כמו סכל אחד צמדינה
 ססוא מוסל צה סוא צכחר מלכות . מוסל"כ
 צצואו לפסי המלך הגדול המוסל עליו מסיר
 כחרו לחורות סכנעסו לפסיו . לזה חמר
 וסרי המדינות . ססיו צסררוסס כעין
 סדרסו רז"ל דבה"ן כמוני כססוא לצוס
 צצגדי כסונה :

והיו סמוכין לי על גזוי מילתא
 ואכלין וחדיון קדם מלכא .
 כצז סודעמך סדיך סמסנס לדרס כסח
 עניכיס צרמיח ספסוק :

והנה דרם עוד וסרי המדינות לפסיו.
 ססיו מסוצין חללו מוסס על
 מנוס מסי ואוכלין וסוסין צסמסח. כדרך
 [סיוסצין צציסס] ולא לפסי מלך גדול .
 סמקיצחו צלימס . חסו וסרי המדינות
 לפסיו. סססנו לפסיו מוסג סדרוס [כמססגו
 צציוח] וצמדינחו :

ומן רברבני ישראל סוז תמן וכי
 עוד דרם מן וסרי המדינות .
 רל"ל סרי ישראל ססס סרי המדינות סכולס
 כיזוכיס צעצור ישראל . סס סיו לפסיו .
 חכל לא סיו סמסיס כמצואר :

די בהראתו ובתר דאכלי ושתיו
 ואתפנקו . חפסר דרם
 בהראתיו . ולא חמר כפסועו. וירחס חס
 עוסר. על כרחך לדרס . ב' הרחסו .
 סיינו רליית האולרות ס"י סדצז הב' .
 חסר חלכילה סיסס הרחי :

די ישתאר בידו מן כורש מדאח.
 דרם עוסר כבוד מלכותו עוסר
 מלכותו הליל מסו בבו"ד סיינו מסססלסלו זרע
 חללו מן בבו"ד ונלכותו סיינו מסססלסלו זרע
 סמלוכס . אחמתא דמלכא . סססאר מדור
 לדור כמססג המלכיס :

ואוף כורש אשכח ההוא עתרא
 בצדאותי דבבל . רל"ל כססר
 סמריצ וצז חס צכל . דרם מתינה יק"ר
 דסוא לסון חרמי . סמדצקין צו צכי צכל .

י' וּמִן אֵילָנָא לְאֵילָנָא הוּוּ פְּרִיסָן וְכִי
כ"ל דלמד ממשעם דמפסין חכך אחר
חיצת חור. זין חור לכרפס [דמות] חילן
לסורות דחמור ה' אחז צחילן :

י' וּפְקִיד וְכו' בְּמֵאנִי דְהָבָא דְבֵית
מְקֻדָּשָׁא וּמֵאֲנִיָּא אוֹחֲרִיָּיתָא וְכו'
הוּוּ מַחֲלָפִין דְּמוֹתֵיהוֹן וְכו' .

קשה לִי דְהִיל לְמַעַר צְקִילֹר וְהַשְׁקוּת
צְכִילִי זֶה צְכִילִים שׁוֹכִים . ע"כ פ"י .
וְהַשְׁקוּת בְּכִילִי זֶה ה' הֵיכֵן כִּלִּי צִיטְמִיק
(זֶה שְׁמַעְלָא וְהַשְׁקוּת צְכִילִי זֶס"ב) סִיח
בֵּית) וְכֵלָם (אַחֲרִים) מְבָלִים (חֲלֹל)
שׁוֹנִים . כְּסַחֲנָה לֹרְחָן :

והא שְׁתָּן חֲמֵר עָסִים דִּיאִי לְמִישְׁתִּי
מִלְכָּא דְרַם מַחֲצֵה וִינ מִלְכוּתִית
וְלֹא אֲמַר קַחֲסָ וִינ רַב אִז עכ"פ וִינ
הַמֶּלֶךְ [מַלְכִי] וִינ מִלְכוּת הֵיכֵן יִין כִּז
שְׁלִיכָן סוֹתִים צָמוֹס פֻּעַס חֲדִיוּעִים רַב
הַמִּלְכִּים וְכָק צָסִס הַמֶּלֶךְ וִינ מִלְכוּתִית :
ח' כְּרַעוֹת גְּבֵרָא בְּרִי שְׂרָאֵל וְכְרַעוֹת
וְכו' . דְרַם כְּרֹלֹן אִישׁ וְאִישׁ . וְלֹא אֲמַר
כְּרֹלֹן כֹּל אִישׁ :

ט' אַתְרָ קִיטָן בֵּית דְּמוֹךְ . מְקוֹס סְה"י
יִשָּׁן הַמֶּלֶךְ עִס הַמִּלְכָּה . דְרַם מַחֲצֵה
אֲשִׁר לְמַלְכָּךְ אַחֲשׁוּרֵי"ש דְּמִיּוֹתֵי כִיּוֹן
דְּקֻאֲמֵר צִית [הַמִּלְכוּת] . ע"כ לְסוֹרוֹת צִית
הַמִּלְכוּת הַמִּיּוֹחַד לְמַלְכָּךְ לְבָדוּ מְקוֹס סְה"א
יִשָּׁן עִס הַמִּלְכָּה וְכוּכְחָהּ סִיחָה לְזִמּוֹת ע"כ
עֲשֵׂתָה [הַעֲשֵׂתָה] צִמְקוֹס הַזֶּה . כִּי יַחֲפַעְלוּ
ע"י הַדְּהוּרִי הַמְּקוֹס הַזֶּה :

הַנְּמַצִּיאִים צָמוֹסֵן הַצִּירָה . רַלִּיל סְנַמְלָחוּ
עִס הַעִס סְרַצ אֲסַר צָמוֹסֵן הַצִּירָה . הֵיכֵן
עִס הַגּוֹיִם הַעֲרִלִים :

בחצר גִּנְחָא גּוֹאֵה דְמִלְכָּא דְרַם בֵּיתָן
לְסוֹן פְּכִיעִית לְסוֹן בֵּיתָהּ פְּכִיעִי :
דהוית נְצִיבָא אֵילָנִין עֲבָדִין פִּירִין
וּבִסְמִינִין בְּבִישָׁן עַד פְּלָגוֹתֵהוֹן
דְּהָב טַב וְשִׁלְמוּ בְּאַשְׁלָמִית אֲבָן טַבָּא
וּמַטְלִין עֲלוּיָהוֹן וְכו' :

ג'ל דְרַם בַּחֲצֵר גִּנְחָא בֵּיתָן . דְּהוּא
לְסוֹן חֲצִיר גִּנְחָא בֵּיתָהּ . וְהִלְכִּי
יִלְדָּקוּ סְלִשְׁתָּן צָמַח וּמְקוֹס אֲחֵד ע"כ דְרַם
דְּהוּ אֵילָנוֹת פִּירוֹת וְצָמַח יִקְרִים כְּמַסְרָחוּי
לְגִינְחָה הַמֶּלֶךְ (דְרַם לֶה מַחֲצֵה הַמֶּלֶךְ) וְעַד
חֲלִיץ הִיז אֵילָנוֹת מַחוּפִּים צָחַצְחָא וְאַצְכִּים
מוֹצֵנוֹת כְּמוֹ שְׁהוּא הַסְדֵּר וְהַדְרֵךְ צַחֲלָרוֹת
הַמִּלְכִּים . וְהִיז מַחוּפִּים וְעַסְוִיִּים לְמַעַל
הַעֲנַפִּים כְּתַקְרָה כְּמוֹ שְׁהוּא צִצִּית :

ברם מִרְדְּכִי צִדִּיקָא וְסִייעִתִּי לֹא
הוּוּ תַמָּן דְרַם טוֹב בַּחֲצֵר
גִּנְחָא בֵּיתָן הַמֶּלֶךְ . הֵיכֵן הַלְדִּיקִים סְהַס הַגִּן
וְסִצִּית כְּצִיבֹל סָל מִלְכוּת סָל עוֹלָם כִּי
הַלְדִּיקִים סָס מִרְכַּצְתּוֹ סָל מְקוֹס . ע"כ
סְקִיחִים צִית הַמֶּלֶךְ . סְסָס מַעֲסָן הַמֶּלֶךְ .
וְגַם סָס גִּן הַמֶּלֶךְ . ע"ד צַחֲחִי לְגִנִּי אַחוּתִי
כֹּלָה :

והכוונה לְפִי"ז צַחֲלָר (הִיז) גִּנְחָא
צִיתָן הַמֶּלֶךְ . אֲוֹתָן הַלְכָּסִים
סְהַס גִּנְחָא הַצִּיתָן סָל הַמֶּלֶךְ . סָס הִיז צַחֲלָר .
וְלֹא כִכְסוּ אֵל הַעֲשֵׂתָה :